Anul 68. Iulie—August 1937. Nr. 4.

TRANSILVANIA

(Buletin de tehnică a culturii.)

Nr. 2628/1937.

Convocare.

În înţelesul Art. 22 din Statute, se convoacă membrii „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român — Astra", la

Adunarea generală,

ce se va ţine în oraşul **Timişoara,** în zilele de **11—13 Septemvrie 1937.**

Programa Adunării:

Sâmbătă, 11 Septemvrie 1937.

În preziua adunării generale. (In sala festivă a Liceului Comercial):

Ora 17: *Şedinţa Preşedinţilor de despărţăminte cu următoarele 2 referate pentru discuţie:*

1. Problema portului naţional. Raportor Dr. I. Miloia.
2. Influenţa căsătoriei asupra fertilităţii şi eticului unui neam. Raportor Dr. P. Râmneanţu.

Ora $20^1/_2$: Seară de cunoştinţă.

Duminecă, 12 Septemvrie 1937.

Ora 9: *Serviciul divin în bisericile româneşti din Timişoara.*

Ora 11: *Şedinţa I-a festivă* (Cinema „Capitol"): cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunării generale;
2. Salutul autorităţilor şi societăţilor culturale;
3. Expunerea programatică a Preşedintelui Regionalei Bănăţene;

4. Dispoziţii pentru verificarea procesului verbal al Adunării generale;
5. Inscrierea delegaţilor prezenţi ai Despărţămintelor;
6. Prezentarea raportului general al Comitetului Central pe 1936/37;
7. Prezentarea raportului general al Regionalei Bănăţene a „Astrei";
8. Alegerea comisiunilor pentru:
   a) Examinarea raportului general şi raportului Regionalei;
   b) Inscrierea de membri noui;
   c) Examinarea propunerilor intrate în termen reglementar*);
   d) Alegerea comitetului de censori pe 1937/38.

Ora 14: *Banchet.***)

Ora 16: *Cortegiul etnografic* (pe Bulevardul Regele Ferdinand).

Ora 17½: Manifestaţii sportive de ale Străjerilor şi Şoimilor României şi concomitent vizitarea expoziţiilor.

Ora 19: *Şedinţa festivă a Secţiilor:* Conferinţa Domnului Inspector General Sanitar Dr. Iosif Nemoianu despre „Problema generaţiilor viitoare în Bănat".

Ora 21½: Reprezentaţia artistică a Operei Române din Cluj, pentru sărbătorirea maestrului Tiberiu Brediceanu;
Cuvântul omagial în numele Regionalei Bănăţene îl va rosti maestrul Sabin Drăgoi.
După reprezentaţie bal, în stil românesc, în sala Reduta din Palatul Cultural.

Luni, 13 Septemvrie 1937.

Ora 10: *Şedinţa a II-a* (în sala festivă a Liceului Comercial); cu următoarea ordine de zi:

1. Rapoartele comisiunilor, alese în şedinţa I-a şi al Comitetului de censori, despre verificarea socotelilor Asociaţiunii pe 1936 şi ale Internatului de fete pe anul şcolar 1936/37, precum şi asupra proiectului de buget pe anul 1938 al „Asociaţiunii" şi al Regionalei Bănăţene;
2. Fixarea locului pentru adunarea generală din anul 1938.

Din şedinţa plenară a comitetului central al „Asociaţiunii", ţinută la 7 August 1937.

Iuliu Moldovan m. p., preşedinte. **Nicolae Băilă** m. p., secretar.

*) Eventuale propuneri au să fie înaintate, în scris, prezidiului „Asociaţiunii", Sibiu, Str. Şaguna Nr. 6, cu cel puţin 8 zile înainte de adunarea generală.

**) Pentru încartiruire, banchet şi reprezentaţia artistică, etc., participanţii se vor anunţa, cel mai târziu până la 6 Sept. 1937, dlui preşedinte al Regionalei *Sabin Evuţianu, Timişoara, Bdul Diaconovici-Loga Nr. 1.*

Introducere

de **Iuliu Moldovan,**
Președintele „Astrei".

Evenimentul cel mai de seamă din trecutul apropiat al „Astrei" este fără îndoială înființarea Regionalei Bănățene. După o muncă pregătitoare de mai mulți ani a luat ființă o organizație culturală puternică, care lucrând sub veghea permanentă și în cadrele programatice ale Asociației noastre, va beneficia de toată experiența și de toată dragostea îndrumătoare ale acesteia. Independentă în cadrele largi ale statutelor „Astrei", Regionala va avea toată inițiativa unei activități îndrumată de cerințele specifice Banatului, îndreptându-și munca nu atât întru răspândirea cărții și a unei culturi generale, ci îndeosebi întru păstrarea și regenerarea patrimoniului etnic și combaterea declinului calitativ și numeric, atât de dureros. Punând în cumpănă o înțelegere mai sensibilă la cerințele proprii Banatului, o solidaritate ușurată prin lungul trecut de suferințe și bucurii comune și prin mândria capacității, inițiativei și răspunderii proprii, Regionala va putea obține rezultate mai multe și mai trainice, decât organizațiuni mai puțin apropiate de sufletul bănățean, mai puțin înrădăcinate în substratul specificului bănățean. Respectuoasă față de interesele generale etnice și de Stat, dornică de a aduce prin cultivarea specificului bănățean o serioasă contribuție la binele neamului întreg, de a-și integra comoara de creații și strădanii proprii alături de tezaurul patrimoniului românesc, cu sfințenie păstrat și cultivat din celelalte provincii sau ținuturi românești, spre ținta propășirii neamului întreg, Regională noastră va dovedi rostul gândului care a dus la înfăptuirea ei, căci nestrămutată este convingerea noastră, că atâta vreme cât răspândirea cărții, a cunoștințelor

generale, folositoare vieţii de toate zilele, a rodurilor civilizaţiei moderne poate fi mai bine servită printr'o organizaţiune culturală regnicolară, cu iniţiative pornite de sus în jos şi vizând uniformitatea nivelului civilizaţiei în toate părţile ţării, păstrarea patrimoniului etnic, a tradiţiei rezultate din anonime creaţii ale ţărănimii de-a-lungul veacurilor, este mai bine asigurată prin organizaţiuni culturale pe regiuni sau ţinuturi suficient diferenţiate prin trecutul şi patrimoniul lor spiritual, prin firea, jertfele şi suferinţele lor, capabile să cimenteze mai uşor şi mai trainic o solidaritate atunci când e vorbă de apărarea şi afirmarea specificului lor. Organizaţiuni culturale regionale, înzestrate cu forţe personale şi materiale suficiente, pentru a putea anima şi sprijini cu toată autoritatea iniţiativele locale, pentru a încuraja diferenţierea şi a stimula emulaţia lor şi pentru a le îndruma prudent spre integrarea lor în marea operă de propăşire etnică. Organizaţiuni culturale, în sfârşit, cari numai atunci îşi vor putea îndeplini misiunea, când în sufletul sensibil al conducătorilor lor, creaţiunile vechi şi noui şi frământările sufleteşti ale ţărănimei vor putea afla rezonanţa necesară, întărită prin înrudirea mai apropiată, datorită plămădirei lor din acelaşi mediu.

Iată motivul, care a dus la înfiinţarea Regionalei Bănăţene. Să dea bunul D-zeu, ca să-şi poată îndeplini misiunea aşa cum o cere strălucirea şi distincţiunea patrimoniului etnic, pe care trebue să-l apere şi să-l sporească.

Însemnăm apoi cu deosebită satisfacţie progresele realizate în domeniul Şcoalelor Ţărăneşti, al organizaţiei Şoimilor, în acţiunea „Astrei" în Secuime; însemnăm cu nădejdea unei activităţi rodnice începutul acţiunei noastre sistematice de-a lungul graniţei de Vest şi în Munţii apuseni, un început limitat la cercetarea amănunţită a realităţii etnice din acele ţinuturi pentru ca apoi să alcătuim programul de muncă capabil să apere interesele româneşti aşa cum se cuvine.

Dar, în general, activitatea „Astrei" a sporit, s'a intensificat, devine tot mai sistematică şi deci mai rodnică. Spiritul de jertfă al colaboratorilor noştri pe fiecare zi creşte şi în acelaş timp sporeşte şi solidaritatea şi interesul în

jurul problemelor noastre culturale. Credem că prin activitatea sa „Astra" serveşte cu adevărat la propăşirea cauzelor româneşti şi se vede cât de necesar este, ca acest focar de unire şi de muncă desinteresată, devotată cu desăvârşire acestei cauze să continue să existe în independenţa limitată numai de interesele superioare ale neamului şi ţării, păstrând ca îndemnuri programatice gândurile înţelepte, pe cari înaintaşii le-au pus la baza aşezământului nostru şi le-au împletit prudent şi cu atâta dragoste în mersul „Astrei" de-a-lungul deceniilor.

I.

Activitatea Comitetului central.

Între problemele cele mai de seamă cu cari s'a ocupat Comitetul central în anul de gestiune expirat, trebue să amintim în primul rând organizarea Regionalei „Astra Bănăţeană", care a luat fiinţă în adunarea de constituire, ţinută în ziua de 28 Februarie 1937, în Timişoara şi prezidată de dl vicepreşedinte reprezentativ al „Asociaţiunii" Dr. Gh. Preda.

Pentru ca această nouă suborganizaţie a instituţiunii noastre să poată activa în condiţiuni cât mai prielnice, Comitetul central a întocmit pe seama acestei Regionale un regulament intern, dându-i la început şi un mic ajutor bănesc.

Prin înfiinţarea acestei Regionale Comitetul central a intenţionat o apropiere a tuturor societăţilor culturale şi a intelectualilor din Bănat, pentru ca împreună să contribue cu mai mult succes la realizarea scopurilor „Asociaţiunii", în special a prosperării capitalului biologic al neamului românesc şi al păstrării bunelor obiceiuri, datini şi tradiţiuni, împiedecând totodată depopularea, care în Bănat a luat în timpul din urmă proporţii îngrijorătoare.

Activitatea culturală a acestei Regionale se va arăta într'un raport special, întocmit de conducerea acesteia şi prezentat Onor. adunări generale.

O altă inițiativă folositoare pentru intensificarea propagandei culturale în cadrele institutiunii noastre este și organizarea de adunări generale pe regiuni, în cari adunări generale să se discute mai pe larg problemele cari interesează direct aceste regiuni, ca de ex. Munții Apuseni, granița de Vest, Secuimea, etc.

Cu privire la celelalte probleme culturale ca: școalele țărănești, strângerea de mijloace bănești pentru scopurile „Asociațiunii" prin ofranda publică, păstrarea portului național, cântecului și dansurilor naționale, etc. se raportează în capitole separate.

Ședințe.

În cursul anului de gestiune, dela 1 August 1936 până la 1 August 1937, Comitetul central a ținut 15 ședințe și anume: 2 plenare, 13 ordinare și extraordinare, rezolvînd prin 299 decisiuni actele mai importante, în multe cazuri având opinia comisiunilor de organizare, financiară, a publicațiunilor, a Muzeului și Bibliotecii centrale, precum și a comitetului Internatului de fete. Restul actelor, de 4097, intrate în timpul dela 1 August 1936 până la 1 August 1937, au fost rezolvite pe cale prezidială de către biroul central, de multeori având opinia dlui jurisconsult al „Asociațiunii", Dr. L. Borcia.

Lucrările administrative au fost conduse de dl vicepreședinte administrativ Dr. Gh. Moga, iar cele reprezentative au fost îndeplinite de dl președinte Dr. Iuliu Moldovan, de dl vicepreședinte reprezentativ Dr. Gh. Preda și în lipsa dsale de dl Dr. Vasile Bologa.

Secțiile.

Raportul secretariatului Secțiilor științifice-literare precum și rapoartele fiecărei Secții se publică în întregime la anexa I.

Hotărîrile adunării generale din 1936.

Comitetul central, deliberând asupra propunerilor făcute în adunarea generală din 1936, a luat măsurile cuvenite pentru ca propunerile să fie executate. Astfel

au fost îndemnate despărţămintele să înfiinţeze cât mai multe şcoli ţărăneşti, să iniţieze comemorări de ale bărbaţilor distinşi ai neamului nostru, s'a apelat la oameni de încredere din despărţăminte pentru încasarea chiriilor după concesiunile de cinematograf, a organizat Cercuri culturale şi Biblioteci poporale, a insistat pentru aranjarea serbărilor naţionale sub egida „Astrei", cu colaborarea celorlalte instituţiuni, a publicat concurs pentru piese teatrale săteşti, a organizat ofranda publică, cerând concursul conducătorilor celor două biserici româneşti, etc., iar cu privire la propunerea dlui Iuliu Moisil, de a se interveni la locurile competente, pentru ca aşezarea copiei columnei lui Traian, promisă de dl Mussolini înainte cu câţiva ani ca dar României, să se facă în oraşul istoric Blaj, comitetul central a decis să intervină la timpul său şi în cazul când promisiunea dlui Mussolini se va traduce în fapt.

Şcoala ţărănească.

Şcoli ţărăneşti au fost organizate în 29 desp. O dare de seamă amănunţită asupra acestor şcoli se află la anexa II.

Momente importante.

O reuşită *consfătuire* a *preşedinţilor şi delegaţilor despărţămintelor şi a preşedinţilor Secţiunilor literare-ştiinţifice* s'a ţinut în ziua de *8 Mai 1937*, sub presidenţia d-lui *Dr. Iuliu Moldovan*, în *Cluj*.

Au luat parte mulţi preşedinţi delegaţi şi s'au discutat pe larg problemele cari preocupă societatea în mod mai intensiv în epoca de acum: şcolile ţărăneşti, păstrarea portului ţărănesc, „Ziua Astrei", graniţa de Vest, Munţii Apuseni şi Secuimea.

Referenţi aleşi de mai înainte au lămurit problemele, dând astfel platforma discuţiilor, (vezi pe larg convocarea d-lui preş. Moldovan, în Nr. 2 şi procesele verbale din Nr. 3 al „Transilvaniei", a. c.)

Referenţi au fost: dl *Dr. Tiberiu Brediceanu*, despre „problema salvării şi cultivării specificului nostru etnic" (o pledoarie şi pentru un film sonor —

cu cântece şi jocuri naţionale); dl *Rom. Vuia*: „Acţiunea de păstrare a porturilor, cântecelor, dansurilor şi obiceiurilor ţărăneşti“ şi dl *Coza*-Careii mari, despre problemele graniţei de Vest; dl *Rusan* şi *Dr. I. Bozdog* (Tg.-Mureş) despre problemele din Secuime.

In urma desbaterilor, la cari au luat parte mulţi oratori (v. proc. verbal) a declarat dl preşedinte Dr. Iuliu Moldovan că va convoca cu plăcere câte o conferinţă specială, locală, una în Secuime, alta la graniţa de Vest şi a treia în Munţii Apuseni.

S'au adus mulţumiri şi d-lui Dr. *Iuliu Haţieganu* pentru Stadionul, înfiinţat în Cluj.

In cursul anului 1936—37, a participat societatea noastră, prin reprezentanţii ei, la diverse *comemorări* şi *serbătoriri*, organizate de despărţămintele noastre sau de alte instituţii culturale.

Aşa a fost reprezentată Asociaţiunea la *sărbătorirea d-lui prof. univ.*, dir. gen. al „Fundaţiilor Culturale Regale“ *Dimitrie Gusti*, în ziua de 10 Ian. 1937, la Bucureşti. Oratorul nostru a fost dl vicepreş. *Dr. Gh. Preda*.

La *comemorarea* marelui financiar şi conducător cultural *Partenie Cosma* (100 de ani dela naşterea sa) a vorbit în numele Asociaţiunii, în Sibiu la „*Festival*“, dl dir. în p. *Dr. Vas. Bologa*.

La sărbătorirea compozitorului nostru şi preşed. Secţiei artistice *Dr. Tib. Brediceanu* (împl. a 60 de ani), Comitetul central a trimis sărbătoritului o telegramă omagială de felicitare.

La adun. gen. a „*Ligii culturale*“, ţinută la *Iaşi*, a luat cuvântul membrul nostru în comit. central, dl dir. de lic. *Ştefan Pop*.

La congresul „*Femeilor ortodoxe române*“, care a avut loc în *Sibiu*, am avut ca orator pe păr. protoereu mit. *Ioan Dăncilă*.

Vice-preş. nostru, dl insp. san. gen. *Dr. Gh. Preda*, a presidat, la Timişoara în 28 Februarie, a. c., adunarea de constituire a *Regionalei Bănăţene*. D-sale

i se mulţumeşte, în parte, reuşita atât de satisfăcătoare a primului pas, întreprins de Regională.

D-sa a inaugurat seria de conferinţe din Sibiu, în 1 Noemvrie 1936, cu subiectul: Distinşi oameni şi mari nevropaţi.

In *Mediaş* a vorbit, în 22 Nov., despre *Muncă şi naţionalism.*

Tot în cursul acelei luni a deschis seria de conferinţe dela Tg.-Mureş, cu subiectul „Personalitate şi nervosism".

In Februarie şi Martie 1937 a ţinut câte o conferinţă, la Cercul subofiţerilor din Sibiu, despre *„voinţă şi stimulentele ei"* şi despre *„sentimentul naţional şi moral"*.

„Şcoala sup. de războiu" din Bucureşti, sub conducerea d-lui General Teodorescu, comandantul Şcoalei, vizitând în cursul lunei lulie Asociaţia noastră au fost întâmpinaţi de dl vicepreşedinte Preda, care salutându-i le-a vorbit mai pe larg despre „Astra" şi misiunea ei.

In timpul cât dl vicepreşed. *Preda* a fost plecat în străinătate, obligaţiunile d-sale au fost preluate de dl *Dr. Vas. Bologa.*

Colaborări.

Ca şi în anii trecuţi, am avut prilejul să ne arătăm sentimentele noastre de dragoste şi de voinţă de a colabora pe terenul propagandei culturale cu celelalte societăţi surori. De câte ori ni s'a oferit ocazia, ne-am trimis reprezentanţi.

In decursul câtorva şedinţe Comitetul central a discutat, pe larg, modalităţile de colaborare cu Fundaţia culturală regală Principele Carol, cari modalităţi s'au adus la cunoştinţa conducerii acestor fundaţii. Suntem în aşteptarea unui răspuns, care să permită sincera şi rodnica colaborare, pe care o dorim deopotrivă.

Publicaţiunile Asociaţiunii.

„Biblioteca poporală a Asociaţiunii" a fost şi în anul acesta bine primită din partea publicului cetitor

şi a presei dela noi. Materialul ales, forma atrăgătoare, preţul mic.

Până acum au apărut:

Nr. 238. *Anecdote* de *Gh. I. Chituc.*

Nr. 239. *Zile mari.* Conferinţe de *Horia Teculescu.*

Nr. 240—41. *Zile mari.* Conferinţe de *Gh. Beniog* şi *A. Radu.* Despărţămintele noastre vor avea de aici înainte aceste *trei* colecţii de conferinţe pentru zilele însemnate — încât le vor putea folosi, dacă nu ar fi în partea locului câte un conferenţiar, cu conferenţa proprie.

Nr. 242. *Cărturari români.* Biografii de *Ion Agârbiceanu.* Material de utilizat şi la conferenţe.

Fiecare număr costă numai 5 Lei.

Sperăm că rezultatul concursului pentru piese teatrale de diletanţi, publicat de „Astra" prin secţia literară, va avea un rezultat mulţumitor şi Bibl. va spori cu câteva piese teatrale.

In *Biblioteca „Astra"* au apărut în decursul anului următoarele preţioase lucrări:

Nr. 22. *Vasile Goldiş* de *Silviu Dragomir.* (20 Lei.)

Nr. 23. *Praid.* Sat într'un ţinut secuizat. De *N. I. Dumitraşcu.* (30 Lei.)

Nr. 24. *Conferinţele naţionale ale românilor de dincoace de Carpaţi,* de *Dr. Valeriu Moldovan.* (10 Lei.)

Revista noastră „*Transilvania*", din 1 Ianuarie 1934. „Buletin de tehnică a culturii" (anul al 68 dela înfiinţare!), şi-a urmat activitatea, ţinându-se de programul fixat. A publicat şi acum articole de îndrumare, scrise de aceî ce au o experienţă în domeniul propagandei. Conferenţe model, articole comemorative, amintiri, referate despre portul naţional, despre eventualul film sonor de folklor, despre propaganda culturală la alte popoare (d. e. la francezi şi cehoslovaci) — toate au contribuit ca revista să fie o oglindă fidelă a sbuciumului sufletesc al propagandistului cultural de pe la noi.

Revista apare din două în două luni — Nr. 4, cel de faţă, ca de obiceiu, este reservat p. raportul general.

Sperăm şi de astă dată că revista va câştiga tot mai mulţi colaboratori şi că va pătrunde tot mai mult în păturile largi ale intelectualilor noştri.

Şedinţa domnilor preşedinţi de despărţământ, la adun. gen., este chemată să-şi exprime dorinţele în privinţa redactării acestui organ de publicitate.

Comitetul de redacţie al „*Transilvaniei*“ se compune din următorii domni: Dr. Iuliu Moldovan, Dr. Gh. Preda, păr. I. Dăncilă, Dr. Horia Petra-Petrescu şi prof. Al. Dima.

„Buletinul“ a avut *colaborarea* preţioasă a următorilor domni şi doamne:

Agârbiceanu I., Bălan N. Mitrop., Bologa Vas., Brânduş Gh., Breazu I., Brediceanu Tib., Călinan N., Comşia Ovidiu, Dăncilă I., Dima Al., Dragomir I., Făcăuaru I., Haţieganu Iuliu, Lapedatu Alex., Lupaş I., Moisil Iuliu, Moldovan Iuliu, Moldovan Valeriu, Nicoară Eugen, Nicolescu Al. Mitrop., Petra-Petrescu Horia, Pop Ştefan, Preda Gh., Râmneanţu Petr., Rusmir Ilie, Săulescu N., Spârchez Tib., Triţu Sabina, Vlaicu V., Vuia Romul.

Revista „*Gând Românesc*“ a tinerei generaţii, din Cluj, a continuat să apară sub egida Asociaţiunii noastre, acum în a. al 5-lea. Redactarea este tot în mânile destoinice ale dlor *I. Chinezu* şi *Olimpiu Boitoş*. Lucrările beletristice, ştiinţifice, culturale, apărute în decursul anului trecut, au dat o probă mai mult despre capacitatea şi entuziasmul perseverent al mânuitorilor de condei, recrutaţi din toate ţinuturile.

Aşa cum se prezintă revista, suntem convinşi că are dreptul şi pe mai departe de a fi tipărită sub egida Asociaţiunii noastre, deoarece numai la îmbogăţirea activităţii societăţii noastre contribue.

„*Buletinul eugenic şi biopolitic*“ a continuat să apară sub conducerea preş. Astrei Prof. Dr. I. Moldovan cu aceeaş îngrijire, discutând probleme de mare importanţă, în legătură cu: igiena naţiunii, biopolitica, legislaţia sanitară, igiena şcolară şi socială. Articolele şi studiile au fost semnate de domnii: I. Moldovan,

G. Predo, Petru Râmneanțu, I. Făcoaru, Ovidiu Comșa, Pompiliu Nistor, Aurel Doina, Corneliu Radu, David Petru, Petru Vlad, Mircea Virgil și I. Ghilezan, etc.

Intelectualii noștri să considere drept o datorie de a sprijini și ceti această publicație.

Avem bucuria de a anunța că a apărut Nr. 3, din foarte prețioasa *„Revue de Transylvanie"* (vol. III).

Condusă cu aceleași criterii ca mai nainte, având în fruntea ei pe dl prof. univ. *Dr. Silviu Dragomir.* într'o execuție tehnică ireproșabilă, tipărită pe hârtie de lux, ținută la nivel înalt științific, „R. d. T." aduce material prețios împotriva tezelor revizioniste. Atât în streinătate, cât și în țară, i s'au adus elogii binemeritate.

Indemnăm pe președinții de despărțământ să răspândească această publicație cât mai mult, deoarece argumentația din ea ar fi de dorit să pătrundă în discuțiile zilnice.

Colaboratori au fost:

Articole, studii: Bănescu Nic., Beu Octav., Beșa H., Caliani Aug., Capidan Th., Chinezu I., Corivan N., Crăciun I., Daniello L., Doboși Al., Dragomir Silv., Gociman A., Lupaș I., Manciulea Șt., Mândrescu Simion C., Nistor V., Oiteanu Al., Petru Iulian M., Petran Coriolan, Petrinca Petru, Pop Valer, Pușcariu Sextil, Pușcariu Valeriu, Râmneanțu P., Roman Val., Rusu I., Sergescu Petre, Sofronie Gh., Someșan Laurian, Tulbure Gh., Vuia Romul.

Note și dări de seamă: Boitoș Olimpiu, Călugăreanu G., Codarcea Corneliu, Crăciun I., Dima Victor, Doboși Al., Dragomir Silv., Georgescu H., Gherghel I., Iosof Dorin, Lupaș I., Matelu I., Moga I., Nichiciu Traian, Nistor V., Păcurariu Aurel, Panaitescu P. P., Petran Coriolan, Petrinca Petr., Podea I., Sofronie Gh., Someșan Laur., Soulier Ed., Vasca I., Vinulescu Gh., Vlad P.

In timpul dela 1 Iulie 1936, până la 30 Iunie 1937, a încuviințat Comitetul central *trimiterea,* în *mod gratuit,* diferitelor instituțiuni (oficii parohiale, școli, spi-

tale, închisori etc.) 16.324 exemplare din „*Biblioteca poporală*", în valoare de Lei 123.276·—, iar despărţămintelor şi „*Cercurilor culturale*", pentru sporirea bibliotecilor poporale 23.871 ex., în valoare de Lei 146.632·—, în total, deci: 40.195 exempl., în valoare de Lei 269.908·—. Contra cost s'au trimis diferiţilor solicitatori 1618 exempl., din „*Biblioteca poporală*" şi „*Biblioteca Astra*", în valoare de Lei 12.150·— despărţămintelor noastre 7125 exempl., în valoare de Lei 71.230·—, iar în comision la diferite librării 919 exempl., în valoare de Lei 9072·—. Stocul broşurilor aflătoare în depozit la 30 Iunie 1937, este de 99.459 exemplare, în valoare de Lei 961.228·—.

Biblioteca centrală.

Cu ziua de 31 Iulie 1937 a fost numărul *volumelor* din „Biblioteca centrală" de 69.744. Cărţile primite la Bibliotecă în intervalul 31 VII 1936—31 VII. 1937 au fost de 3369.

Numărul *cetitorilor* în acelaş restimp: 2074 (faţă de 1985 din a. trecut şi 1672 de acum doi ani).

Cărţi *împrumutate* din „Bibl. centr.": 3422 (faţă de 3419 din a. trecut şi 2764 de acum doi ani).

În „Bibl. centr." se aflau în 31 Iulie 1937, 3570 *colecţii* de *ziare* şi *reviste*.

Sala de lectură a fost cercetată de 2967 cetitori.

Donaţiuni am primit dela următorii domni:

1. *Ioan Vătăşan*, direct.-gen. al „Albinei", 18 buletine periodice, publicate de „Société belge d'études et d'expansion" din Liège şi „Oboare, târguri, etc." de C. Hârjescu;

2. *Aurel Covrig:* 2 compoziţii pt. pian: „*Speranţa*" şi „*Un vis pierdut*".

Muzeele „Asociaţiunii".

În cursul anului de gestiune 1936—1937, Muzeul central a fost augmentat cu un tablou al Maiestăţii Sale Regele Ferdinand I., fost primul preşedinte de onoare al instituţiunii noastre, cumpărat dela pictorul Savu Albescu şi aşezat în sala de şedinţe a Comitetului central şi cu un covor vechiu din Maramureş, donat

de dl ing. insp. gen. Silviu Crăciunaș, căruia îi aducem și pe această cale vile noastre mulțumiri.

Muzeul central a fost vizitat în timpul dela 1 August 1936 până la 1 August 1937 de: Secția studențească a „Ligii antirevizioniste române", „L'Assoc. des étudiants Roumains-Grecques" cercetași din Ungaria, Academia de arte frumoase din București, un grup de intelectuali din Atena, Ofițerii-elevi ai școalei de aplicație Marina Regală din Constanța, Asoc. înv. din Prahova, Școala sup. de războiu din București, precum și de 1144 persoane, între cari mulți elevi ai școalelor din Sibiu și din alte orașe și grupuri de excursioniști din țară și din străinătate, mai cu seamă din Germania.

Situația muzeului *„Avram Iancu"* a rămas neschimbată, deoarece, din lipsa de mijloace bănești, acest muzeu nu a putut fi augmentat cu obiecte noui. Din informațiunile primite acest muzeu este vizitat de mulți excursioniști, cari vizitează acea regiune, iar *secția „Astrei" din Muzeul Unirii din Alba Iulia* se află sub îngrijirea conducerii despărțământului central județean Alba, de sub conducerea dlui Eugen Hulea.

Ofranda publică.

Pentru a putea acoperi cheltuelile necesare, împreunate cu intensificarea propagandei culturale, Comitetul central a solicitat în anul 1936, Ministerului Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale, să ne aprobe lansarea unui apel la ofranda publică, prin liste de subscripție.

Cererea a fost rezolvată favorabil, aprobându-se 2000 buc. liste, din cari au fost lansate 1877 buc. Până la 31 Iulie 1937 ni s'au restituit 1367 buc. liste, cu cari au încurs la casieria centrală Lei 252.002·—, iar restul de 510 buc. liste, cu toate urgitările noastre, nu ne-au fost restituite, din care motiv încă nu s'a putut face Ministerului o dare de seamă asupra rezultatului.

Un raport amănunțit asupra ofrandei pe anul 1936, s'a publicat în Nr. 3 al rev. „Transilvania" din 1937, pagina 159—162.

Pentru anul 1937 încă s'a cerut Ministerului Muncii, Sănătăţii şi Ocrotirilor Sociale aprobarea a 1000 buc. liste de subscripţie, din cari au fost lansate prin despărţămintele noastre 667 buc. Asupra rezultatului se va raporta în anul viitor.

Concesiuni de cinematograf.

Pe anul 1936 au fost prevăzute în buget venituri după concesiunile de cinematograf în suma de Lei 135.000·— şi s'au încasat Lei 143.329·— deci rezultând un excedent de Lei 8329·— peste prevederile bugetare.

In ce priveşte proiectul de buget al „Asociaţiunii" pe anul 1938 s'a prevăzut la venituri numai Lei 60.000·— sumă la care se poate conta că va intra în întregime, întru cât s'a redus numărul concesiunilor plasate şi nu s'a prevăzut nici un venit după concesiunile unde încasarea ar fi dubioasă.

Terenurile de Case naţionale.

Situaţia terenurilor de Case naţionale a fost la 1 Iulie 1937 următoarea: 926 terenuri în tot atâtea comune şi în suprafaţă de 373 jug. 1090 st. p.

In timpul dela 1 August 1936 la 31 Iulie 1937, a acordat Comitetul central din Fondul „Mihail Kogălniceanu", anume creiat pentru sprijinirea construirii de case naţionale în despărţămintele şi Cercurile culturale ale Institutiunii noastre, următoarele ajutoare: desp. Mercurea Nirajului Lei 20.000·—, desp. Mociu Lei 10.000·—, desp. Zlatna Lei 10.000·—, desp. Ozun Lei 5000·—, desp. Oraviţa, pentru construirea de Case naţionale în comunele Bogodinţi, Dăilug şi Borloveni vechi, Lei 6000·— Cercului cultural Episcop „Dr. Demetriu Radu", Rădeşti Lei 5000·— şi comunei Laz Lei 1000·—, spesele cu asemnarea sumelor de mai sus fac Lei 439·—, deci în total Lei 57.439·—.

Subvenţii şi ajutoare.

In timpul dela 1 August 1936, până la 31 Iulie 1937 institutiunea noastră a primit următoarele subvenţii şi ajutoare:

1.	Dela Ministerul Educaţiunii Naţionale, pentru propaganda culturală în rândurile românilor seculzaţi .	Lei	200.000·—
2.	Dela Casa Autonomă a Monopolurilor, Bucureşti	„	50.000·—
3.	Dela Banca „Albina", Sibiu . . .	„	40.000·—
4.	Dela Uzinele de fier şi Domeniile din Reşiţa	„	25.000·—
5.	Dela Banca Naţională a României, Bucureşti, pentru retipărirea broşurei „Despre cărţile funduare şi întabulări"	„	19.000·—
6.	Dela Banca Românească, Bucureşti	„	10.000·—
7.	Dela Soc. Industria Sârmei, Cluj	„	10.000·—
8.	Dela Soc. Generală de asigurări „Transilvania", Sibiu	„	2.000·—
9.	Dela Banca Centrală, Cluj . . .	„	2.000·—
10.	Dela Prima Ardeleană de Asigurări, Cluj	„	2.000·—
11.	Dela Soc. „Mica", Bucureşti . .	„	20.000·—
12.	Dela dl Ministru Valer Pop . . .	„	1.000·—
13.	Dela Casa Şcoalelor pt. biblioteca centrală	„	20.000·—

Suma de Lei 50.000·— primită dela Casa Autonomă a Monopolurilor — s'a şi asemnat despărţămintelor noastre pentru şezătorile culturale ţinute la unităţile C. A. M. din Ardeal şi anume:

Desp. Sft. Gheorghe Lei 24.000·—, desp. Cluj Lei 12.000·—, desp. Dej Lei 8000·— şi desp. Praid Lei 6000·—.

Din subvenţia de Lei 500.000·—, primită la data de 9 Nov. 1936, din ordinul M. Sale Regelui Carol II-lea dela Fund. Culturale Regale, s'a asemnat până la 31 Iulie 1937 următoarele sume:

Pentru propaganda în despărţăminte, salar secretarului propagandist . .	Lei	60.000·—
Ajutor acordat Regionalei Bănăţene .	„	15.000·—
„ „ Desp. Beclean	„	5.000·—
„ „ Secţiei feminine a Astrei	„	10.000·—

Reparat un aparat de protecţie „Aladin“ pentru despărţământul Săcuieni. . . Lei 2.364·—

Pentru Şcoala ţărănească, despărţămintelor: Dumbrăveni Lei 5000·—, Bistriţa Lei 5000·—, I. G. Duca Lei 8000·—, Ocland Lei 15.000·—, Dicfosânmărtin Lei 10.000·—, Alba Iulia Lei 10.000·—, Orăştie Lei 8000·—, Gherla Lei 10.000·—, Cetatea Albă Lei 10.000·—, Tg.-Mureş Lei 20.000·—, Salonta Lei 5000·—, Carei Lei 8000·—. Ozun Lei 10.000·—, Gheorgheni Lei 6000·—, Sânmărtin Lei 2000·—, Zlatna Lei 10.000·—, Mercurea Ciuc Lei 10.000·— şi Blaj Lei 10.000·—, iar Cercului cultural Orlhalma Lei 2000·— pt. Casa naţională. Cheltuelile de asemnare a sumelor de mai sus fac Lei 775·—. Deci în total, până la 31 Iulie 1937, Lei 257.139·—.

Fondurile şi fundaţiunile administrate de „Asociaţiune“.

Toate fondurile şi fundaţiunile, administrate de „Asociaţiune“, precum şi averea lor, sunt arătate în „Bilanţ“.

Afară de fundaţiunile „I. Bădilă Moldovan“, „Iulia Pop“ şi „Nicolae şi Cornelia Rusu“, toate celelalte nu posedă decât acţiuni, efecte de Stat şi depuneri spre fructificare la diferite instituţiuni bancare.

Bursele acordate în cursul anului şcolar 1936—1937, din veniturile diferitelor fundaţiuni, fac în total suma de Lei 118.000 şi sunt arătate la anexa VI, precum şi numele beneficiarului.

Bursele şi ajutoarele ce se pot acorda din veniturile fundaţiunilor în anul şcolar 1937—1938, sunt arătate în bugetul fundaţiunilor pe anul 1938, anexa V b). Ca şi în trecut şi pentru anul şcolar 1937—38, cele mai însemnate ajutoare sunt prevăzute la fundaţiunile „I. Bădilă-Moldovan“, „Ioan Petran“, „Daniel şi Niniţa Monasterianu“, „Dr. C. Păcurariu Blanu“ şi „Nicolae şi Cornelia Rusu“ din Poiana de Arieş.

In anul 1936 s'a dobândit calitatea de persoană juridică pentru Fundaţiunea „Maiestăţii Sale Regelui Ferdinand I.“.

Numărul fondurilor şi fundaţiunilor administrate de „Asociaţiune“ în cursul anului 1936 se urcă la 75.

Situaţia financiară a „Asociaţiunii“ şi a „Internatului de fete“.

Situaţia financiară a „Asociaţiunii“ şi a „Internatului de fete“ al „Asociaţiunii“ este arătată la anexele III a), III b) şi IV, despre Bilanţul „Asociaţiunii“ pe anul 1936 şi al „Internatului de fete“ pe anul şcolar 1936–1937 şi în anexele V a) şi V b) despre bugetul „Asociaţiunii“ şi al fundaţiunilor administrate pe anul 1938, verificate de Comisiunea financiară şi de Comitetul de censori, ales în adunarea generală din anul 1936, ţinută în Blaj.

Membrii.

Tabloul membrilor de toate categoriile îl dăm la anexa X, observând şi de data aceasta, că în acest tablou nu sunt trecuţi decât acei membri, cari au fost anunţaţi biroului central şi supuşi aprobării din partea Comitetului central.

Propuneri.

De încheiere rugăm onor. adunarea generală:

1. Să ia act cu aprobare de cuprinsul raportului general pe anul 1936—1937, al Comitetului central şi de cel al Regionalei „Astra Bănăţeană“;

2. Să dea expresiune durerii sale pentru pierderea membrilor şi binefăcătorilor decedaţi ai „Asociaţiunii“ (vezi anexa Nr. IX);

3. Să mulţumească tuturor binefăcătorilor, cari au făcut donaţiuni în acest an pentru aşezămintele „Asociaţiunii“;

4. Să aprobe darea de seamă a Comitetului central despre gestiunea anului 1936, dându-i descărcarea cuvenită;

5. Să aprobe bugetul pe anul 1938;

6. Să aleagă pe durata de un an Comitetul de censori;

7. Să fixeze locul pentru ţinerea adunării generale în anul 1938;

8. Să ia dispoziţii pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.

Din şedinţa plenară a Comitetului central al „Asociaţiunii", ţinută la 7 August 1937, în Sibiu.

Dr. Gh. Moga m. p.
vicepreşedinte.

Nicolae Bălă m. p.
secretar.

I.

Din Raportul secretariatului general al Secţiilor

despre activitatea dela 21 Mai 1936—21 Mai 1937.

1. Ca în toţi anii cu prilejul adunării generale a Asociaţiunii au ţinut Secţiunile o şedinţă festivă la congresul jubilar de 75 ani a „Astrei", la Blaj, în după amiaza întâiei zile de congres. De data aceasta şedinţa noastră festivă a fost onorată de prezenţa preşedintelui de onoare şi protectorul „Astrei", M. S. Regele Carol al II-lea, Voevod cu adevărat al culturii româneşti, iar conferinţa a fost ţinută de membrul Secţiunii noastre istorice dl Alexandru I. Lapedatu, ministrul cultelor şi artelor. Şedinţa s'a ţinut în sala festivă a noului palat cultural, în faţa unui public număros. Conferinţa, sub titlul „Manifestul revoluţionar dela 1885", s'a publicat în întregime în revista „Transilvania". E un valoros studiu istoric, privind luptele naţionale din Ardeal dela sfârşitul ultimului veac.

2. La 5 Dec. 1937 s'a ţinut o şedinţă cu preşedinţii de Secţiuni, sub preşedinţia dlui *Iuliu Moldovan*. Dsa a arătat că în convorbirile pe care a binevoit a i le acorda M. Sa Regele, cu prilejul congresului dela Blaj, M. Sa şi-a arătat dorinţa ca „Astra" să-şi intensifice activitatea sa în ce priveşte refacerea solidarităţii sufleteşti a românilor de pretutindenea şi întărirea conştiinţii naţionale. In acest scop „Astra" a publicat de curând, în Biblioteca sa poporală, o *Geografie* a tuturor ţinuturilor româneşti, datorită dlui Sabin Oprean şi un manual de *Istorie naţională*, scris de dl Ion Lupaş, membri în Secţiunile noastre. Anul trecut s'au publicat, în acelaşi scop, 3 broşuri în „Bibl. pop.", cuprin-

zând conferinţe pentru toate serbătorile naţionale: „Zile mari". In această direcţiune va lucra şi anul acesta. Propun, dimpreună cu secretarul, ca să se scrie şi să se publice anul acesta în „Biblioteca pop." a „Astrei" o serie de broşuri asupra *cărturarilor români*, a figurilor literare, din toate ţinuturile româneşti, şi o altă serie de *figuri istorice*. Prima lucrare se repartizează Secţiunii literare filologice; a doua Secţiunii istorice.

Despărţămintele noastre având aceste broşuri vor face cunoscute figurile literare şi istorice în conferinţe şi la festivalurile poporale, iar prin cititul lor în bibliotecile săteşti vor ajunge un bun şi folositor mijloc de întărire a conştiinţii naţionale şi refacere a solidarităţii sufleteşti.

Alt mijloc pentru acelaşi scop ar fi descinderi în stil mare a organizaţiilor Astrei în diferite ţinuturi din celelalte provincii şi luarea contactului, în mai multe zile, cu populaţia locală: prin festivaluri, descinderi la sate etc. Pentru aceasta Astra ar avea nevoe de mai multe mijloace materiale.

In aceeaşi şedinţă se stabileşte ce broşuri să se scrie şi să se publice în „Bibl. pop." a Astrei în cursul anului. Pe lângă cele pomenite mai sus se decide şi publicarea *unui volumaş* cu *poezii naţionale şi patriotice*, datorite scriitorilor din toate provinciile, în vederea aceluiaşi scop, de a promova unitatea sufletească.

Secţia literară a publicat un concurs pentru două piese teatrale: una originală, alta traducere adaptată. Dacă se vor presinta lucrări reuşite vor intra şi acestea în biblioteca pop. a *Astrei*.

Dl Preşedinte arată stadiul la care s'a ajuns în ce priveşte realizarea programului Astrei în Secuime. Membrii din Cluj ai Secţiilor se oferă să ţină conferenţe în acea regiune, de câteori vor fi chemaţi.

3. La 30 Ian. s'a ţinut o şedinţă plenară a Secţiilor, în care dl membru *R. Vuia* a prezentat concluziile studiului său asupra „portului nostru naţional şi acţiunea de a-l păstra". Fiind subiectul de mare însemnătate şi interes, pentru a putea asista public cât mai mult, conferinţa s'a ţinut în sala a IV a Universităţii. Conferenţa a fost însoţită

de proecţiuni, în care s'a arătat şi istoricul portului şi regiunile unde s'a păstrat mai bine această comoară din trecut.

Din acelaş motiv s'au mai ţinut alte două şedinţe plenare, tot în sala a IV a Universităţii.

4. La 6 Februar dl Dr. *Valer Moldovan*, v.-preş. Secţiei juridice, a conferenţiat despre: „Pagini din trecut; conferenţele naţionale ale românilor de dincoace de Carpaţi", iar *I. Agârbiceanu*, la 13 Febr. despre „Moralitatea în artă", înaintea unui public număros.

4. La 8 Mai s'au întrunit în Cluj, în sala Astrei, la chemarea dlui preşedinte Iuliu Moldovan, preşedinţii şi delegaţi ai Secţiilor într'o şedinţă comună cu preşedinţii despărţămintelor „Astrei". Au fost prezenţi peste 60 preşedinţi şi delegaţi. S'au ţinut două şedinţe în cari s'a raportat, s'au dat şi s'au primit sugestii asupra *următoarelor probleme* de activitate în *programul activ* al Astrei: Şcolile ţărăneşti; problema românilor din Secuime şi dela Graniţa de Vest, a celor din Munţii Apuseni; Ziua Astrei, a doua zi de Rusalii; colecţionarea dansului şi a cântecelor poporale; păstrarea şi regenerarea portului; Şoimii Carpaţilor.

Un proces verbal detaliat asupra acestor memorabile două şedinţe s'a trimis spre publicare revistei „Transilvania", şi va apare în proximul număr. De aceea nu mai insist asupra lor. [1])

Aceste şase manifestaţii publice ale Secţiunilor noastre s'au produs în cursul anului de activitate.

Asupra activităţii singuraticelor Secţiuni aveţi rapoartele lor.

5. Totuşi nici în acest raport general nu pot să nu amintesc cu mare laudă activitatea *Secţiunii medicale* şi biopolitice, a *Subsecţiei de educaţie* integrală a *Şoimilor Carpaţilor*, a Secţiei literare care a publicat întâia *Antologie* a prozatorilor Ardeleni şi Bănăţeni, şi a *Secţiei feminine*, care subt conducerea d-nei Constanţa Bogdan-Duică, ajutată de un comitet de elită a membrelor Secţiei din Cluj, a desvoltat o foarte frumoasă activitate culturală, pentru ucenicele române din Cluj.

[1]) V. Nr. 3.

6. De asemenea nu pot să nu relevez şi aici rolul tot mai preponderant pe care-l are în propaganda românească peste hotare revista „Revue de Transylvanie" ce apare sub egida „Astrei" şi sub conducerea aşa de preţioasă, în spirit pur ştiinţific, a dlui *Silviu Dragomir*. Cei mai mulţi dintre colaboratorii revistei care şi-a făcut un nume solid în străinătate, sunt membri ai *Secţiunilor noastre*.

De asemenea relevez cu bucurie că revista *„Gând Românesc"* ce apare la Cluj, de asemenea sub auspiciile Astrei, a ajuns între cele mai de frunte reviste româneşti, servind idealul culturii naţionale, şi prin directivele ei, şi prin colaboratorii, dintre cari mulţi sunt de asemenea membri ai Secţiunilor Astrei. Mai relevăm că revista „Transilvania" din Sibiu e redactată şi scrisă exclusiv de membri ai Secţiunilor noastre.

7. Manuscrisele intrate pentru „Bibl. pop." a Astrei şi trimise aici pentru apreciere au fost împărţite domnilor membri ai secţiunilor: G. Giuglea, I. Muşlea şi I. Agârbiceanu cari toţi şi-au înaintat rapoartele Secţiunii resp. şi apoi Comitetului central. Subsemnatul a citit şi a raportat asupra alor şase diferite lucrări şi colecţii.

8. Cât priveşte activitatea de redactor al subsemnatului, al Astrei pentru gazetele poporale, raportez că şi anul acesta am trimis spre publicare *articole săptămânale* următoarelor ziare poporale: *„Foaia Poporului"* Sibiu; *„Unirea Poporului"* Blaj; *„Foaia Noastră"* Cluj; *„Glasul Ardealului"* Cluj; *„Poporul român"* Chitila; *„Neamul românesc pentru popor"* Vălenii de munte şi *„Graiul neamului"*, gazetă ce apare sub auspiciile Astrei desp. Careii mari. Multe din articolele acestea sunt reproduse şi de alte ziare locale din diferite părţi ale Ţării; unele şi de ziarul „Voinţa" a fraţilor din Banatul lugoslav.

Articolele din anul acesta s'au redactat şi se redactează în conformitate cu preocupările *Astrei* din acest an, şi am ţinut seama şi de *înaltul comandament al M. S. Regelui* pentru realizările Statului în acest an: *înzestrarea armatei, agricultura, sănătatea publică*.

Articolele din a doua parte a anului au stăruit îndeosebi asupra *acestui program*. Am socotit că instituţia

noastră culturală e datoare să sprijinească, prin articole lămuritoare a poporului dela Țară, preocupările mari, de ordin general ale Țării și Comandamentul Inaltului ei Patron. Ne-am convins că articolele scrise și publicate în atâtea gazete poporale sunt bine primite, cu încredere, ca tot ce vine dela viguroasa noastră instituție culturală. Ele poartă toate indicația „Dela Astra".

In chestiuni administrative secretariatul general a fost legătura dintre Secții și Comitetul central, dintre președinte și singuraticele Secții: rezolvând probleme curente. Din chestiunile pur administrative de mai mare importanță a fost facerea formelor pentru a putea intra, cu pierderile avute de Secțiuni prin conversiune, în acoperirea lor cu bonuri de Stat.

Cluj, 20 Mai 1937.

ION AGÂRBICEANU.

II.

Raport despre activitatea Secției literară-filologică în anul 1936—37.

In decursul anului de activitate 1936/37 Secțiunea literară-filologică a ținut 3 ședințe, sub președenția domnului N. Drăgan.

1. *In ședința dela 8 Octomvrie 1936* dl I. Agârbiceanu a prezentat referatul asupra lucrărilor intrate la concursul publicat de către Comitetul central pentru o serie de conferințe potrivite pentru sărbătorile naționale de peste an, sub titlu „Zile Mari". Secțiunea a socotit necesare aceste conferințe, punându-le în programul „Bibl. pop. a Asociațiunii", încă înainte cu doi ani. Din materialul intrat referentul recomandă spre publicare și premiere lucrările dlui Horia Teculescu și a dlor Aurel Radu și George Bentog. Secția primește referatul dlui I. Agârbiceanu și propune spre publicare cele 3 manuscrise, a dlui Teculescu într'un număr, celelalte două laolaltă în număr dublu în „Biblioteca poporală a Asociațiunii". Ele au și apărut, având astfel azi material potrivit pentru conferințele poporale și pentru sătenî și pentru intelectualii satelor. Lucrările au fost premiate de Comitetul central.

Secțiunea, luând în considerare lipsa mare a pieselor teatrale pentru popor, propune Comitetului central să instituie, prin Secțiunea literară-filologică, două premii pentru o *piesă poporală originală* și una tradusă și adaptată, amândouă din viața dela țară.

In aceeași ședință dl I. Breazu raportează asupra lucrării încredințată d-sale de Secție: „*Antologia prozatorilor* ardeleni și bănățeni" și i se fixează prețul la 85 Lei.

La propunerea dlui I. Agârbiceanu se hotărește ca „Astra" prin Secția literară să-și spună cuvântul în legătură cu situația actuală a literaturii noastre, în conferințe.

2. *In ședința dela 10 Dec. 1936,* dl I. Agârbiceanu raportează că s'a primit din partea Com. central propunerea Secției de a se înființa două premii pentru piese teatrale poporale, de 3000 Lei pentru o lucrare originală și 2000 pentru a traducere. S'a hotărît publicarea concursului cu *1 Iulie 1937.* Lucrările premiate vor fi publicate în Bibl. pop. Astra. Concursul s'a publicat.

Se hotărește alcătuirea unei *colecții de poezii* patriotice-naționale, pentru Bibl. pop. a Astrei, fiind încredințați cu redactarea ei dnii *I. Breazu* și *I. Chinezu.*

Se hotărește redactarea și publicarea în Bibl. pop. Astra câteva numere, cuprinzând „Figuri culturale și reprezentative" din întreg românismul, începând cu cronicarii și până azi. Materialul se împarte între membrii: *G. Giuglea, Ion Agârbiceanu, Sept. Popa, Ion Breazu și I. Chinezu.*

Dl I. Breazu cere aprobare ca la „Antologia" de sub tipar să mai poată adăuga două coale. Se încuviințează.

Se cooptează între membrii activi ai Secției dl prof. *D. Popovici* și se constată că dl C. Lacea e membru din trecut al Secției.

3. *In ședința dela 10 Martie,* dl I. Breazu prezintă „Antologia prozatorilor ardeleni și bănățeni", apărută și arată prin ce mijloace crede că se poate desface. Lucrarea a costat 71.400 Lei și a apărut în 1000 ex. Sumele ce se vor încasa vor fi puse pe numele Secției și se va tipări și volumul II. din Antologie.

Se decide ca piesele poporale intrate la concurs, cu raportul dlor I. Breazu și I. Chinezu să fie cetit înaintea Secției.

Dl I. Agârbiceanu arată ce broşuri ar fi necesare pentru propaganda în Secuime şi rămâne ca Secţia să recomande dintre membri săi sau alţi publicişti pentru scrierea lor.

In cele trei şedinţe s'au cetit şi referatele în scris asupra materialului literar intrat la Comitetul central pentru Bibl. pop. Astra. Au cetit referate şi au fost primite de Secţie: dnii G. Giuglea, I. Agârbiceanu şi un referat al dlui I. Muşlea asupra unui material de specialitate.

Dintre membrii Secţiei dnii Horia P.-Petrescu şi Al. Dima au lucrat ca membri în comitetul de redacţie al rev. „Transilvania". Dl H. P.-Petrescu a redactat şi Calendarul poporal al Astrei pe anul 1937. Membri I. Agârbiceanu, I. Breazu, I. Chinezu au colaborat la „Gând românesc", cel din urmă fiind şi redactorul revistei.

Conferinţe în cadrele Astrei au ţinut dnii N. Drăgan la Blaj, I. Agârbiceanu la Cluj şi Deva, dl I. Breazu la Dej, I. Chinezu la Deva.

Dintre Figurile culturale s'au scris şi dat la tipar materialul revenit dlor I. Agârbiceanu şi I. Breazu. Colecţia de poezii patriotice-naţionale e în pregătire.

Cluj, la 20 Mai 1937.

Preşedinte:
N. DRĂGAN.

Secretar:
I. CHINEZU.

III.

Raport despre activitatea Secţiei medicale şi biopolitice a „Astrei", pe anul 1936—37.

Secţia noastră şi-a desfăşurat activitatea în cursul anului trecut în strânsă colaborare cu Despărţămintele şi cu Subsecţia de educaţie fizică. Toate programele deseindărilor la sate au fost întocmite şi executate în comun.

In raza Despărţământului Cluj s'au făcut 40 deseindări, ţinându-se de fiecare dată şi câte o conferinţă cu subiect igienic sau medical.

Dela Cercurile noastre culturale din provincie nu avem până în prezent decât două dări de seamă. Cercul Reghin, de sub conducerea d-lui *Dr. Nicoară*, a ţinut 136 conferinţe igienice, a publicat pe cheltuială proprie 3000 broşuri

despre tuberculoză, sifilis, alcoolism, poruncile sănătăţii, cari au fost distribuite gratuit. Au rulat în 67 comune filme medicale. S'au ţinut cu prilejul descinderilor 835 consultaţiuni gratuite. S'au ajutat 16 farmacii şcolare şi săteşti cu medicamente de primă necesitate. S'au format la Şcoala ţărănească pentru femei 68 agente pentru primul ajutor în caz de accidente la sate.

Cercul cultural Tg.-Mureş, de sub conducerea d-lui *Dr. Baciu*, a făcut examenul medical al Şoimilor din comuna Voiniceni, a dat consultaţii gratuite Şoimilor, a ţinut conferinţe la Şcoala ţărănească şi la Cercurile culturale de învăţători, precum şi la elevi, meseriaşi şi muncitori.

Secţia noastră a participat la organizarea Şcoalei ţărăneşti, ţinând cursuri despre igienă şi făcând examenul medical al elevilor şi elevelor.

La Cluj s'au ţinut şi câteva şezători cu muncitorii dela fabrica de tutun.

S'a continuat editarea *Buletinului Eugenic şi Biopolitic*, destinat problemelor în legătură cu igiena naţiunii şi biopolitica.

Subsecţia noastră eugenică şi biopolitică, în colaborare cu Despărţământul „Astrei" din Oraviţa, de sub conducerea d-lui Prof. *Rusmir*, din 27 iunie—30 iulie, a întreprins cercetări monografice şi realizări practice în comunele Borloveni-Vechi şi Pătaş, jud. Caraş. In această echipă au luat parte următorii: *Dr. Râmneanţu, Dr. Făcăoaru, Dr. Eugen Dabija*, preşedinte de tribunal, *Dş. Dr. L. Netolicska, Ing. P. Grecu, Dr. I. Chelcea, dl L. Ruva, Dr. Gh. Runcan, Dr. Gh. Laeş, D-na Prof. Rusmir, Prof. I. Rusmir, Prof. Al. Damian, ss. Moldovan, I. Nemeş şi Dş. O. Tuzenco*, soră de ocrotire.

Monografia comunelor va apare în curând, o parte e deja sub tipar. Realizările înfăptuite au fost următoarele: 300 de consultaţiuni medicale, urmate de distribuirea de medicamente în mod gratuit, 31 căsătorii de concubini, cursuri de gospodărie, cursuri de altoit şi agricultură, aplicarea probei de tuberculină la toate vacile, demonstraţiuni intuitive pentru creşterea copiilor, sfaturi cu ocazia vizitei gospodăriilor, şezători, conferinţe din domeniile

cari interesează viaţa sătenilor, şi demonstraţii despre portul naţional.

Dl *Dr. Făcăoaru* a ţinut, în cadrul Despărţământului local al „Astrei", o conferinţă la Careii mari despre „*Rasismul şi Eugenia*".

Tot d-sa a comunicat la Soc. Română de antropologie rezultatele cercetărilor întreprinse în cadrul „Astrei" în satul Măguri şi a mai colaborat apoi cu diferite articole din domeniul eugeniei la revista „Transilvania".

Şi în acest an s'au ţinut apoi 3 conferinţe de îndrumare şi organizare sanitară cu medicii primari de municipii şi judeţe din Ardeal, la Sibiu, Braşov şi Arad.

Lipsa totală de mijloace materiale a fost şi de astă dată cauza pentru care Secţia a trebuit să-şi limiteze activitatea la cele indicate mai sus.

Despre activitatea Subsecţiei de educaţie fizică: „Şoimii Carpaţilor", se vorbeşte pe larg la anexa II. (Activitatea despărţămintelor, capitolul: „Şoimii Carpaţilor").

Preşedinte:
Prof. Dr. IULIU HAŢIEGANU.

Secretari:
Dr. L. DANIELLO, Dr. I. FĂCĂOARU

IV.

Raportul despre activitatea Secţiei istorice.

Secţiunea istorică şi-a continuat şi în acest an activitatea potrivit programului din trecut, organizând şedinţe publice ştiinţifice, ţinând conferinţe de specialitate şi colaborând la publicaţiile periodice ale „Astrei".

Dl vicepreşedinte I. Lupaş, pe lângă conducerea efectivă a Secţiunii, a întregit istoricul „Astrei", cu studiul „Andrei Bârseanu, ca preşedinte al „Asociaţiunii", apărut în revista „Transilvania" Iulie—August 1936, şi a colaborat la „Revue de Transylvanie", publicând „Un tribun du peuple roumaine: le prêtre Vasile Lucaciu".

Dl prof. Alex. Lapedatu, preşedintele Academiei Române, a rostit în prezenţa M. S. Regelui Carol II, în cadrul şedinţei festive a Secţiunilor „Astrei", conferinţa „Manifestul revoluţionar din 1885", publicată apoi în „Transilvania", Ianuarie—Februarie 1937.

Dl Prof. Silviu Dragomir a făcut o comunicare în cadrul şedinţelor publice ştiinţifice ale Secţiunii noastre despre soarta osemintelor lui Mihai Viteazul, redactează şi conduce publicaţia „Revue de Transylvanie", a publicat conferinţa „Vasile Goldiş, luptătorul şi realizatorul politic", apărută ca Nr. 22 din Biblioteca „Astra".

Păr. asesor Seb. Stanca, a făcut o comunicare în şedinţa publică din 3 Martie 1937, a Secţiunii, despre Mihai Viteazul în Alba-Iulia, dl Al. Doboşi a publicat „Un chapitre de l'histoire économique des Roumains de Transylvanie" în „Revue de Transylvanie", Tom. III, Nr. 2, iar secretarul Secţiunii a conferenţiat în cadrul Despărţământului de Sighişoara despre Transilvania, în lumina istoriografiei române de după războiu şi a colaborat la „Revue de Transylvanie", publicând articolul „L'Atlas historique de la Roumanie".

Concursul publicat pentru cele mai bune conferinţe populare despre sărbătorile naţionale ale românilor a fost câştigat de membrul Secţiunii noastre dl Horia Teculescu, cu lucrarea „Zile mari", care a şi apărut ca numărul 239, din Biblioteca poporală a „Astrei".

Secţiunea aduce la cunoştinţa adunării trista veste a morţii membrului Constantin Diculescu, ale cărui merite pentru istoriografia română au fost apreciate de dl vicepreşedinte I. Lupaş, în şedinţa comemorativă din 11 Nov. 1936. Discursul funerar în numele Secţiunii l-a rostit dl conferenţiar I. Crăciun.

Starea materială a Secţiunii noastre se cifrează la suma de 7.434 Lei plus 51.410 Lei depuşi cu libelele Nr. 4057 şi Nr. 10.308 la Banca „Albina" din Cluj.

Cluj, la 21 Mai 1937.

Vicepreşedinte:
I. LUPAŞ.

Secretar:
I. MOGA

V.

Raportul despre activitatea Secţiei artistice pe 1936/37.

Şi în anul expirat Conservatorul de muzică dela Braşov, de sub auspiciile „Astrei" şi sub conducerea pre-

zidentului T. Brediceanu, a avut de luptat cu multe greutăţi materiale.

Dl *Tiberiu Brediceanu* a compus o nouă lucrare muzicală: *„La seceriş"*, din viaţa poporului, cu frumoase datini, cântece şi jocuri româneşti, în stilul „Şezătoarei" dsale. Piesa s'a jucat cu mult succes la Adunarea generală a „Astrei", ţinută toamna trecută la Blaj, cu artişti dela Opera română din Cluj. Dsa a îmbogăţit, astfel, repertoriul nostru de piese muzicale, cu o nouă lucrare de valoare.

Tot dsa în şedinţa comună a preşedinţilor de Secţii şi de Despărţăminte, ţinută la 8 Mai în Cluj, a făcut un instructiv şi bogat referat asupra mijloacelor de colecţionare a cântecului, dansului şi costumului popular, cu ajutorul filmului sonor.

Membrul Secţiei, dl *Sabin Drăgoiu*, a fost încredinţat cu elaborarea unui poem muzical din prilejul desvălirii picturei dela Ateneul român. Dsa a şi terminat această lucrare muzicală, sub titlul de „Poemul Neamului", care va fi o nouă biruinţă a muzicei româneşti. Dsa a compus şi o nouă s. Liturgie pentru cor mixt.

Dl membru *Coriolan Petran* a desvoltat şi în anul trecut o intensă activitate publicistică în legătură cu arta noastră populară, publicând în revistele ce apar sub auspiciile „Astrei": „Revue de Transylvanie" şi „Gând Românesc", următoarele studii, articole şi recenzii:

în *„Revue de Transylvanie"*:

1. L'histoire de l'art hongrois à tendance révisioniste devant la science étrangère". III. 2. 1937, p. 235—40.

în *„Gând Românesc"*:

2. „Victor Roth". IV. 5. p. 318—320.
3. „Iuliu Teutsch". IV. 8—9. p. 503.
4. „Al XIV. Congres internaţional de istoria artei". IV. 10—11. p. 569—70.
5. Trei recenzii. V. 4. p. 249—53.
6. Noui dovezi de prietenie cehoslovacă. V. 4. p. 259.

Preşedinte:
TIBERIU BREDICEANU.

VI.

Raport general despre activitatea Secţiei social-economice a „Astrei" pe anul 1936—37.

Anul 1936—7 este al doilea an din ciclul care s'a început prin reconstituirea şi reorganizarea Secţiei social-economice în urma hotărârii adunării generale din 15 Septemvrie 1935. Raportăm în cele ce urmează asupra situaţiei sale:

Averea Secţiei.

Secţiunea noastră are o mică avere în forma unei depuneri pe Cont-curent la banca Albina-Cluj.

Dar, mai întâi de toate, aceasta este o simplă moştenire, o mică zestre, pe care ne-a adus-o *Secţia industrială* la 25 Septemvrie 1928, cu prilejul fuziunei sale cu Secţiunea economică, în *suma de Lei 54.090·—.*

Această sumă, după ce între timp crescuse cu dobânzi compuse până la cifra de Lei 70.336·— şi apoi prin conversiunea datoriilor agricole scăzuse la Lei 50.994·—, a ajuns la finele anului 1936, — prin gospodăria Secţiei — la cifra de Lei 56.360·—.

Secţia social-economică s'a gândit la posibilitatea izvoarelor prevăzute prin punctul *d)* al art. 37 din Regulament şi a solicitat direct câteva subvenţiuni dela unele inimi marinimoase şi înţelegătoare, cărora le aducem mulţumiri publice pe această cale şi în special: Societăţilor Industria Sârmei pentru Lei 3000·—, Prima Ardeleană S. A. de Asigurări Generale pentru suma de Lei 2000·—, Fabricei de sticlărie Turda Lei 4000·— şi Societăţii Cuprum Lei 2000·—, Banca Albina Sibiu Lei 200·—.

Activitatea Secţiei.

In cursul anului 1936—37 Secţiunea a ţinut în total 5 şedinţe şi anume: 1. la 15 Iunie 1936,
2. la 6 Iulie 1936,
3. la 2 Februarie 1937,
4. la 26 Aprilie 1937,
5. la 17 Mai 1937.

In aceste 5 şedinţe Secţiunea a desbătut următoarele chestiuni şi anume:

1. Descinderea Secţiunei la sate pentru rezolvarea problemelor şi nevoilor locale, la faţa locului;
2. Înfiinţarea depozitelor de cereale în Munţii Apuseni şi a depozitelor de lemnărie pe Câmpie;
3. Organizarea de cercuri economice, de sfaturi economice rurale, de nuclee economice săteşti, spre a concentra în ele pe bunii gospodari, elementele ponderate, cu judecată sănătoasă pentru înfăptuirea de lucrări şi acţiuni economice, servind ca *frână contra pornirilor păgubitoare şi ca motoare pentru acţiunile* folositoare economiei naţionale;
4. Problema ucenicilor, premiile „Astrei" pentru ucenici;
5. Organizarea agricolă a satelor pentru îndrumarea lor conformă cu nevoile locale, prin birouri centrale agricole;
6. Pericolul sfărmiţării proprietăţii agricole;
7. Ridicarea elementului românesc la oraşe prin meseriaşi şi comercianţi români;
8. Înmulţirea şcolilor în detrimentul calităţii învăţământului şi al culturei, obţinută prin unele şcoli;
9. Deplasarea Secţiunei la ţară pentru înfiinţarea de cooperative;
10. Problema composesoratelor silvice;
11. Înlăturarea evreilor din cooperativele româneşti;
12. Organizarea meseriaşilor şi comercianţilor români;
13. Intervenţiunile „Astrei" la autorităţi pentru a se da preferinţă românilor faţă de străini, evrei, minoritari, etc. spre a nu mai asista la spectacolul revoltător, când unele autorităţi româneşti, în Ţara românească, persecută pe Români pentru simplul motiv, că sunt români şi nu sunt evrei sau minoritari;
14. Înfiinţarea unui birou de conjunctură;
15. Care este rostul Liceelor industriale?;
16. Înfiinţarea de asociaţii profesionale pe bază naţională în cadrele „Astrei";
17. Colaborarea Secţiunei cu Camera de Agricultură;

18. Demonstrațiunile cinematografice și de Radio ale Secțiunei social-economice la sate;
19. Naționalizarea vieții economice;
20. Programele analitice pe seama Școlilor țărănești în materiile economice;
21. Mica enciclopedie economică țărănească pentru nevoile de fiecare zi;
22. Cursurile pentru muncitori;
23. Educația gospodinelor prin școli de gospodărie rurală, iar nu prin școli de menaj și de covoare persiane;
24. Sindicatele naționale;
25. Ajutorarea membrilor Secțiunei pentru editura de cărți și reviste; Secțiunea a acordat, însfârșit, un ajutor de *Lei 8.000·— dlui Vasile Vlaicu, secretarul Secțiunei* pentru editarea cărții „Indicator de cariere și profesiuni" precum și Lei 3.500·— dlui Prof. Dr. Gh. Moroianu pentru editura revistei „Observatorul social economic". In schimbul menționatelor sume, primul este obligat a da 800 exemplare Despărțământului Cluj, iar al doilea 10 abonamente pe câte un an, pentru 9 Despărțăminte și pentru Secțiunea social-economică un abonament.
26. Editarea unei reviste poporale economice;
27. Chestiunea noului program de activitate, dat fiind că programul cuprins în Regulamentul Secțiunilor s'a învechit în cursul alor 12 ani din urmă.

Astfel Secțiunea social-economică a ținut să dovedească din nou, că și-a dat seama de problemele, ce i se impun și pentru cari a fost creată.

Problemele înșirate mai sus le-a aprofundat, a pus concluziuni și soluții, fiind consemnate în procesele verbale stenografice ale Secțiunei.

Propunere de membri corespondenți.

Membri corespondenți au fost numiți în cursul anului 1936—7 următorii domni:

Dl *Teofil Bugnariu,* publicist, Cluj, dl *Dr. Augustin Rațiu,* advocat, Turda, președintele Centralei Reuniunilor

de meseriaşi şi comercianţi români şi dl *Dr. Iosif Gârbacea*, profesor la Academia Comercială, Cluj.

Cluj, din şedinţa Secţiei social-economice din 17 Mai 1937.

Preşedinte: *Dr. SEBASTIAN BORNEMISA.*

Secretar: *VASILE VLAICU.*

VII.

Raport asupra activităţii Secţiei Ştiinţelor naturale pe anul 1936—37.

Secţia Ştiinţelor naturale a continuat prin membrii săi activitatea de răspândire a culturii şi ştiinţei, fie în cadrele „Astrei", fie în ale altor societăţi culturale.

Preşedintele nostru, dl prof. V. Stanciu, a ţinut în cadrele „Astrei" două conferinţe, una la Arad (Despre atomi), alta la Oradea (Structurile cristaline).

Vicepreşedintele, dl prof. Al. Borza, a ţinut în cadrele „Astrei" o conferinţă la Blaj (Începuturile cercetăşiei).

Dl Prof. A. Maior a ţinut în cadrele „Astrei", o conferinţă la Tg.-Mureş (Probleme noi ştiinţifice) şi alta la Sighet (Alcătuirea Universului).

Dl Prof. P. Sergescu, s'a pus la dispoziţia Secţiei, angajându-se să ţie fără restituire de cheltueli conferinţe despre Istoria Ştiinţei la Români.

Dl Prof. D. Stanciu a publicat vol. al 4-lea din „Biblioteca populară a Secţiei (Viaţa şi opera profesorului I. P. Voiteşti)" şi o altă broşură de popularizare: Serbarea arborilor şi a păsărilor (Biblioteca învăţătorilor, Nr. 7). Dl Prof. P. Sergescu va publica în „Transilvania" 2 articole (Ştiinţa la români).

Alte două broşuri, semnate de Prof. Stanciu şi Borza, sunt pe cale de a fi tipărite.

Dl Dr. N. Gheorghiu, membru corespondent, a colaborat în acest an la revista „Gând Românesc".

In cursul acestui an Secţia noastră a sărbătorit pe dl Prof. I. Popescu-Voiteşti, fost preşedinte al Secţiei, cu ocazia împlinirii vârstei de 60 de ani. In legătură cu această sărbătorire dl preşedinte D. Stanciu a publicat volumul

citat mai înainte, care de fapt cuprinde pe înțelesul tuturor, așa cum arată subtitlul: „popularizarea problemelor geologice asupra sării, petrolului și pânzelor structurale ale Carpaților".

Dl Prof. I. Dotești a fost chemat apoi la Universitatea din București și membrii secțiunii îi mulțumesc și pe această cale pentru activitatea îndelungată desfășurată în sânul Secției.

Secția noastră a ținut o ședință, în care a hotărît alegerea ca membru corespondent a d-lui Dr. D. Olaru, care a activat și până acum cu mult entuziasm la „Astra".

Din suma ce o mai posedă Secțiunea, anul acesta s'au cheltuit 10.300 Lei pentru publicarea volumului menționat.

Cluj, 21 Mai 1937.

Președinte:
VICTOR STANCIU.

Secretar:
EMIL POP.

VIII.

Raportul despre activitatea Secției Geografico-Etnografice.

Secția Geografico-Etnografică a „Astrei" a desvoltat în anul 1936/37 următoarea activitate:

In vara anului 1936, dl Prof. D. Merutiu și T. Morariu au vizitat sate și popor din Dobrogea.

De asemeni dl T. Morariu și R. Merutiu au vizitat satele din Valea Țibleșului și Valea Sălăuța, vorbind țăranilor despre: „Importanța pomiculturei și valorificarea produselor". De asemeni au studiat și „Viața pastorală în muntele Țibleș".

In primăvara anului curent președintele Secției Geografico-Etnografice și unii membri ai Secției au urmărit de aproape raportul economic și felul de viață, necăjită, a poporului din Munții Apuseni, vizitând satele: Intregalde, Negrilești, Mogoși, Bucium-Sat, Roșia, Abrud și Zlatna.

S'a continuat cu studiul monografic a mai multor regiuni din Ardeal.

Dnii D. Merutiu, R. Vuia, Tib. Morariu au publicat lucrări științifice în afară de cadrele activității la „Astra".

Privitor la situaţia financiară Secţia noastră are depuneri la Banca Albina (cu Lib. Nr. 10.907) suma de Lei 15.000, plus trei mii numerar.

Din această sumă, dacă conferinţele nu se vor putea tipări de către On. Comitet Central, înţelegem să le tipărim pe socoteala Secţiei.

Preşedintele Secţiei Geografico-Etnografice:
PROF. V. MERUŢIU.

IX.

Raport despre activitatea Secţiei feminine a „Astrei" pe anul 1936/37.

Venim astăzi din nou înaintea Domniilor Voastre, şi cu oarecare sfială arătăm, cum, pătrunse fiind până 'n adâncul sufletului nostru, de necesităţile culturale, sociale şi morale ale poporului românesc, ne-am străduit să realizăm şi noi, măcar o părticică, din programul atât de vast al societăţii culturale „Astra".

Secţiunea feminină, dorind să activeze mai rodnic, în anul curent şi-a permis să mai coopteze membre corespondente, dintre doamnele cari activează în direcţiile urmărite de Asociaţiune şi cari ne-au anunţat că primesc să colaboreze, în sensul statutelor, la Secţiunea noastră. Deoarece aprobarea acestor cooptări cade în atribuţiile Adunării plenare, Secţiunea Vă roagă, să binevoiţi a alege membre corespondente pe d-nele şi d-şoarele: Gafiţa Capriş, Eliza Ţigănaş şi Cornelia Negrea, înv. la Şc. prim. Nr. 3 „Avram Iancu", Elena Şenchea şi Paraschiva Sopa, înv. la Şc. prim. Nr. 7, Lucreţia Opreanu, Lucia Protopopescu şi Leontina Nemeş, prof. la Lic. de fete „Regina Maria", Maria Mihail, dir. Liceului Industrial şi pe Dr. Maria Puşcariu. (S'a primit.)

Secţiunea feminină astfel complectată, în dorinţa de a-şi îndeplini cât mai bine misiunea, în cursul anului 1936/37 a ţinut 6 şedinţe, după cum urmează:

Şedinţa primă în 20 Noemvrie, a 2-a în 12 Decemvrie 1936, a 3-a în 13 Februarie, a 4-a în 13 Martie, a 5-a în 10 Aprilie şi a 6-a în 11 Mai a. c.

In prima şedinţă, din 20 Noemvrie 1936, s'a alcătuit programul de lucru pe anul în curs, în felul următor:

a) Conferinţe model pentru revista tehnică „Transilvania" sau broşuri de câte 50—60 de pagini pentru biblioteca poporală a „Astrei";

b) Conferinţe publice pentru orăşeni;

c) Propagandă culturală la sate, în cadrele Despărţămintelor, prin echipe de doamne;

d) Şcoala ţărănească pentru femei cu colaborarea d-nelor membre;

e) Cursuri pentru muncitoarele şi servitoarele analfabete; ocrotirea şi îndrumarea lor;

f) Şezători şi coruri pentru meseriaşele şi muncitoarele dela oraş.

Tot în această şedinţă s'au hotărît şi subiectele ce se vor trata în aceste ocazii. Aceste subiecte, educative şi instructive, sunt următoarele:

1. Educaţia familiară şi importanţa ei;
2. Îngrijirea şi hrana copiilor mici;
3. Igiena corpului;
4. Igiena casei de locuit şi a curţii;
5. Probleme generale de gospodărie femeiască;
6. Industria casnică cu cultivarea inului şi a cânepii, torsul şi ţesutul lor, torsul şi ţesutul lânei şi foloasele lor;
7. Cultivarea legumelor şi importanţa lor;
8. Pregătirea mâncărilor din materialul ce-l are săteanca la îndemână;
9. Creşterea păsărilor de rasă;
10. Fabricarea săpunului şi foloasele lui;
11. Păstrarea şi răspândirea portului naţional;
12. Datinile strămoşeşti, păstrarea şi aprecierea frumuseţii lor;
13. Culegerea de poezii poporale;
14. Jocurile naţionale şi răspândirea lor;
15. Combaterea sectelor prin femei;
16. Şezători şi coruri cu cântece româneşti.

Secţiunea feminină, pentru a-şi organiza cât mai practic această activitate, a mai decis constituirea de 3 comisiuni: culturală, artistică şi socială, urmând ca diferitele probleme

să se grupeze în jurul acestora. Astfel, comisiunea culturală să se ocupe de conferinţe, Şcoală ţărănească etc. Comisiunea artistică de organizarea şezătorilor şi a corurilor, iar cea socială de ocrotirea minorelor, a servitoarelor, de anchete la domiciliu etc.

Ne-am permis să facem acest program de lucru pentru împărţirea şi uşurarea muncii.

De asemenea, având în vedere că participarea d-nelor membre externe la şedinţele Secţiunii, este foarte grea sau chiar imposibilă şi pentru ca totuşi activitatea să se poată desvolta mai uşor, s'a hotărît înfiinţarea de Subsecţii în oraşele Braşov, Sibiu, Arad, Timişoara, Beiuş, Oradea, Sighet şi Tg. Mureş. S'a trimis, la cererea d-nelor membre active şi corespondente din oraşele mai sus amintite, câte un program de lucru şi au fost rugate să înfiinţeze în oraşele respective câte o Subsecţiune şi să se pună în legătură cu Despărţămintele locale, ca astfel având şi concursul lor, să poată activa cât mai rodnic.

In şedinţa următoare, s'au pus la cale şezătorile culturale pentru ucenice, meseriaşe şi muncitoare, precum şi cursurile cu servitoarele şi muncitoarele analfabete. D-nele şi d-rele membre locale, au anunţat subiectele ce vor desbate în conferinţe şi au oferit binevoitorul concurs în activitatea Secţiunii.

In şedinţa a 3-a se anunţă începutul frumos al şezătorilor şi al cursurilor de analfabete şi se hotăreşte înfiinţarea unei biblioteci pentru publicul acestor şezători.

In şedinţa a 4-a s'a organizat Şcoala ţărănească pentru femei cu: găzduire, hrană, instrucţie, ateliere, profesoare, materialul necesar pentru lucru, supravegherea fetelor şi programul necesar.

Tot în această şedinţă, având în vedere lipsa de mijloace şi sărăcia în care ne sbatem, cu aprobarea Comitetului central, s'a pus basele unui fond al Secţiunii feminine. Pentru acest fond au donat d-nele: Lucreţia Opreanu 1000 Lei; Olivia Deleu, Dr. Nora Lemeny şi C. Bogdan-Duică câte 100 Lei; iar Maria Giuglea, Cornelia Haşeganu, Gafiţa Capriş, Paraschiva Sopa, Eliza Ţigănaş, Silvia Petraşcu şi Cornelia Bucevschi câte 50 Lei. In total 1650 Lei

(una mie şasesute cincizeci Lei). S'a hotărît ca suma să se depună la banca „Albina" pe numele „Secţiunea feminină a Astrei".

In şedinţa a 5-a s'a făcut raportul cu încheierea Şc. ţărăneşti şi

In şedinţa a 6-a s'a dat raportul şezătorilor şi cursurilor pentru analfabete şi s'a pregătit raportul pentru şedinţa plenară a Secţiilor.

In cadrele programului mai sus amintit, d-na Dr. Nora Lemeny, ne prezintă o lucrare intitulată: „Problema îngrijirii şi creşterii defectivilor", pentru revista tehnică „Transilvania".

D-na Cornelia Haşieganu a făcut o recenzie despre romanul „Taina arborelui de Myonga" al d-nei Sanda Matei.

De asemenea, în cadrele aceluiaş program, Secţiunea feminină, a organizat un ciclu de conferinţe şi şezători culturale. In acest ciclu s'au ţinut 12 conferinţe şi 10 şezători: prima la Fabrica de tutun, iar celelalte în Sala festivă a Şc. prim. Nr. 3 „Avram Iancu" din Cluj, după cum urmează:

1. La 16 Ianuarie 1937, d-na Cornelia Dr. Bucevschi, membră în Secţiune, a vorbit muncitoarelor dela Fabrica de tutun din Cluj despre: „Educaţia copiilor în familie".

2. La 31 Ian. D-ra Gafiţa Capriş, membră în Secţiune, a vorbit ucenicelor, meseriaşelor, muncitoarelor şi servitoarelor „Chestiuni de gospodărie femeiască".

3. La 7 Febr. D-na Tătaru, înv. la Şc. prim. Nr. 3, a vorbit despre: „Casele Naţionale de Economii".

4. La 14 Febr. Dl Gavrilă Miclea, tipograf, a vorbit despre: „Credinţă şi naţionalism".

5. La 21 Febr. D-na Cornelia Dr. Bucevschi, a vorbit despre: „Muncă şi foloasele ei".

6. In legătură cu aceasta, în acelaşi zi, dl Dr. Epaminonda Lucaci, a vorbit despre: „Casele Naţionale de Economii", îndrumând şi recomandând tuturora economia.

7. In 28 Febr. Dl Cristofor Epure, directorul Şcoalei de ucenice, a vorbit despre: „Datoriile ucenicelor".

8. La 7 Martie, Dl C. Epure, a vorbit despre: „Pregătirea profesională şi executarea meseriilor".

9. In 14 Martie, D-na Paraschiva Sopa, membră în Secțiune, a vorbit despre: „Rolul femeii în combaterea sectelor".

10. In 21 Martie, D-na Dr. Aciu, vicepreședintă a Secțiunii, a vorbit „Cuvinte către tinerele fete".

11. In 4 Aprilie, Păr. Florea Mureșanu, a vorbit despre: „Hristos și Evanghelia Sa în viața de toate zilele".

12. In 11 Aprilie, D-na Dr. Florica Pop, membră în Secțiune, a vorbit despre: „Igienă".

In 1 Iunie 1936 „Ziua Astrei", D-na Silvia Deciu a ținut, la Căminul de zi al Reuniunei Sf. Maria din cartierul „Iris", o conferință intitulată „Să ne cunoaștem țara".

In aceiaș zi, la festivalul dela Teatrul Național, d-na Constanța Bogdan-Duică a vorbit din partea Secțiunei feminine.

Dsa și-a încheiat cuvântarea cu un călduros apel adresat îndeosebi femeilor române, cele mai indicate să servească cauza măreață a „Astrei".

După conferințele arătate mai sus, pentru același public și în aceiași școală, au urmat șezătorile. Programul șezătorilor a fost executat de elevele Școalelor primare, de ucenice și secundare, alcătuit din șezători cu caracter românesc, piese ușoare, dialoguri, monoloage, coruri și tot felul de jocuri frumoase, românești, jucate în costume naționale.

1. In 31 Ianuarie 1937, programul a fost executat de către elevele Șc. Normale de fete, sub conducerea d-rei Ioana Gabor, directoarea școalei și membră în Secțiune.

2. Cea din 7 Febr. de către elevii și elevele Școalei primare Nr. 3 „Avram Iancu", conduși de d-nele Negrea și Țigănaș, membre în Secțiune, și Nicolaescu și Tătaru, înv. la Șc. prim. Nr. 3.

3. In 14 Febr. de elevii aceleiași școli, conduși de d-nele Negrea și Țigănaș.

4. In 21 Febr. de elevele Șc. Normale de fete, sub conducerea D-rei Ioana Gabor.

5. In 28 Febr. de elevele ucenice, sub conducerea d-nei Silvia Dr. Petrașcu, membră în Secțiune.

6. In 7 Martie, de elevele ucenice, sub conducerea d nei Silvia Petraşcu.

7. In 14 Martie, de elevii Şc. prim. Nr. 3 „Avram Iancu", conduşi de d-nele Negrea şi Ţigănaş.

8. In 21 Martie, ucenicele împreună cu clasele VI şi VII supraprimare, a Şcoalei primare Nr. 2, conduse de d-na S. Dr. Petraşcu.

9. In 4 Aprilie, ucenicele, conduse de d-na S. Dr. Petraşcu.

10. In 11 Aprilie, elevele Lic. de fete „Regina Maria", sub conducerea d-nei Maria Giuglea, directoara Şcoalei şi membră în Secţiune.

Pe lângă conferinţele şi şezătorile înşirate mai sus, Mercurea după amiază şi Duminecile, înainte de şezători, au ţinut cursuri cu fete servitoare şi muncitoare neştiutoare de carte, d-na Elena Şenchea şi d-ra Gafiţa Capriş, membre în Secţiune.

Rezultatul acestor conferinţe şi şezători a fost neaşteptat de frumos. Acest lucru l-a dovedit interesul cu care au fost cercetate: sala suprapopulată şi însufleţire neaşteptată. In programul şezătorilor, după cum s'a putut vedea, în însufleţirea mare, a conferenţiat un tipograf, a cântat lucrătoarea dela Fabrica de tutun, Veronica A. Albu, şi au pregătit frumoase şezători ucenicele din Cluj. Am constatat cu durere cum clasa muncitorilor şi meseriaşilor din Cluj este foarte neglijată, nu se îngrijeşte nimeni de ea şi nu e mirare dacă-i vedem bolşevizaţi şi înstrăinaţi de legea şi neamul lor.

In numele Secţiunii, mulţumim călduros tuturor colaboratoarelor şi colaboratorilor noştri mai sus amintiţi, precum şi d-nelor membre din Secţiune, cari cu multă bunăvoinţă şi cu mult zel, ne-au dat concursul.

Mulţumim de asemenea în mod deosebit, dlui Gheorghe Stelea, directorul Şcoalei „Avram Iancu", care a pus la dispoziţiunea Secţiunii femenine, pentru conferinţe, şezători şi şcoala de analfabete, elevii, învăţătoarele şi şcoala încălzită, luminată şi curată.

Mulţumim d-nei Elena Dr. Aciu, vicepreşedinta Secţiunii, care a donat elevilor şcoalei „Avram Iancu", 40 de

volume din piesele Domniei-Sale şi 9 volume pentru biblioteca Secţiunii. Mulţumim călduros d-şoarei Maria Lemenyi, pentru frumoasele şi preţioasele albume, de broderii şi ţesături româneşti, M. Cosma, dăruite Secţiunei feminine, din biblioteca mult regretatei Vera Bohăţiel n. Lemenyi; d-rei Gafiţa Capriş, pentru 20 Abecedare şi Direcţiunei şcoalei de copii mici Nr. 6, pentru 20 tăbliţe.

Mai mulţumim din acest loc, dlui Dr. Ioan Chirilă, preşedintele Camerei de Muncă, care în calitate de bun român şi de bun cunoscător al problemei muncitoreşti, ne-a dat toate îndrumările şi sprijinul său preţios în această direcţie.

De asemenea mulţumim ziarelor: „Universul", „Patria", „România Nouă", pentru bunăvoinţa ce au avut de a publica anunţurile săptămânale la aceste şezători, în mod cu totul gratuit.

In anii din urmă, după cum ştim cu toţii, Societatea culturală „Astra", de sub înţeleapta conducere a dlui Prof. Dr. Iuliu Moldovan, a luat o nouă organizare cu Despărţăminte pe judeţe, pe plăşi şi cu Cercuri culturale pe sate. Aceste Despărţăminte au realizat adevărate minuni. Una din aceste minuni este şi Şcoala Ţărănească, prin care tinerii ţărani învaţă multe şi se întorc în satele lor cu cunoştinţele îmbogăţite.

Afară de Şcoala Ţărănească pentru bărbaţi, în anul acesta, a funcţionat la Cluj una şi pentru femei. Elevele, în număr de 23, au fost aduse din 12 comune (câte două din fiecare comună) 21 necăsătorite, iar 2 din ele au fost căsătorite. Au avut vârsta de 16—17 ani, absolvente de VI—VII clase primare; deştepte, vioaie, cuminţi, supuse şi dornice de învăţătură.

Secţiunea feminină a „Astrei", a asigurat bunul mers al acestei şcoale, cu concursul următoarelor d-ne membre din Secţiune:

1. D-na Maria Giuglea, directoara Lic. de fete „Regina Maria" şi membră în Secţiune, a încartiruit 10 eleve la Internatul Liceului şi a dat zilnic masa la toate elevele. A pus la dispoziţia şcoalei sala de croitorie cu 5 maşini de cusut şi bucătăria cu toate vasele necesare orelor de

gospodărie. Domnia sa a predat şi 2 ore de limba română, pe săptămână;

2. D-na Lucreţia Opreanu, prof. de gospodărie la Lic. „Regina Maria", a făcut cu elevele câte 6 ore de gospodărie pe săptămână, pregătind împreună cu ele mâncarea în zilele respective;

3. D-na Dr. Maria Puşcariu, a făcut 2 ore pe săptămână, „Igiena femeii";

4. D-ra Gafiţa Capriş, a predat 4 ore pe săptămână din Istoria şi Geografia României;

5. D-na Costea, maestră de croitorie, a predat 3 ore de croitorie pe săptămână. In acest timp fetele au învăţat să coase la maşină, făcându-şi şorţurile de bucătărie şi câte o rochiţă de copil, fiecare;

6. D-ra Şintie, maestră de ţesătorie la Lic. Industrial, a făcut câte 6 ore pe săptămână, învăţându-le să vopsească lână, să dapene, să urzească şi să ţese în gherghefuri scoarţe cu motive româneşti;

7. D-na Elena Şenchea, a predat câte 3 ore pe săptămână cusături româneşti.

In acest timp fiecare elevă a croit, a tivit, a ajurat şi a cusut cu motive româneşti, câte o ie;

8. D-na Cornelia Dr. Bucevschi, a predat câte 3 ore pe săptămână împletituri, învăţând pe eleve să împletească câte un pieptăraş de lână colorată;

9. D-na Elena Col. Ţigănaş, a învăţat cu elevele diferite dansuri naţionale şi

10. D-na Paraschiva Sopa, a învăţat cu elevele, frumoase coruri cu cântece poporale.

Cursurile şcoalei, s'au început în ziua de 18 Martie şi s'au încheiat printr'o serbare festivă, odată cu ale băieţilor, în ziua de 8 Aprilie, a. c. Această serbare a fost organizată de dl Prof. Dr. Iuliu Haţieganu, preşedintele despărţământului, în Aula Academiei de Agricultură.

Programul de lucru, din cauza timpului prea scurt, a fost foarte încărcat. Elevele au fost ocupate de dimineaţa până seara târziu.

La încheierea cursurilor, li s'a dat ca premiu lucrurile făcute de ele. Fiecare elevă, a primit câte o ie ro-

mânească, câte un gherghef cu o mică scoarță românească de lână, lucrată în el. O rochiță de flanelă, un piptăraș împletit din lână colorată, un șorț de bucătărie și o carte de bucate. Pânza pentru șorțuri și cărțile de bucătărie, au fost dăruite de d-na Lucreția Opreanu, profesoară de gospodărie la Lic. „Regina Maria".

Afară de aceasta, fetele au mai copiat, pe hârtie milimetrică, modele românești pentru cusături și covoare.

Pe lângă cele învățate elevele au vizitat: Muzeul Etnografic, Expoziția de lucruri dela Brenza, diferite școli, Teatrul Național, Cinematografe etc.

Cele arătate mai sus, s'au putut realiza numai datorită ajutorului moral și material dat Secțiunii, de către dl Prof. Dr. Iuliu Moldovan, președintele „Astrei", prin Com. central din Sibiu, care ne-a pus la dispoziție suma de 10.000 Lei, pentru cumpărarea materialului de lucru, pentru care-i mulțumim și de a cărei întrebuințare am justificat-o la timp.

Ne facem o plăcută datorie, mulțumind în numele Secțiunii, în primul rând d-nei Maria Giuglea, directoara Lic. Regina Maria și d-nei Paraschiva Sopa, directoara Căminului fetelor de învățători, pentru bunăvoința ce au avut de a da elevelor găzduire, încălzit și mâncare timp de 3 săptămâni. Mulțumim de asemenea d-nei Mihail, directoara Lic. Ind. care ne-a pus la dispoziție cu multă bunăvoință, maestră și atelier. Apoi dlui Traian Zinvelliu, pentru sala de clasă în care s'au ținut cursurile teoretice. Mulțumim călduros, d-nei Cornelia Dr. Bucevschi, pentru bunăvoința ce a avut, de a ține în cursul anului locul de secretară, d-na Maria Șerban fiind bolnavă, d-nelor și d-relor membre din Secțiune cari pe lângă ocupația lor zilnică de profesoare și învățătoare, au depus o muncă în plus pentru Școala Țărănească.

Din experiența anului acesta, vom scoate bune învățături. Pentru viitor propunem:

1. Descinderi, cursuri, conferințe și șezători cât mai dese și înființarea de biblioteci pentru meseriașele și lucrătoarele din oraș.

2. Durata Școlilor Țărănești să fie de cel puțin 3 luni. Elevele să fie plasate și în familii mai bune, de unde ar

învăţa, pe lângă vieaţa familiară şi alte lucruri frumoase şi utile. Fetele instruite astfel, într'un curs mai îndelungat, ar deprinde bine industria casnică şi ar putea servi ca propagatoare de gospodărie în satele lor;

3. Pentru răspândirea portului românesc, costumul naţional să fie confecţionat de ele la Şcoala Ţărănească, întorcându-se cu el gata în satul lor. Pânza necesară pentru ie s'o aducă de-acasă. De asemenea să aducă şi lâna toarsă necesară fotelor pe care ar învăţa să o vopsească şi să o ţese. Costumele să fie cusute şi ţesute cu motive din regiunea respectivă;

4. Să se colecţioneze şi să se răspândească în albume, cum sunt colecţiile pe judeţe, ale d-nei Maria Panaitescu, publicate de Casa Şcoalelor, motive de cusături şi covoare româneşti, din diferite regiuni;

5. Sediile Despărţămintelor să fie înzestrate cu răsboaie, în care să se ţese fotele, brâele şi chiar pânza în mai multe ţe, precum şi frumoasele scoarţe româneşti, preţuite şi admirate chiar şi de streini.

6. Înfiinţare de şcoli de gospodărie ambulante puţin costisitoare, foarte folositoare satelor.

Cu puţină cheltuială, cu perseverenţă şi cu multă înţelegere şi bunăvoinţă, s'ar putea realiza lucruri mari. S'ar putea crea izvoare de câştig pentru populaţia săracă din regiunile muntoase. Avem exemplu hărnicia femeilor din „Breaza", Prahova, a căror pânză, covoare, costume şi tot felul de obiecte lucrate cu adevărată artă, sunt căutate în toată ţara şi se cumpără cu preţuri mari.

Dea Dumnezeu, ca prin Şcoala Ţărănească pentru femei şi bărbaţi, „Astra", să ajungă să cultive bogatele însuşiri ale poporului românesc de pretutindeni, ducându-l la propăşire şi bunăstare.

Cluj, 20 Mai 1937.

Preşedintă:
CONSTANŢA BOGDAN-DUICĂ.

p. Secretară:
C. BUCEVSCHI.

Activitatea despărţămintelor.*)

In anul de gestiune 1936—37 au fost mărite eforturile pentru aşezarea despărţămintelor noastre pe o linie de muncă unitară. Fără de a împiedeca iniţiativa locală, atât de înfloritoare în trecutul bogat în fapte generoase al Asociaţiunii, ne-am nizuit, atâta cât ne-au permis mijloacele, să realizăm un contact mai viu şi mai permanent între Comitetul central şi organizaţiile noastre externe, s'a dat o mai rapidă şi mai largă răspândire iniţiativelor fructuoase ale unor despărţăminte şi s'a oferit prilejuri de contact între conducătorii lor. Am ascultat astfel chemarea timpului de astăzi, care se poate rezuma în cuvintele: tehnicizare, economie de forţă, intensitate în acţiune. Rănile de care sângerează neamul nostru ne-au îndemnat să adoptăm această tactică de luptă culturală şi naţională. Avem regiuni atât de atinse din punct de vedere etnic, încât o amânare a salvării lor ne-ar fi cu adevărat fatală. Indreptarea relelor de care suferă nu se poate face însă numai prin economie de timp, ci şi prin concentrare de forţă şi intensitate în acţiune. Avem satisfacţia de a constata că cea mai mare parte din despărţăminte au dat ascultare chemării noastre.

*) Au înaintat rapoarte până la termenul fixat despărţămintele: Desp. central jud. *Alba* cu desp. de plasă Oena Mureşului, Sebeş, Zlatna; Desp. central jud. *Arad* şi desp. Sebiş, Săvârşin şi Şiria; Desp. central jud. *Bihor* cu desp. de plasă Salonta; Desp. central jud. *Braşov* cu desp. de plasă Bran, Budila, Buzău, Codlea, Hărman, Teliu; Desp. central jud. *Caransebeş* cu desp. de plasă Orşova; Desp. central jud. *Ciuc* cu desp. de plasă Bicazul Ardelean şi Gheorgheni; Desp. central jud. *Cluj* cu desp de plasă Mociu; Desp. central jud. *Făgăraş* cu desp. de plasă Cincul; Desp. central jud. *Hunedoara* (Deva) cu desp. de plasă Brad, Dobra, Hunedoara, Ilia, Jiu; Desp. central jud. *Maramureş*; Desp. central jud. *Mureş* cu desp. de plasă Band, Mercurea Nirajului, Reghin; Desp. central jud. *Năsăud* (Bistriţa); Desp. central jud. *Satu Mare*; Desp. central jud. *Severin* (Lugoj); Desp. central jud. *Sibiu* cu desp. de plasă Avrig, Mercurea, Nocrich, Sălişte şi Oena Sibiului; Desp. central jud. *Târnava mare* (Sighişoara) cu desp. de plasă Mediaş; Desp. central jud. *Târnava mică* (Blaj) cu desp. de plasă Dicioşânmărtin.

Afară de acestea au mai trimis desp. de plasă Carei mari, Gârbău, Gherla, Lipova, Ozun, Săleiua, deci în total 17 Desp. central judeţene şi 39 desp. de plasă.

Secretariatul propagandei.

Pentru realizarea unui contact mai viu între Comitetul central şi despărţăminte, pentru răspândirea iniţiativelor bune, activarea unora din despărţăminte, precum şi pentru cunoaşterea reală a puterilor pe care se sprijină şi a nevoilor de care sufere numeroasele noastre organizaţiuni a fost angajat, cu data de 1 Nov. 1936, un secretar al propagandei, în persoana dlui prof. *Ion Breazu*, şef de lucrări la Muzeul Limbei Române din Cluj. Dela 1 Nov. până la 1 Aug. d-sa a făcut în total 85 de vizite în despărţămintele Alba-Iulia, Abrud, Aiud, Ocna-Mureş, Sebeş, Teiuş, Vinţul-de-jos, Zlatna, Arad, Hălmagiu, Şiria, Oradea, Beiuş, Salonta, Vaşcău, Braşov, Caransebeş, Miercurea-Ciuc, Huedin, Deva, Petroşeni, Baia-de-Criş, Brad, Haţeg, Hunedoara, Orăştie, Sighet, Tg.-Mureş, Reghin, Bistriţa, Năsăud, Odorheiu, Zălau, Carei-Mari, Şimleu, Tăşnad, Satu-Mare, Baia-Mare, Chioar, Lugoj, Sibiu, Dej, Beclean, Gherla, Tg.-Lăpuşului, Sighişoara, Mediaş, Blaj, Dumbrăveni, Timişoara, Sf. Gheorghe, Turda, Ludoş, Bucureşti. D-sa a avut consfătuiri cu conducătorii acestor organizaţiuni sau cu alţi intelectuali din localitate, a purtat o bogată corespondenţă, a rostit câteva conferinţe.

Conferinţa preşedinţilor de Secţii şi despărţăminte.

Pentru a da prilejul unei discuţii mai sistematice a problemelor care se pun astăzi Asociaţiunii, au fost invitaţi preşedinţii Secţiunilor literare şi ştiinţifice şi ai despărţămintelor la o conferinţă. Ea a avut loc la Cluj, în ziua de 8 Maiu 1937, cu participarea a peste 60 de delegaţi, veniţi de pe întreg cuprinsul Ardealului şi al Banatului. Timp de 8 ore ei au discutat, într'o atmosferă de largă înţelegere şi viu interes, probleme care nu sunt numai ale „Astrei", ci ale neamului întreg. O întinsă dare de seamă asupra desbaterilor conferinţei a fost publicată în Nrul 3 al *Transilvaniei* din acest an. In ziua care a urmat conferinţei o mare parte a delegaţilor a asistat la Şoimiada dela Aşchileul-Mic, cunoscând astfel mai de aproape şi entuziasmându-se de o mişcare, pe care o dorim răspândită în toate organizaţiunile noastre.

Organizarea pe Regiuni.

Unul din punctele care au format obiectul de discuţie al acestei conferinţe a fost gruparea despărţămintelor din regiunile grav atinse din punct de vedere etnic, pentru ca prin puteri unite, printr'un studiu mai adâncit al nevoilor lor, să le salvăm cu un ceas mai de vreme, atrăgând totodată, prin prestigiul de care se bucură Asociaţiunea, atenţiunea guvernelor şi a tuturor instituţiunilor asupra primejdiilor care pândesc neamul nostru în aceste ţinuturi. Avem curajul să aducem în discuţie această problemă, destul de anevoioasă, în urma succeselor pe care le-am obţinut, după eforturi de ani de zile, în gruparea despărţămintelor din regiunea secuizată şi bănăţeană.

Iată câteva din realizările acestor regiuni în anul trecut de gestiune.

În regiunea secuizată.

S'a trecut din faza discuţiunilor şi a studiilor teoretice la înfăptuirile pe teren. Problema a putut intra în această fază îmbucurătoare înainte de toate în urma adâncului sentiment de răspundere etnică, înţelegerii şi a devotamentului pentru „Astra" a aproape tuturor organizaţiunilor noastre din această regiune. Cu toate că elementele româneşti, conştiente de rolul lor, din oraşele Secuimii nu sunt prea numeroase, cu toate că şi acolo bântuie amarnic dihonia politicianismului şi a confesionalismului, acţiunea despărţămintelor noastre a luat un avânt care ne umple de încredere în succesul programului nostru de muncă. Vom înşira mai jos câteva din înfăptuirile specifice ale acestor despărţăminte, în cursul anului trecut.

Acţiunea „Astrei" s'a putut armoniza aici cu acţiunea organelor de Stat mai ales în urma faptului că delegatul ministerial pentru regiunea secuizată a fost dl Inspector general şcolar *Silviu Ţeposu*, care fiind preşedinte al desp. Sibiu, — una din cele mai active organizaţiuni ale noastre — şi membru în Comitetul central al „Astrei", era un bun cunoscător al intenţiunilor şi al metodelor noastre de lucru. D-sa a păstrat tot timpul contactul cu comitetele despărţămintelor noastre din această regiune, stimulându-le la

muncă sau primindu-le sugestiile. Astfel dl *Dr. Ion Bozdog*, harnicul şi întreprinzătorul preşedinte al desp. Mureş, vechiu şi temeinic cunoscător al tuturor problemelor regiunii secuizate, a schiţat planul general de acţiune. Fiecare despărţământ a studiat apoi mai de aproape problemele de pe teritoriul lui.

Să lăsăm însă să vorbească înfăptuirile, specifice acţiunii „Astrei", realizate de despărţămintele noastre din această regiune în anul 1936—37.

Despărţământul *Ciuc* ne-a dat şcoalele ţărăneşti dela Miercurea-Ciuc (pentru femei), Ghimeş-Făget şi Sândominic (ambele pentru bărbaţi); desp. *Gheorgheni* şcoala pentru femei din Voşlobeni; desp. *Mureş* o şcoală ţărănească pentru bărbaţi, una pentru femei şi o şcoală superioară pentru meseriaşi, toate în Tg.-Mureş, desp. *Band* o şcoală pentru bărbaţi, desp. *Ocland* şcoală pentru bărbaţi, desp. *Ozun* şcoală pentru bărbaţi. Vom relata mai pe larg despre ele la capitolul şcoalelor ţărăneşti. De astădată ţinem să amintim atât că o mare parte din elevii lor au fost Români secuizaţi, care în răstimpul petrecut la cursuri au fost readuşi la dragostea de neam, limba şi legea românească.

Toate despărţămintele amintite au înmulţit, reorganizat şi supraveghiat de aproape cercurile culturale, a căror activitate a fost în anul trecut surprinzător de bogată. In desp. Ciuc condus de râvna neostoită a dlui *Petre Paşnicu*, preşedinte de Tribunal, s'au ţinut *cursuri de limba română* în cercurile Sândominic, Joseni, Mihăileni-Livezi şi Tuşnad; iar în desp. *Ocland* în cercurile Mărtiniş, Herculian şi Crăciunel.

Despărţământul *Ocland* a atins mari rezultate pe drumul reromânizării prin introducerea organizaţiunilor de Şoimi ai Carpaţilor în 14 cercuri culturale. Vom insista asupra lor la capitolul Şoimilor. Prin ele pătrunde, mai mult decât prin alte mijloace de propagandă, cântecul, portul şi dansul românesc în aceste sate înstrăinate. Vrednicia românească şi zelul neobosit al dlui *Dr. M. Cionca*, preşedintele acestui despărţământ, merită elogiile cele mai neprecupeţite.

Despărţământul central judeţean *Mureş* a supraveghiat mai de aproape reorganizarea desp. de plasă Miercurea-Nirajului şi Band. A provăzut copiii săraci cu cărţi şi rechizite şcolare, în valoare de 9000 Lei. A obţinut şi distribuit 200 m^3 material lemnos fasonat de construcţie bisericii gr. cat. din Lăureni, şcolii primare din Păsăreni, bisericii din Chinari, şcolilor din Tirimioara şi din Crăciuneşti şi bisericii din Ernei. A obţinut şi distribuit ajutoarele trimise comunelor secuizate de către şcoalele patroane din Vechiul Regat. A ţinut numeroase conferinţe în satele secuizate.

Despărţământul *Oeland* a distribuit şi el ajutoare elevilor lipsiţi de mijloace; a intervenit şi a obţinut burse pentru elevii fii de Români înstrăinaţi care urmează cursurile şcoalelor secundare sau de meseriі; a organizat coruri şi fanfare pentru răspândirea cântecului românesc, lucrează intens pentru răspândirea portului naţional.

Regionala Banatului.

Vechiul nostru gând de a grupa despărţămintele bănăţene, în vederea unei acţiuni sistematice şi intensive pentru stăvilirea declinului etnic care a luat proporţii dezastruoase în această regiune a fost atins şi el în acest an. In ziua de 28 Februarie *Regionala Banatului* şi-a ţinut adunarea generală de constituire sub preşidenţia dlui *Dr. G. Preda*, vicepreşedinte al „Astrei". Ţinem să aducem cu acest prilej elogiile noastre dlui *Dr. Al. Marta*, Prim Preşedinte al Curţii de Apel din Timişoara, care prin înţelegerea pe care a avut-o pentru acţiunea noastră, prin încrederea în reuşita ei şi prin tactul desăvârşit cu care a lucrat a adus un preţios ajutor succesului pe care îl sărbătorim prin adunarea generală de astăzi. Dl *Dr. Sabin Evuţian*, care a primit greaua răspundere de a organiza această Regională, *P. S. Episcopul Vasile al Caransebeşului*, ca reprezentant al bisericii gr. ort. din Banat, *P. S. Dr. N. Brânzău*, prepozit capitular din Lugoj, ca reprezentant al bisericei unite din Banat, autorităţile civile şi militare în frunte cu dl General *Bunescu*, dl prefect al jud. *Dr. Dimitrie Nistor*, delegatul Municipiului Timişoara *Dr. T. Catalina*, etc., preşedinţii desp. bănăţene, care au dat

ascultare chemării noastre, precum şi dl *Dr. Ioachim Miloia*, membru în Comitetul central care a colaborat în modul cel mai desinteresat pentru constituirea Regionalei, merită de asemenea întreaga noastră recunoştinţă.

Pentru frontiera de Vest.

La conferinţa dela Cluj s'a adus în discuţia preşedinţilor de desp. gruparea organizaţiunilor de pe frontieră ale „Astrei", ideie care ne preocupă de asemenea de multă vreme. Lipsa sentimentului de răspundere etnică la o mare parte dintre Românii dela această margine primejduită de ţară, fenomenul de desnaţionalizare a fiilor naţiunii noastre, acţiunea subversivă sistematică a elementelor minoritare, ne-au determinat să grăbim această grupare de forţe. In consfătuirea dela Cluj dl *A. Coza*, entuziastul preşedinte al desp. *Carei*, a citit un raport detaliat asupra problemelor din plasa dsale, care aşteaptă o grabnică rezolvare. Acest documentat şi bine chibzuit raport a fost plin de sugestii pentru felul în care trebue să se procedeze la studiul problemelor regiunii. Copia lui a fost trimisă tuturor organizaţiunilor noastre dela frontieră. Din pricina programului bogat al consfătuirii dela 9 Mai, n'am putut trece atunci la o discuţie mai amplă a chestiunii. Am făcut-o aceasta în consfătuirea pe care am avut-o în ziua de 12 lunie la Oradea, la care au participat delegaţi din desp. Oradea, Tileagd, Marghita, Salonta, Satu-Mare, Sighet şi Timişoara, precum şi delegaţii celor două biserici româneşti şi ai institutiilor culturale din Oradea. S'a făcut cu acest prilej, sub preşedinţia dlui *Dr. Iuliu Moldovan*, cel dintâi contact amplu cu diversele aspecte ale problemei şi cu oamenii care să ia pe umeri lor rezolvarea ei. Toate despărţămintele noastre şi-au luat însărcinarea să se prezinte la toamnă, când va avea loc o nouă consfătuire, cu un studiu documentat al necesităţilor locale. Scopul nostru este să ridicăm problema românismului de pe frontieră la rangul unei *probleme de stat*, respectată şi sprijinită de toate guvernele şi institutiunile.

Activitatea din ultimii ani a despărţămintelor din această regiune ne dau o mare încredere în succesul ac-

ţiunii noastre. *Salonta, Oradea, Careii, Satu-Mare, Sighetul* ne-au dat în anul trecut şcoale ţărăneşti. Unele din aceste şcoale s'au adresat mai ales coloniştilor. In judeţul *Satu-Mare* a luat o promiţătoare desvoltare organizaţiunea Şoimilor. Descinderile la sate sunt frecvente. Raportul desp. *Carei* ne vorbeşte de o echipă de 25 de intelectuali care cutreeră cercurile culturale ale desp. La oraşe „Astra" este ocrotitoare şi stimulatoare a tuturor energiilor româneşti. Despărţământul *Sighet* cultivă cu mult succes legăturile cu prietenii Cehoslovaci. Corul şi orchestra lui atât de apreciate, a stors admiraţie pentru cântecul românesc, cu prilejul concertelor organizate la *Rachov* în 14 Nov. 1936, la *Slatina* în 18 Ian. 1937 (difuzat şi la Radio-Koşice), dar mai ales cu prilejul festivalurilor dela *Koşice* (10 Mai) şi *Trencianske Teplice* (31 Iulie), care au luat proporţiile unor mari manifestaţii ceho-române.

Pentru Munţii Apuseni.

Din acelaşi motiv al programului prea încărcat, nu s'a putut supune discuţiei conferinţei dela Cluj gruparea desp. din regiunea Munţilor Apuseni, nevoile căreia, în deajuns de cunoscute, reclamă de asemenea o intervenţie energică. Sperăm însă ca în cursul acestui an să ajungem şi aici la rezultate mai positive. In cursul anului trecut am făcut cunoscut planul nostru de acţiune organizaţiunilor „Astrei" din această regiune precum şi oamenilor care l-au studiat mai de aproape nevoile. Avem satisfacţia de a anunţa că am găsit pretutindeni aceiaşi largă înţelegere şi desăvârşită încredere în succesul acţiunii noastre, pe care am aflat-o în celelalte regiuni. In cursul acestui an vom adânci studiul tuturor problemelor românismului din Munţii Apuseni, pentru a ne putea alcătui un program de muncă adaptat realităţilor locale. O înviorare a activităţii despărţămintelor din această regiune este, de asemenea, absolut necesară. In anul trecut nu s'a remarcat printr'o activitate deosebită decât desp. de plasă *Zlatna*, al cărui preşedinte e părintele *I. Fodoreanu*. Salutăm cu bucurie reorganizarea desp. de plasă *Baia-de-Arieş*, sub preşidenţia Păr. Protopop *Vasile Stan*.

Port, dans şi cântec românesc.

In circularele noastre, în lecţiunile şcoalelor ţărăneşti, în conferinţe, dar mai ales prin Şoimii Carpaţilor am insistat într'un mod deosebit pentru păstrarea, regenerarea şi îmbogăţirea acestor podoabe nepreţuite ale patrimoniului nostru etnic. D-na *Aretia Tătărăscu*, care şi-a luat nobila însărcinare de a reintegra portul naţional în splendoarea lui originală, a început fructuoase discuţii cu Secţiunea noastră feminină, pentru o activitate comună, dincoace de Carpaţi. Problema refacerii patrimoniului nostru cu ajutorul Asociaţiunii a fost apoi amplu discutată în conferinţa dela Cluj, în urma referatelor atât de competente ale dlor *Dr. Tiberiu Brediceanu* (asupra jocului şi cânteculuí) şi Prof. *Romul Vuia* (asupra portului). Ne permitem să atragem atenţiunea despărţămintelor asupra acestor referate, publicate în Nr. 3 al *Transilvaniei* din acest an. Unele din ele au lucrat deja în spiritul lor. Astfel ţinem să sublinlem în mod deosebit *balul în stil românesc* organizat la 24 Ianuarie a. c. de despărţământul *Braşov*, condus de harnicul şi întreprinzătorul lui preş. *Dr. N. Căliman*. Toate doamnele au fost obligate să se prezinte în costum naţional la acest bal, cele mai frumoase costume fiind premiate. Succesul acestei iniţiative determină pe Braşoveni să o repete în fiecare an. Noi dorim să fie însuşită de toate despărţămintele „Astrei".

Pentru sănătatea publică.

In lecţiunile şcoalelor ţărăneşti, în conferinţe şi prelegeri rostite cu prilejul descinderilor la sate a propagandiştilor noştri s'a insistat în mod deosebit pentru ridicarea nivelului sanitar al ţăranului nostru. Publicăm în altă parte raportul Secţiunei noastre medicale, din care se poate vedea activitatea în acest domeniu a celei mai active Secţiuni a Astrei. Credem însă că se cuvine să insistăm la acest capitol asupra activităţii despărţământului Sibiu întrucât ea se desfăşoară într'un ritm deosebit de intensiv, atingând realizări cari pot servi de model şi altor despărţăminte. Animatorii neobosiţi ai acestei munci excepţionale sunt d-nii *Dr. Iosif Stoichiţia*, Inspector general sanitar şi

Dr. I. Cosma, medic primar al județului Sibiu. D-lor au fost ajutați de toți medicii din orașul Sibiu.

In anul acesta, o echipă compusă din d-nii Dr. I. Stoichițta, Dr. I. Cosma, Dr. L. Ionașiu, Dr. Gh. Păcurariu, Dr. I. Gheorghiu, Dr. Petrescu, Dr. I. Matinca, Dr. C. Banu și d-șoara M. Manta, au făcut o anchetă medico-școlară în comunele *Poplaca* și *Ocna Sibiului*, examinând din toate punctele de vedere în total 858 elevi, completându-se pentru fiecare o fișă medico-pedagogică foarte detaliată. Anchetele acestea continuă pe cele făcute din anii trecuți în comunele Turnișor, Bungard, Șelimbăr și Rășinari. Numărul elevilor examinați până în prezent se ridică la 2000.

Tot în această primăvară s'a făcut reacția Pirquet la elevii din Poplaca și Ocna Sibiului, precum și examenul radiologic al elevilor din aceste două comune și din Rășinari. In urma acestor anchete s'au luat măsuri pentru ridicarea nivelului sanitar al elevilor din mediul rural prin înființarea de cantine școlare, distribuirea sistematică de iod și untură de pește, etc.

Anchetele medico-sociale, inițiate de acest despărțământ în anii trecuți, n'au putut fi continuate din lipsă de fonduri. In schimb a fost prelucrat materialul recoltat în lucrarea: *Contribuțiuni la studiul problemei sanitare rurale*, datorit dlor Dr. I. Stoichițta și Dr. I. Cosma. Dispensarul întemeiat de acest despărțământ în comuna *Boița* și-a continuat activitatea, consultând populația bolnavă din Boița și Tălmăcel, căreia i-a împărțit gratuit o mare cantitate de medicamente.

Cu colaborarea Astrei a luat ființă un dispensar și o infirmerie în comuna *Orlat*, care și-a început activitatea binefăcătoare în Mai 1937. De două ori pe săptămână se dau aici consultații gratuite.

Astra a contribuit, de asemenea, la întemeierea în *Gârbova a celei dintâi cooperative sanitare românești*. Ea a reușit să construiască o admirabilă „Casă culturală de sănătate" care poate servi de model pentru oricare comună românească.

Astra la oraşe.

Ca şi în alţi ani, „Astra" s'a interesat de aproape de centrele urbane din Ardeal şi Banat, contribuind la românizarea lor şi la intensificarea vieţii intelectuale. Condusă de principiul localismului creator, Asociaţiunea noastră se nizueşte să creeze în oraşele noastre o activitate culturală vie, cu o orientare puternică spre cunoaşterea şi îmbogăţirea valorilor locale. Ea tinde astfel să dea clasei noastre intelectuale preocupări spirituale proprii, smulgând-o din mreaja politicianismului otrăvitor de suflete. Prin contactul neîntrerupt al oraşului cu satul, „Astra" se nizueşte să păstreze şi îmbogăţească solidaritatea între clasele noastre sociale, una din virtuţile care au dus românismul din Ardeal la biruinţă. Această activitate este cu atât mai necesară, cu cât în urma împrejurărilor sociale şi economice de după Unire se crează în oraşele noastre o clasă burgheză şi una muncitorească, aproape inexistente înainte de Unire, clase pe care avem datoria să le înfrăţim pe linia marilor interese naţionale. Trebue să o spunem însă, cu tot regretul, că nu toţi intelectualii, meseriaşii şi muncitorii oraşelor noastre înţeleg cum se cuvine acest gând bun al Asociaţiunii. Ba — ceea ce este şi mai dureros — el se întâmplă adesea să nu fie înţeles de înşişi membrii „Astrei", lăsând toată povara acţiunii pe spatele a doi sau trei membri din comitet. Cu toate acestea, cu toate că am fi dorit să înregistrăm la acest capitol fapte şi mai numeroase, activitatea la oraşe a „Astrei" în anul trecut merită toată atenţiunea. Vom încerca să desprindem câteva din realizările ei mai importante şi mai semnificative.

Conferinţe.

Despărţămintele noastre au organizat în anul trecut conferinţe, fie singure, fie în colaborare cu alte asociaţii culturale, în următoarele oraşe:

Alba-Iulia, Arad, Baia-Mare, Blaj, Brad, Braşov, Caransebeş, Carei, Cluj, Dej, Deva, Dicioşânmărtin, Făgăraş, Gherla, Hunedoara, Lugoj, Mediaş, Mercurea-Ciuc, Ocna-Mureş, Oradea, Orăştie, Oraviţa, Reghin, Salonta, Satu-Mare, Sebeş-Alba, Sf. Gheorghe, Sibiu, Sighet, Sighişoara, Zlatna.

Remarcăm din seria acestor conferinţe ciclul organizat de despărţământul central din Blaj, (10 conf.), pentru comemorarea a două sute de ani dela întemeierea acestui oraş. Ele au fost o evocare documentată şi caldă a etapelor mai importante din viaţa şi jertfa pentru neam a acestui vechiu focar de cultură şi energie românească.

Ţinem să subliniem de asemenea interesantul ciclu organizat de desp. *Sibiu* sub titlul „Echilibrul sufletesc".

Ne pare apoi destul de interesant ciclul organizat de desp. din *Salonta* cu titlul „Personalităţi româneşti în sec. XIX". S'au ţinut 15 conferinţe, *toate de către fruntaşi intelectuali din localitate.* Fără să încurajăm diletantismul semidoct, amintind acest exemplu, ne permitem să recomandăm desp. noastre să recurgă cât se poate de des la intelectualii din loc, reuşind în felul acesta să-i rupă din indiferentism şi să le dea preocupări spirituale. Se întâmplă adesea să descoperim astfel valori intelectuale, îngropate în uitare, din care vom putea face colaboratori devotaţi ai „Astrei".

Unele din despărţămintele noastre au intercalat în seria conferinţelor subiecte din viaţa locală, mai ales cu privire la marii bărbaţi ai regiunii. Pe lângă desp. Blaj, pe care l-am amintit, au procedat astfel desp. *Făgăraş, Oradea, Sibiu,* etc.

Dăm la sfârşitul raportului o statistică a conferinţelor pe despărţăminte. Organizaţiile noastre din *Arad, Braşov, Ciuc, Cluj, Tg.-Mureş, Reghin, Bistriţa-Ocland, Sibiu,* (cu toate despărţămintele de plasă) *Gherla, Blaj* se menţin de astădată în frunte prin marele număr de conferinţe la sate şi prin felul în care au fost organizate.

O mare parte din aceste conferinţe au fost rostite cu prilejul sărbătorilor naţionale. Mai ales de ziua Unirii Ardealului s'au făcut adevărate turnee prin satele noastre.

Comemorări. Monumente.

Vom aminti, atunci când vom vorbi despre Şoimii Carpaţilor, felul deosebit de original în care această organizaţie a noastră sărbătoreşte marile zile ale neamului (1 Dec., 24 Ian., 10 Maiu, 8 Iunie, Ziua Eroilor), alcătuind

programul festivalurilor cu colaborarea satelor. Aceste zile mari, în deosebi ziua Unirii Ardealului, a fost sărbătorită în acest an de toate organizaţiile noastre, nizuindu-se unele din ele să le dea proporţia unor adevărate manifestaţii naţionale.

Evocarea marilor figuri ale neamului nu s'a mărginit numai la conferinţe, ci a luat, în câteva cazuri, formele mai concrete ale unor monumente sau plăci comemorative. Amintim în această ordine de idei placa pe care desp. central din *Alba-Iulia* a aşezat-o, pe casa memorandistului Rubin Patiţia. Tot acest despărţământ îngrijeşte de ridicarea monumentului lui Horia, Cloşca şi Crişan, lucrările căruia au fost începute. Despărţământul de plasă *Zlatna* a aşezat o placă comemorativă pe casa preotului erou Emanoil Beşa. Despărţământul de plasă *Avrig* a contribuit la organizarea frumoaselor serbări dela desvelirea monumentului lui Gheorghe Lazăr. Cercurile culturale din desp. au prezentat cu acest prilej un conduct etnografic. Despărţământul ne-a dat o frumoasă expoziţie de ţesături şi un concert de cântece poporale, dat de corurile „Astrei", din mai multe comune. Despărţământul central al *Aradului*, trezit la o activitate atât de promiţătoare, şi-a făcut un adevărat program din cultivarea memoriei marilor dispăruţi. In ziua de 28 II. 1937 acest desp. a evocat memoria tribunului M. V. Stănescu, al cărui mormânt a fost refăcut pe cheltuiala despărţământului. Au fost restaurate de asemenea mormintele profesorului Al. Gavra şi al ziaristului tribunist Gustav Augustini. Despărţământul *Braşov* continuă strângerea fondurilor pentru ridicarea unui monument poetului Andrei Murăşeanu. Desp. *Sighişoara* a desvelit la 4 Oct. 1936 o placă de marmoră la Crihalma, în amintirea colonelului Bălţăreţu şi a soldaţilor căzuţi în Sept. 1916, la trecerea Oltului. Desp. *Diciosânmărtin* continuă cu strângerea fondurilor pentru un monument lui Ştefan cel Mare. Despărţământul *Lipova* a dat o importanţă deosebită comemorării folcloristului Atanasie Marienescu.

O campanie, unică în felul ei, pentru ridicarea de monumente şi troiţe, a fost dusă de desp. *Reghin*. Numai în acest an au fost ridicate *monumente ale eroilor*, cu con-

tribuţia materială a desp., în cadrul unor impunătoare serbări, în comunele Uriciul de sus, Beica de sus, Săcuieu, Chierul de jos, Râpa de jos, Maioreşti, St. Mihaiu; iar *troiţe* în comunele Idicel-Pădure, Ibăneşti Sat şi Pădure, Uriciul de sus, Chierul de jos, Crăeşti, Pietriş, Porceşti, Jabeniţa, Adrian şi Deda. In despărţământul *Blaj* a fost ridicat un monument al eroilor în comuna Micăsasa.

Biblioteci.

Numeroase din despărţămintele noastre s'au nizuit să creeze în centrele urbane biblioteci pentru uzul intelectualilor. Nu toate aceste biblioteci sunt însă organisme vii, răspânditoare active ale cărţii bune. Firește că în foarte multe centre urbane, au fost create asemenea biblioteci de către alte instituţii. In genere trebue să o mărturisim însă cu durere că nu facem în de-ajuns pentru răspândirea în mod sistematic, în oraşele noastre, a cărţii de aleasă calitate. Din această pricină intelectualii noştri sau citesc foarte puţin, sau se lasă seduşi de o anumită literatură, împotriva căreia s'au ridicat în timpul din urmă toate spiritele alese ale neamului. E adevărat că „Astra" nu dispune încă de mijloacele necesare întemeierii unor biblioteci corespunzătoare. Credem însă că ne împlinim o imperioasă îndatorire atrăgând atenţiunea desp. noastre din centrele urbane asupra acestui punct atât de important.

In fruntea bibliotecilor create şi întreţinute de Asociaţiune, trebue să aşezăm, firește, Biblioteca Centrală din *Sibiu*. Despre ea se relatează în altă parte a raportului general. Dintre bibliotecile organizate de despărţăminte merită toate elogiile cea din *Braşov*. Ea numără astăzi aproximativ 21.000 de volume, plus 500 de titluri de reviste şi colecţii de ziare în valoare de aproximativ 2,000.000 Lei. In anul trecut biblioteca s'a îmbogăţit cu 213 vol. în preţ de 18.679 Lei. Numărul cetitorilor se menţine în jurul cifrei de 10.000. Catalogarea acestui mare stoc de cărţi e pe sfârşite. Aproape toate sunt apoi legate, în legătoria de pe lângă tipografia desp. Pentru felul corespunzător cerinţelor moderne ale biblioteconomiei, în care funcţionează şi se îmbogăţeşte această instituţie, dl prof. *Ion Colan*,

directorul ei şi secretarul desp. Braşov, merită o menţiune specială.

Biblioteci mai desvoltate avem la *Mercurea-Ciuc* (4033 vol. din care 264 au fost cumpărate în anul trecut), *Zălau* (n'a înaintat raport). *Turda* (n'a înaintat raport).

Un tablou al bibliotecilor dela sate se află la sfârşitul raportului. Trebue să adăugăm însă şi aici ceea ce am spus despre bibliotecile dela oraş. O mare parte din bibliotecile populare ale „Astrei", alcătuite din imense sacrificii materiale nu sunt instituţii vii, corespunzătoare scopului atât de nobil pentru care au fost întemeiate. Nu totdeauna cărţile sunt distribuite cercurilor culturale, iar ajunse odată în stăpânirea acestora, se trosesc necitite, sau dispar fără urmă după un an-doi de întrebuinţare. Iată de ce rugăm cu insistenţă comitetele desp. să aleagă bibliotecari conştiincioşi, să poarte o evidenţă permanentă despre funcţionarea bibliotecilor. Cartea este mult mai folositoare decât conferinţa, când începe să fie îndrăgită şi înţeleasă.

Amintim totuşi grija deosebită care a fost dată bibliotecilor de către despărţămintele noastre din *Alba-Iulia, Arad, Braşov, Miercurea-Ciucului, Hunedoara, Gherla, Bistriţa, Zălau, Sibiu (cu toate despărţămintele de plasă), Blaj, Diciosânmărtin.*

Despărţământul *Blaj* înzestrează bibliotecile cu un dulap special, foarte util pentru buna păstrare a cărţilor. Exemplul acesta ar trebui urmat şi de celelalte despărţăminte ale noastre.

Muzee.

Din aceleaşi motive n'am putut ajunge prea departe în acest an în organizarea de muzee locale, unul din dezideratele scumpe nouă. Ţinem să amintim totuşi la acest loc lucrările executate, cu o stăruinţă şi o pricepere excepţională, de către desp. central *Braşov*, pentru întemeierea unui „Muzeu românesc al Ţării Bârsei". In anul trecut a fost aranjată secţia de monete şi medalii a acestui Muzeu, alcătuită din donaţiunea marelui industriaş şi comerciant din Bucureşti, Dum. Z. Furnică. Valoarea ei este de circa 450.000 Lei. S'au executat apoi în acest an 27 de dulapuri-vitrine în stejar, toate după cerinţele cele mai exigente ale

muzeologiei. Toate aceste dulapuri au fost lucrate *în atelierele proprii*, ale acestui desp. atât de întreprinzător.

Muzeul regional al Ţării Oltului (Făgăraş), înfiripat din străduinţa dlui *Valer Literat*, preş. acestui desp., s'a îmbogăţit şi el în anul trecut cu câteva obiecte. Dacă mijloacele materiale ale despărţământului n'ar fi atât de modeste, am avea aici în curând unul din cele mai interesante muzee regionale din Ardeal.

Case Naţionale şi localuri ale Astrei.

Prin stăruinţa desp. central *Cluj*, Casa Naţională din Mociu a ajuns în acest an sub acoperiş.

S'a început colectarea sumelor necesare unei Case Naţionale în *Gheorgheni*.

Despărţământul central din *Tg. Mureş*, posedă, începând cu acest an, un splendid local propriu, care ocupă un etaj întreg în Căminul de ucenici din acest oraş.

Despărţământul din *Mercurea-Nirajului* a achiziţionat pentru suma de 220.000 Lei o casă proprie, care a fost inaugurată în Noemvrie trecut.

Au început lucrările pentru Casa Naţională din *Reghin*, care prin jertfa dlui Dr. Eug. Nicoară va lua proporţiile unui adevărat Palat Cultural.

Despărţământul *Zlatna* construeşte o Casă Naţională în comuna Valea-Mică.

Despărţământul central din *Zălau* şi-a înzestrat Casa Naţională cu o popicărie-model, loc de distracţie şi de întâlnire pentru intelectualii români, dar şi frumos izvor de câştig.

Despărţământul de plasă *Lipova* şi-a amenajat localul, pe care îl are de mai demult, printr'o listă de subscripţie în fruntea căreia stă dl Sever Bocu, preş. desp. cu suma de 5000 Lei. O popicărie a fost amenajată şi aici, cu aceleaşi scopuri ca şi la Zălau.

Amintim, la capitolul Şoimilor, Casele Naţionale terminate de Şoimi sau în curs de construcţie, din desp. *Cluj* şi *Reghin*, în care s'a dus o campanie intensivă pentru ridicarea acestor temple ale Astrei. Adăugăm aici Casa Naţională inaugurată în acest an de desp. *Braşov* la *Crisbav*, cu pri-

lejul adunării generale. Desp. central a donat de astădată Casei scena, în valoare de 8000 de Lei.

Pentru educaţia muzicală.

Două din despărţămintele noastre, mai bine înzestrate din punct de vedere material, subvenţionează două conservatoare: 1. *Conservatorul de muzică „Astra"* din *Braşov*, pus sub conducerea compozitorului *Tiberiu Brediceanu* şi-a continuat şi în acest an activitatea; 2. *Conservatorul comunal Astra* a devenit una din instituţiile cele mai apreciate ale *Sighetului*. Corul şi orchestra lui a dat numeroase audiţii muzicale foarte apreciate, nu numai în Sighet ci şi în Cehoslovacia; a participat la serbările naţionale. Dl Prof. *Stan*, conducătorul entuziast al acestui conservator merită toate elogiile, pentru stăruinţa depusă în organizarea instituţiei.

Campania pentru întemeierea de coruri ale „Astrei" a dus la rezultate uimitoare în desp. cu organizaţii şoimăneşti.

Difuzarea cântecului popular la sate s'a mai făcut în anul trecut de gestiune prin cursuri pentru dirijori şi concursuri corale. Amintim cursul pentru dirijori de coruri care a funcţionat între 10—29 August 1936 în *Făgăraş*, sub conducerea dlui prof. *Iorgu Sandu*, urmat de 16 înv., 6 învăţătoare, 3 preoţi şi un cantor. In acest an despărţământul a continuat îmbogăţirea repertoriului corurilor cu bucăţi multiplicate la şapirograf.

Cu prilejul desvelirii monumentului lui Gheorghe Lazăr (18 Oct. 1936) desp. Avrig a organizat un foarte reuşit concert la care au participat corurile Astrei din comunele Avrig, Boiţa, Săcădate şi Sebeşul de sus.

La adunarea generală din vara trecută, desp. *Maramureş* a organizat cel dintâi concurs de coruri din această regiune, la care satele s'au prezentat surprinzător de bine. Se va continua cu aceste concursuri.

Despărţământul *Arad* face serioase pregătiri pentru organizarea unui mare concurs coral cu prilejul congresului Federaţiei culturale a Aradului, ce va avea loc în toamna aceasta.

Pentru educaţia fizică.

Model de urmat pentru organizarea educaţiei fizice la oraşe în spiritul educaţiei integrale, este *Parcul Sportiv „Regele Carol II"* realizat la *Cluj* prin stăruinţa şi jertfa dlui *Dr. Iuliu Haţieganu.* Lucrările pentru amenajarea acestui Parc au înaintat mult în cursul anului trecut. Activitatea este deosebit de vie în toate sectoarele lui. Şoimii din Cluj se întâlnesc aici adeseori la concursuri sportive. Avem credinţa că această iniţiativă a Astrei va contribui în mod considerabil la răspândirea şi înnobilarea ideii de educaţie fizică în oraşele noastre.

Echipa sportivă a Astrei *Braşov* s'a menţinut în anul trecut în loc de cinste. Înfloritrea ei se datoreşte în mare parte dlui subprefect *Mircea,* conducătorul ei.

Despărţământul *Gârbău* (Someş) are de asemenea un club sportiv.

Izvoare de venit.

Despărţămintele noastre care au reuşit să-şi câştige importante izvoare de venit prin concesionarea cinematografelor se situează şi în acest an printre cele mai active.

Nu numai cinematograful poate aduce însă fonduri care să fie preschimbate în bunuri culturale. Ne-a dovedit-o aceasta acelaşi *Braşov,* care a stat totdeauna în fruntea organizaţiilor noastre cu spirit de iniţiativă în acest domeniu. In Noemvrie trecut acest desp. a reuşit să intre definitiv în posesiunea *„Tipografiei Mureşenilor"*, pe care a luat-o încărcată de datorii. Ea a devenit astăzi cel mai important izvor de venit al acestui desp. In anul trecut ea a primit în dar dela Banca Agricolă din Bucureşti o maşină de tipar în valoare de 300.000 Lei. Alături de tipografie lucrează o legătorie admirabil organizată.

Despărţământul *Sighet* administrează băile dela *Coştini* şi fundaţiunea Szilagyi.

Activitate pe cartiere.

Pentru intensificarea activităţii culturale în centrele urbane mai desvoltate, două din despărţămintele noastre au organizat cercuri culturale de cartier. Le amintim drept

pildă şi pentru alte desp. Cercul cultural Arad-Grădişte, ai cărui membri sunt mai ales funcţionari C. F. R. a organizat în anul trecut 10 conferinţe. Biblioteca lui, îmbogăţită în anul trecut cu un dar de 285 de volume primit dela societatea arădană „Concordia", este citită cu mult interes.

Cercul Cultural „Gheorghe Lazăr" din cartierul Grigorescu al *Clujului*, condus de dl docent univ. *Dr. Axente Iancu*, a organizat în anul trecut o serie de conferinţe şi şezători culturale şi artistice foarte frecventate.

Pentru meseriaşi, muncitori, servitoare.

Incurajaţi de succesul pe care l-am obţinut cu şcoalele ţărăneşti, am făcut în anul acesta noui eforturi pentru a ajunge la o culturalizare mai sistematică a meseriaşilor şi a muncitorilor oraşelor noastre, al căror număr creşte din an în an fără să le poarte cineva grija. Ne-a determinat la aceasta şi faptul destul de grav, constatat adeseori, că din diferite pricini, pe care nu le mai amintim acum, numeroşi din meseriaşii şi muncitorii noştri îşi pierd naţionalitatea, în plină Românie-Mare. Iată de ce, atât în circularele prezidiale, cât şi în articolele din *Transilvania* şi mai ales în vizitele secretarului propagandei s'a insistat în mod deosebit asupra grijii pe care despărţămintele noastre trebue să o poarte acestei clase de jos a oraşelor. Dacă n'am putut atinge realizările pe care le doriam, ne bucurăm de cele câteva iniţiative noui din acest an şi mai ales de faptul că îndemnurile noastre au fost înţelese de toţi aceia cărora ne-am adresat.

Intru cât priveşte pe *meseriaşi* anul acesta ne-a adus o înfăptuire, pe care o dorim tot atât de roditoare ca şi şcoala ţărănească. Ea este *Şcoala superioară pentru meseriaşi*, organizată în *Tg. Mureş* de către despărţământul nostru central judeţean *Mureş*, la iniţiativa întreprinzătorului său preşedinte dl *Dr. I. Bozdog*. Şcoala, împărţită pe bresle, a fost urmată de pantofari şi croitori. Secţia pentru pantofari a fost condusă de maestrul *Petru Coroş*. A funcţionat două luni, cu câte 6 ore serale la săptămână. Lecţiunile au tratat: desenul iniţial, calapodul şi noţiunile despre picior, mo-

delaj în carton, etc. A fost urmată de 35 calfe şi maistri mai puţin calificaţi. La sfârşitul cursurilor s'a dat un examen, în faţa alor 7 maeştri pantofari şi cismari şi a preşedintelui acestui desp., dl *Dr. I. Bozdog*. Rezultatul moral al acestei iniţiative — spune raportul desp. — a fost „fără precedent de înălţător".

Cursurile pentru croitori au fost urmate de 15 ascultători.

Şcoala a fost subvenţionată de Comitetul central al Astrei şi de Camera pentru Industrie şi Comerţ din Tg.-Mureş.

Afară de această iniţiativă mai sistematică, s'au ţinut conferinţe speciale pentru meseriaşi de către despărţămintele noastre din *Bistriţa* (6 conferinţe).

Încercările noastre de a da o educaţie mai sistematică, muncitorilor şi muncitoarelor române n'au atins însă rezultatele pe care le scontam. Tratativele îndelungate, pe care le-am dus cu despărţămintele din centre muncitoreşti pentru întemeierea unor *şcoli superioare pentru muncitori* n'au fost încoronate de succes din pricina lipsei de înţelegere a muncitorilor sau — ceea ce este şi mai dureros — a patronilor înşişi. De aceea nu putem însemna la acest capitol decât conferinţele, împreunate cu şezători culturale şi artistice, organizate de către despărţământul nostru din *Cluj*, pentru muncitorii dela fabrica de tutun din acest oraş (4 şezători) şi cele pe care ni le-a dat, Secţiunea Feminină a Astrei, destinate muncitoarelor şi ucenicelor din aceeaşi localitate (10 şezători).

Pe războiul acestui an avem însă satisfacţia de a însemna o iniţiativă originală pentru educaţia *servitoarelor*. Este *Şcoala permanentă pentru servitoare*, organizată de despărţământul nostru din *Reghin*. După ce s'a făcut o anchetă în mijlocul servitoarelor din acest oraş, pentru a se constata lipsurile de care suferă, ele au fost invitate, Duminecă de Duminecă, la spitalul Drului Nicoară, preş. despărţământului, unde sub îndrumarea d-sale şi sub supravegherea şi colaborarea permanentă a d-şoarei *Elisabeta Oanea*, li s'au făcut lecţiuni de scris-cetit, de istorie, matematică, igienă personală şi comportare în vieaţă, au în-

vățat apoi rugăciunile și câteva poezii patriotice. N'au lipsit nici exercițiile fizice, după programul Șoimilor Carpaților. S'au ținut astfel de lecțiuni, câte 1—2 ore, în curs de 30 de Duminecl. La început s'au prezentat 10 eleve, numărul lor a crescut însă la 50. În mod regulat au frecventat școala 35. „Am ajuns la înființarea acestei școli — spune dl Dr. Nicoară în raportul d-sale — chiar prin stăruința părinților elevelor servitoare, care părinți cunosc acțiunea educativă ce o săvârșim prin Astra la sate și regretau că copiii lor duși la serviciu la oraș, nu pot să fie împărtășiți de aceste binefaceri ale Astrei".

„Astra" la sate.

Ca și în anii precedenți, acolo unde ne putem mândri cu realizări și rezultate mai bogate, este în domeniul activității de ridicare a satelor, de conservare și îmbogățire a vieții lor specifice, cea mai prețioasă parte a patrimoniului nostru național. În descinderile frecvente ale despărțămintelor la sate, în activitatea Cercurilor culturale, dar mai ales prin Școalele țărănești și Șoimii Carpaților, instituții cărora le vom da o atențiune specială, ne-am nizuit să facem pe țăran să iubească viața satului, să o înnobileze și să o îmbogățească cu toate valorile ei specifice.

Opera de ridicare a satului a putut lua un deosebit avânt acolo unde legătura cu ele este permanentă, fie prin organizațiile Șoimilor, fie prin o bună funcționare a Cercurilor culturale. La capitolul privitor la Șoimi vom insista într'un mod deosebit asupra despărțămintelor care și-au însușit această instituție. Amintim aici pe acele dintre ele care și-au îmbogățit numărul Cercurilor culturale, le-au supraveghiat de aproape activitatea, sau au descins frecvent în mijlocul lor. Ele sunt următoarele: *Alba-Iulia* (desp. central), *Arad* (desp. central), *Brașov* (desp. central), *Mercurea Ciucului* (desp. central), *Maramureș (Sighet)*, (desp. centr.), *Mureș* (desp. centr. *Tg. Mureș* și desp. de plasă *Band* și mai ales *Reghin)*, *Năsăud* (desp. centr. *Bistrița)*, *Odorheiu* (desp. de plasă *Ocland)*, *Sibiu* (desp. central și toate celelalte desp. de plasă), *Someș* (desp. de plasă Gherla), *Târnava-Mică* (desp. central *Blaj)*.

O menţiune specială trebue să acordăm pentru campania de înfiinţare şi organizare a Cercurilor culturale din acest an desp. *Arad, Miercurea-Ciucului, Bistriţa, Band, Reghin şi Ocland.*

In cele mai multe cazuri nu se pot întemeia noi Cercuri culturale, iar cele existente nu funcţionează decât cu numele, din pricina indiferenţei faţă de acţiunea Astrei şi a neînţelegerilor dintre intelectualii satelor. Ne-o spun aceasta conducătorii despărţămintelor noastre şi am avut noi înşine tristul prilej de a o constata adeseori. Tocmai de aceea ne luăm voia să cităm exemplul intelectualilor din comunele Dătava, Dumbrava şi Râpa de jos (desp. *Reghin)* reuniţi într'un Cerc cultural, în al cărui raport citim următoarele: „Intelectualii au exprimat în toate manifestările respectul reciproc, perfectă evlavie creştinească, cinste, hărnicie şi în general au muncit în mod cu adevărat pilduitor. Munca ordonată şi armonizată a evitat certurile, încât nu s'au putut semnala neînţelegeri, trăind cu toţii în frăţească înţelegere şi colaborare. Munca depusă şi în acest an de intelectualii acestui cerc, în toate comunele şi înfruntând viscolele şi toate greutăţile în îndeplinirea acestui apostolat, merită toată recunoştinţa şi admiraţia". Fireşte că astfel de exemple încurajatoare mai pot fi desprinse, de pe vastul teritoriu pe care se întind organizaţiile Astrei. Durere însă, ele nu sunt atât de dese cum s'ar cuveni. Avem credinţa însă că prin o muncă intensivă şi generoasă, mai ales prin Şcoalele ţărăneşti şi Şoimii Carpaţilor, ale căror resultate impresionează până şi spiritele cele mai indiferente, vom reuşi să restabilim pe intelectualii satelor noastre în adevărata lor funcţiune de îndrumători permanenţi şi desinteresaţi ai ţărănimii, funcţiune pe care şi-au înţeles-o atât de bine înainte de Unire.

Şcoale ţărăneşti.

In judeţul *Alba* au funcţionat în acest an Şcoale ţărăneşti la:

Alba-Iulia. A durat dela 1—28 Februarie 1937, cu 20 de elevi, toţi ţărani fruntaşi, recrutaţi din 8 comune apropiate. Pentru recrutarea lor, preşedintele şi secretarul

despărțământului s'au deplasat în comune unde au luat contact cu viitorii elevi. Li s'au ținut 89 de lecțiuni după programa tip a Astrei, de către profesorii, mediciii, inginerii, institutorii din localitate. Un ofițer: dl Căpitan Ordeanu, a ținut patru lecțiuni despre gaze și apărarea în contra lor. In orele de seara s'au făcut elevilor exortații religioase, lecturi, conversații asupra evenimentelor din țară și lume, audiții de radio. Au asistat la un film instructiv, au vizitat monumentele istorice și stabilimentele industriale din oraș, iar în ultima zi de școală au făcut o excursie la ferma Galtiu, care a făcut o deosebită impresie asupra elevilor. La sfârșitul cursurilor țăranii au fost spoveditți și împărtășiți. Orarul a fost fixat pe întreaga zi (8—12 și 2 jum.—5). Inchiderea cursurilor s'a făcut în cadre festive. Școala a fost subvenționată de Comitetul central al Astrei, Prefectura de Alba, dl Gavril Crișan din partea Discomului, apoi de înșiși membrii Comitetului despărțământului, în sânul cărora a circulat o colectă. Primăria orașului a dat hrana completă pe primele trei zile, apoi câte 20 de kgr. de pâine, zilnic. Regimentul 91 inf. a împrumutat paturi, pături, saltele, cu ajutorul cărora s'a organizat un mic internat. Atât în cămin cât și în timpul mesii elevii au fost în continuu supraveghiați de profesori. „Avem satisfacția de a constata — spune dl *Eugen Hulea*, preș. desp. în raportul asupra acestei școale — că totul a decurs în perfectă ordine și s'a lucrat întocmai tuturor prevederilor".

In județul *Bihor* au funcționat Școale țărănești la:

Oradea. Au fost organizate în același timp (14 Febr.—11 Martie) atât *școală pentru țărani, cât și școală pentru țărance*. Din raportul sumar al acestui despărțământ, al cărui președinte e dl *Teodor Popa*, putem desprinde atât: La școala pentru țărani au participat 40 de țărani recrutați din satele despărțământului dintre care s'au retras 5 din motive de boală. Li s'au ținut cursuri de către intelectualii din loc, după programul tip al Astrei.

La școala pentru țărance au participat 20 de eleve, recrutate din plasa Dașcău, cea mai săracă din regiunea

Bihorului. Cum elevele din anul trecut au venit din aceeaşi plasă, astăzi aproape nu este comună din acest ţinut care să nu fi avut o elevă la şcoala Astrei, fapt care a contribuit foarte mult la bunul nume al Asociaţiunii noastre. La şcoala pentru femei a dat un foarte preţios concurs Reuniunea femeilor române din Oradea, în frunte cu intimoasa ei preşedintă, d-na Ueturia Candrea.

Atât inaugurarea cât şi închiderea cursurilor s'au făcut în cadre festive. La sfârşit s'a distribuit, atât cursiştilor, cât şi cursistelor „diferite obiecte folositoare şi de ordin practic". Legătura cu foştii elevi şi eleve e păstrată.

Salonta. Despărţământul nostru de plasă din această localitate a întemeiat *o şcoală pentru ţărani,* care a durat 13 zile, iar „cu titlu de experienţă" o şcoală pentru ţărance de trei zile.

La şcoala pentru ţărani au participat 30 de elevi, toţi colonişti din apropierea Salontei. S'au ţinut în total 27 de şedinţe, în orele de după masă. Întrucât numeroşi din elevi au urmat şi cursurile din anii trecuţi, s'a procedat la o adâncire a materiilor predate. În general s'a avut în vedere programul tip al Astrei. Remarcăm totuşi, din cursurile acestui an, cele de contabilitate şi cooperaţie, ţinute de dl preş. al desp. *Cornel Safta,* la care s'a vorbit despre carnetele de gospodărie agricolă de tipul Institutului de Cercetări Agronomice, dându-li-se elevilor îndrumări cum să fie conduse şi explicându-li-se importanţa contabilităţii într'o gospodărie; apoi cursurile de „Estetică gospodărească" ale dlui M. Iosivaş. Ing. I. Corbuţiu a vizitat gospodăriile elevilor făcându-şi observaţiunile şi dând îndrumări la faţa locului. Fiind vorba de o localitate din imediata apropiere a frontierei, s'a insistat în mod deosebit asupra problemei antirevizioniste. La încheierea cursurilor, căreia i s'a dat proporţiile unei adevărate sărbători, s'a făcut o privire retrospectivă asupra Şcoalei ţărăneşti în cei patru ani de existenţă, punându-se în evidenţă rezultatele ei mai de seamă. Iată câteva: „În anul trecut Camera de Agricultură din Oradea a premiat pe 3 din elevii şcoalei noastre, cu câte 500 Lei, pentru frumoasele produse pe care le-au obţinut, iar ţăranul Traian Matiu, în urma examenului

făcut la Institutul de Cercetări Agronomice, la Bucureşti, a obţinut premiul I. cu cel mai bun grâu pe judeţ, deşi între sutele de probe trimise au fost şi acelea ale latifundiarilor maghiari, ca baronul Marcovici, contele Coloman Tisa, etc."

Cum n'a fost o şcoală-internat, din ajutorul dat de Comitetul central al Astrei s'au cumpărat elevilor pomi fructiferi. Unul dintre profesorii şcoalei, dl Teofil Bodescu, medic veterinar, a dăruit elevilor 65 de broşuri din „Biblioteca

Şcoala ţărănească din Salonta în al IV-lea an de activitate.

Agricolă a Universului", un dulap pentru biblioteca coloniştilor, s'a mai angajat apoi să le vaccineze în mod gratuit toate animalele, el suportând numai cheltuiala vaccinului. Să nu se uite că toţi aceşti colonişti sunt coborîţi dela munte; în mare parte cu ajutorul acestei şcoale s'au putut adapta, într'un timp atât de scurt condiţiilor de muncă dela câmpie.

Încă din 1934, elevii şcoalei dela Salonta s'au constituit apoi într'o „Cooperativă agricolă Astra". La începutul verii trecute ea avea 40 de membri cu 64 de părţi sociale de câte 500 Lei fiecare. Întrucât mai exista în Salonta cooperativa „Grăniceru", pentru a nu se concura, în ziua de 12 Iulie 1936 cele două cooperative au fuzionat,

interesele membrilor cooperativei Astra neflind prin nimic atinse prin această fuziune. Cooperativa şi-a organizat în anul trecut un centru de achiziţionare a cerealelor, evitând astfel specula evreilor, a desfăcut bumbac şi mistr pe preţuri mai ieftine decât în comerţ şi şi-a cumpărat două maşini, una pentru tăiat sfecla de nutreţ, iar alta pentru cocenii de porumb.

In despărţământul *Braşov*, condus de dl *Dr. N. Căliman*, au funcţionat Şcoale ţărăneşti la:

Sânpetru, pe lângă Şcoala de Agricultură din această localitate din apropierea Braşovului. A avut 23 de elevi, toţi ţărani fruntaşi din 14 sate. Cursurile au început la 22 II. şi au durat patru săptămâni. Programa se aseamănă, în linii generale, cu cea din anii trecuţi. Lecţiunile au fost predate de 35 de profesori, cea mai mare parte deplasându-se din Braşov. Orarul a fost împărţit pe ziua întreagă. N'au lipsit lecţiunile de cor. Ţăranii au luat de două ori baie. Au asistat apoi la o reprezentaţie de cinematograf. Au vizitat abatorul şi fabrica Scherg. Şcoala a fost subvenţionată de despărţământul central din Braşov. La sfârşitul cursurilor, care s'au făcut în cadrul unei festivităţi, fiecare elev a primit câte 8 broşuri şi 5 pomi, aceştia din urmă dăruiţi de Camera de Agricultură. In bugetul lui a fost alocată şi suma necesară întreţinerii unei şcoale pentru ţărance, pe care comitetul speră să o poată organiza în toamna aceasta.

Crizbav. Au urmat cursurile 35 de ţărani din localitate. Ele au durat dela 30 Ianuarie la 27 Martie, 1937. Lecţiunile au avut loc seara între orele 7—11 şi au fost ţinute de preotul *Cornel Măeruşan*, intimosul preşedinte al acestui Cerc cultural, de un inginer agronom şi de învăţători. Ele au urmat în linii generale programul tip al Astrei.

Despărţământul central *Caransebeş* ne-a dat în acest an Şcoale ţărăneşti la:

Caransebeş. In raportul către adunarea generală al acestui desp. condus de dl *Dr. C. Corneanu*, nu se dau amănunte asupra organizării acestei şcoale. Ni se spune

doar atât, că s'au ţinut prelegeri şi conferinţe pentru pătura ţărănească urbană în cadrele „Căminului cultural" din Caransebeş, la care membrii Astrei şi-au dat concursul, pentru ca acest cămin „să devină o permanentă şcoală ţărănească şi ca organizaţia ei să primească cadrele fixate de conducerea centrală".

Acelaşi lucru ni se spune despre „căminele ţărăneşti" din *Glimboaca, Borlova* şi *Poiana.*

In judeţul *Cetatea-Albă* am avut Şcoale ţărăneşti la: *I. G. Duca (Satul-Nou),* Organizată de Cercul cultural din această comună. Participă 20 de ţărani, între 19—30 ani, majoritatea cu gospodării proprii. Cursurile au durat

Şcoala ţărănească din comuna I. G. Duca, jud. Cetatea Albă.

dela 17 Ianuarie la 21 Martie 1937. Ele au avut loc în trei camere din casa dlui învăţător *C. Anghelescu,* preşedintele Cercului cultural. Se ţineau câte 8 ore pe zi, în patru zile din săptămână, restul de două zile fiind lăsate elevilor pentru a-şi putea îngriji gospodăriile. Lecţiunile teoretice, în total 36, au fost predate de învăţătorii din localitate. Ele au fost mai ales din domeniul agriculturii. S'a dat o mare

importanță însă și lecțiunilor practice. Arătându-și cursiștii dorința de a cunoaște o meserie, au fost angajați maeștrii N. Naval și Colta Simion, care i-au învățat împletit de răchită într'un mod atât de mulțumitor, încât la încheierea cursurilor s'a putut constata că fiecare elev știa să construiască: rame, coșuri pentru pate și piață, să împletească sticle, să facă coșuri mici pentru pâine și scaune mari cu spătar și geamantane. Lecțiunile au fost urmate tot timpul cu mare interes. A funcționat și o condică de prezență. Cursiștii au constituit un juriu popular din sânul lor, care judeca toate neînțelegerile ce se iveau destul de des, mai ales la început. In timpul cursurilor s'a făcut o excursie la Arcis-Vechi, unde elevii au asistat la o ședință a judecătoriei rurale; la Sărata, unde au fost vizitate fabricile de mașini agricole și muzeul Școalei Normale; la Plătărești, unde li s'a arătat frumoasele realizări ale Cercului cultural de acolo. Școala a fost inspectată de dl *T. Iacobescu*, preș. desp., care a făcut un mic examen cu elevii, rămânând foarte mulțumit de răspunsuri. D-sa a împărțit cu acest prilej medalii și cărți de premii. Serbarea de încheiere a luat proporții sărbătorești. Elevilor li s'au dat cărți populare și câte 100 butași de răchită.

Plătărești. Căminul acesta organizează a doua Școală țărănească cu elevi din localitate. In anul acesta participă 20 de țărani între 18 și 45 ani, aleși dintre absolvenții Școalei țărănești din anul trecut. Cursurile au început la 13 Decemvrie 1936. S'au ținut în total 48 de lecțiuni, de către „misionarii" cari au predat și în anul trecut. S'au ascultat 24 de audiții la radio (ora satului). Au fost organizate 5 șezători pentru elevi.

Județul *Ciuc* ne-a dat în acest an patru Școale țărănești:

Miercurea-Ciuc. Școală pentru fete. Au participat 21 de eleve, între 17—25 ani, recrutate din 5 comune românești. Elevele au fost adăpostite în internatul Școalei de Economie casnică din localitate. Cursurile au durat două săptămâni, ținându-se în mod regulat, dimineața cele teoretice, iar după masa cele practice, în atelierul și bucă-

tăria şcoalei. Directoare de studii a fost d-na *Adelina Paşnicu.* S'au ţinut în total vreo 50 de lecţiuni, după programul tip al Astrei, de către intelectualii din localitate şi profesoarele Şcoalei de Economie Casnică. S'au pregătit co-

Şcoala superioară ţărănească de fete din Mercurea-Ciuc.

ruri pe două voci şi s'au învăţat dansuri naţionale. Elevele au asistat la un film religios, au vizitat ferme şi gospodării model. Deschiderea cursurilor (24 Martie) şi închiderea lor (8 Aprilie) a avut loc în cadre sărbătoreşti. S'a împărţit elevelor diplome, cărţi din biblioteca Astrei şi câte doi altoi, dăruiţi de preotul I. Vlad, preş. Camerei de Agricultură. S'a încheiat cu o masă comună, la care au luat parte elevele, întregul corp profesoral, comitetul desp. în frunte

cu harnicul lui preș. dl *P. Pașnicu* și șefii de autorități. Cheltuielile școalei au fost suportate de despărțământ.

Ghimeș-Făget. Școală pentru țăranii din localitate, organizată de despărțământul central, director de studii fiind dl *Const. Ciurdea*, directorul Școalei primare și președintele Cercului cultural. A durat două săptămâni, dela 4—18 Aprilie 1937. Cursurile se țineau seara, între 6—10. Au fost urmate regulat de 39 țărani, între 24—40 ani. Ei veneau dela distanțe de 6—7 km. Pe lângă ei, au asistat, în mod neregulat, 40—50 de săteni și sătence. Lecțiunile au fost ținute de intelectualii din localitate și de medici, agronomi, profesori, veniți din Miercurea-Ciuc. La deschiderea și închiderea cursurilor a luat parte dl Petre Pașnicu, președintele despărțământului. Li s'au împărțit elevilor cărți și altoi. Fiecare a primit câte o diplomă.

Sândominic. Școală pentru Românii secuizați din localitate, organizată de despărțământul central, director de studii fiind dl *Dr. Eugen Poenaru*, președintele Cercului cultural. Participă în mod regulat 100 de țărani, pe lângă care asistă alți 150. Cursurile au durat două săptămâni, dela 11—25 Aprilie. Au fost predate în limba maghiară și au avut loc în fiecare zi dela orele 6—10. S'au predat regulat lecțiuni de limba română. Elevii au pregătit trei cântece românești pe două voci. S'au organizat serbări, atât la deschidere cât și la închiderea cursurilor. S'au împărțit broșuri și altoi. Rezultatele foarte mulțumitoare. Indeosebi cursurile de limba română au fost urmate cu mult interes.

Voșlobeni. Școală țărănească pentru femei organizată de despărțământul nostru de plasă din *Gheorgheni*. A durat dela 14 Februarie la 1 Martie 1937, fiind frecventată în mod regulat de 20 de țărance de 14—18 ani. In alcătuirea orarului s'a avut în vedere programul tip al Astrei. Lecțiunile au fost predate de intelectualii din Voșlobeni și Gheorgheni. Din bunăvoința dlui director Z. Blaga, directorul școlii primare din Voșlobeni, s'a amenajat în această școală o sală pentru lucrul de mână, iar alta pentru gospodărie, în care s'au putut face demonstrații practice, cărora s'a acordat o specială grijă. „Cursurile au fost frecventate foarte regulat și cu multă dragoste de sătencele care s'au

înscris, — spune dl *Teodor Chindea*, preș. desp. în raportul d-sale — cu toate că la început le-au privit cu mult scepticism și unele chiar cu neîncredere. În urmă însă, văzând foloasele ce se pot obține... au cerut nu numai

Școala țărănească din Voșlobeni.

cursistele, dar și alte sătence din comună să organizăm și în iarna viitoare asemenea cursuri, ca să le poată frecventa și ele". Școala a fost subvenționată de Comitetul central al Asociațiunii.

Despărțământul central județean *Cluj*, condus de dl *Dr. Iuliu Hațieganu*, a organizat în acest an o Școală țărănească pentru femei și una pentru bărbați la:

Cluj. Școală țărănească pentru femei organizată de Secțiunea feminină a Astrei, a cărei președintă e d-na *Constanța Bogdan Duică* și de gruparea „Gând Românesc". A avut 23 eleve, între 16 și 18 ani, absolvente a 6—7 clase primare, recrutate din 12 sate. S'au ținut săptămânal 46 ore, după programul tip al Astrei. Orarul a fost distribuit pe întreaga zi. Seara s'au făcut exerciții de cor și s'au învățat dansuri naționale, atingându-se rezultate atât

de frumoase, încât elevele au putut organiza o foarte reuşită serbare la încheierea cursurilor. Cu această ocazie elevele au primit drept premiu lucrările executate de ele: „câte o ie românească, câte un gherghef cu o mică scoarţă, lucrată în lână, o rochiţă de flanelă, un pieptăraş împletit din lână colorată, un şorţ alb de bucătărie şi o carte de bucate. Pânza pentru şorţuri şi cărţile de bucătărie au fost dăruite de d-na Lucreţia Opreanu, prof. de gospodărie. Afară de aceasta fetele şi-au copiat pe hârtie milimetrică modele româneşti pentru cusături şi covoare". Elevele au fost încartiruite în Internatul „Regina Maria" şi în „Căminul Fetelor de Învăţători". Masa o luau împreună la Internatul „Regina Maria". Ele au avut, în tot răstimpul petrecut la şcoală, o supraveghetoare. Au vizitat muzeele, monumentele şi instituţiile din oraş. „In timpul scurt de trei săptămâni, — afirmă d-na Bogdan-Duică în raportul asupra acestei şcoale — elevele, în dorul de a învăţa cât mai mult, prin lucrul, silinţa şi purtarea lor, au întrecut toate aşteptările".

Cluj. Şcoală ţărănească pentru bărbaţi, organizată de gruparea „Gând Românesc", concomitent cu şcoala pentru ţărance. A avut 23 de elevi, recrutaţi din mai multe sate ale judeţului Cluj. Cursurile au durat trei săptămâni, având-se în vedere programul tip al Astrei. Orarul a fost distribuit pe întreaga zi, înainte de masă cursurile practice, iar după masă cursurile teoretice. Toate lecţiunile practice s'au făcut în condiţiuni excepţional de favorabile la Academia de Agricultură, care a pus la dispoziţia şcoalei, profesori, asistenţi şi întregul utilaj necesar. S'au predat şi lecţiuni de cor şi educaţie fizică. Cu supravegherea elevilor a fost însărcinat dl Ştefan Cmeciu. S'au făcut vizite la instituţiile şi întreprinderile din oraş. Serbarea de încheiere a cursurilor s'a făcut împreună cu elevele Şcoalei ţărăneşti.

Şcoalele ţărăneşti dela Cluj au fost subvenţionate de Prefectura Judeţului Cluj, Camera de Agricultură şi Comitetul central al Astrei.

In județul *Hunedoara* am avut în anul acesta Școale țărănești la:

Sântandrei. Școală țărănească pentru femei, organizată de despărțământul nostru central din *Deva*, condus de dl *Dr. E. Caba*, în colaborare cu asociația „Femeia Satelor". Cursurile au durat dela 30 Martie la 10 Aprilie, fiind urmate regulat de 27 de țărance din această comună. Lecțiunile se țineau în 4 zile din săptămână. Profesorii se deplasau din Deva. S'au făcut mai ales lecțiuni de gospodărie, de îngrijirea copilului și igienă.

Livezeni. Școale pentru țărani și țărancele din această comună, organizate de despărțământul nostru de plasă Petroșani, condus de păr. protopop *I. Duma*. Cursurile pentru țărani sunt în al treilea an, iar cele pentru țărance în al doilea. In anul acesta ele au avut loc în fiecare Duminecă, dela 7 Februarie la 25 Aprilie. Dela orele 2—3 se țineau lecțiuni pentru bărbați, iar dela 3—5 pentru femei. Au fost urmate regulat de 32 bărbați și 24 femei. S'a avut în vedere programul tip al Astrei. Cea mai mare parte din profesori și profesoare se deplasau din Petroșani. Raportul aduce mulțumiri speciale dlui colonel Papadopol, comandantul Bat. 7 jandarmi, care a arătat multă solicitudine școalei. S'au ținut și cursuri asupra gazelor de luptă. Aproape fiecare ședință lua proporțiile unei șezători culturale. La sfârșit s'a organizat o frumoasă serbare. Țăranilor li s'a dat calendare de ale Astrei și broșuri din „Biblioteca Agricolă a Universului". Femeilor 30 kg. sămânță de cânepă și 2 kg. sămânță de in. „Școala țărănească — spune raportul acestui despărțământ — a devenit o necesitate pentru sufletele țăranilor din Livezeni. Preotul și învățătorul declară că dela deschiderea școlii oamenii s'au schimbat mult în bine. Țăranii ne-au declarat că ar dori ca școala să se ție în fiecare Duminecă peste anul întreg".

Despărțământul central județean *Maramureș* al cărui președinte e dl *Dr. V. Ilea*, ne-a dat în acest an Școalele țărănești dela:

Călinești; Săcel; Sârbi și *Deseți.* Școale pentru țărani din aceste comune, organizate cu concursul material

al desp. central. Raportul desp. nu precizează durata, frecvenţa şi sexul elevilor. Ni se spune însă că, în deosebi întâiele două şcoale, merită toată atenţiunea şi lauda.

Acest despărţământ, din care au pornit Şcoalele ţărăneşti, a început tipărirea unor manuale pentru elevii acestor instituţii.

In judeţul *Mureş* au funcţionat în acest an Şcoale ţărăneşti la:

Tg.-Mureş. Şcoală ţărănească pentru bărbaţi, organizată de despărţământul central al cărui preşedinte e dl *Dr. I. Bozdog*. A durat dela 24 Ianuarie la 26 Februarie, fiind urmată de 35 de ţărani, recrutaţi din patru plase ale judeţului. Li s'a ţinut în total 220 de lecţiuni, după programul tip al Astrei. Inainte de masă erau patru ore teoretice, iar după masă şase ore de demonstraţii practice, coruri, declamări, dansuri, etc. Elevii au fost găzduiţi în internatul liceului Papiu-Ilarian. Ei au fost tot timpul supraveghiaţi de dl Grigore Ciortea, directorul acestui liceu.

Tg.-Mureş. Şcoală ţărănească pentru femei, organizată de despărţământul central. Cursurile durează dela 15 Februarie la 3 Aprilie. Au fost urmate de 18 eleve. Li s'a ţinut în total 200 de ore, după programul tip al Astrei. Elevele au fost găzduite în internatul liceului de fete „Unirea" şi au fost supraveghiate tot timpul de d-na Maria I. Georgescu, directoara acestui liceu. Fiecare elevă a primit câte un costum naţional.

Atât elevii şcoalei pentru bărbaţi, cât şi elevele şcoalei pentru femei au luat baie odată la săptămână, li s'a făcut analiza sângelui şi fişa personală; de trei ori la săptămână au fost duşi la cinematograf.

La întreţinerea celor două Şcoli ţărăneşti din Tg.-Mureş au contribuit cu subvenţii: Comitetul central al Astrei, Camera de Agricultură, Liceul Unirea cu întreaga întreţinere (pentru fete) şi Primăria oraşului Tg.-Mureş cu locuinţa, încălzitul şi luminatul şcoalei pentru bărbaţi.

Band. Şcoală ţărănească pentru bărbaţi, organizată de despărţământul de plasă din această localitate condus de dl *Iuliu Man*, preot. A durat dela 15 la 28 Februarie şi

a fost urmată de 47 elevi, țărani fruntași din cinci comune. Orarul, împărțit pe întreaga zi, a urmat indicațiunile programului tip al Astrei. Unii profesori s'au deplasat din Tg.-Mureș. S'au ținut în total 62 de lecțiuni. Drul Tătar a făcut 13 consultații la școală, 2 la domiciliu și 8 analize de sânge și urină. Elevii au fost întreținuți de către despărțământ. Cu supravegherea lor s'a îngrijit tot timpul dl I. Vescan, secretarul desp.

Reghin. Școală țărănească pentru bărbați. A durat dela 6 la 31 Ianuarie, cu 59 de elevi, între 16 și 49 ani. Cursurile au fost ținute ziua întreagă după programul tip al Astrei, de către intelectualii din localitate. Elevii au fost susținuți gratuit și supraveghiați tot timpul de aproape de către dl *Dr. Eugen Nicoară*, președintele despărțământului. Intrucât suntem într'un despărțământ împânzit de organizații șoimănești, s'a căutat să se dea și elevilor școalei principiile de educație integrală ale șoimăniei. O disciplină exemplară a domnit în sânul lor, căreia i se supuneau cu plăcere. Inchiderea și deschiderea cursurilor s'a făcut în cadre sărbătorești. Elevii au fost supuși unui examen minuțios din toate materiile. Li s'a dat note calificative. N'au lipsit nici premiile: cărți de gospodărie și de îndrumări sociale, culturale, morale și igienice.

Reghin. Școală țărănească pentru femei. A fost organizată în două serii care au durat împreună 60 de zile. A avut în ambele serii în total 66 de eleve, între 13 și 43 ani, recrutate din numeroase comune. In predarea cursurilor s'a avut în vedere programul tip al Astrei. S'a insistat însă în mod deosebit asupra puericulturei. Unele din eleve au fost reținute la spitalul doctorului Nicoară timp de 6 luni, primind astfel pregătirea de moașe comunale. Altele joacă rol de agente sanitare. Asemenea bărbaților, au fost susținute și ele tot timpul gratuit de *drul Nicoară*, președintele despărțământului.

Județul *Năsăud* ne-a dat în anul acesta o Școală țărănească pentru bărbați la:

Bistrița. A fost organizată de despărțământul nostru central din această localitate. A durat dela 2 la 23 Febru-

arie, cu 30 de elevi între 15 şi 26 ani, majoritatea din ei absolvenţi a 7 clase primare. Elevii au fost recrutaţi prin mijlocirea preşedinţilor şi secretarilor Cercurilor culturale, în mare majoritate din comunele de pe Valea Şieului de sus (după Târg). Orarul a fost distribuit pe întreaga zi (8—12, 2—6) ţinându-se în total 132 de ore (44 pe săptămână). S'a avut în vedere programul tip al Astrei. Cele mai multe lecţiuni au fost rezervate însă Agriculturei (12), Zootechniei (12) şi Horticulturei (9). N'au lipsit cursurile de Apărare pasivă, Educaţie fizică, Stilistică practică şi chiar de Estetică... Şcoala a avut 24 de profesori, care au ţinut cursurile cu foarte multă regularitate. Elevii au vizitat de mai multe ori Camera de Agricultură şi Abatorul, unde li s'a făcut demonstraţii practice. De încheiere au organizat o frumoasă serbare cu recitări şi coruri pe 2 şi trei voci, învăţate toate în timpul cursurilor. Inaugurarea a avut de asemenea proporţii festive. Fiecare elev a primit: „Cât o „Dovadă", tipărită cu litere de aur, câte o carte gratuit dela Liceul „Odobescu", câte o carte *Doina*, dela dl Gh. Matheiu, câte 2—3 broşuri de agricultură, câte un certificat dela Federala Cooperativelor că au ascultat cursuri de Cooperaţie; iar conferenţiarilor le-am eliberat fiecăruia câte o „recunoştinţă" în scris" — spune dl *Ioan Pavel*, inimosul preşedinte al acestui despărţământ în raportul foarte detaliat pe care ni l-a înaintat. Organizaţia aceasta a noastră fiind lipsită de fonduri a făcut grele eforturi pentru a procura şcoalei mijloacele de existenţă. Subvenţii a primit dela Comitetul central al Astrei, Prefectura judeţului Năsăud, Camera de Agricultură, Banca Centrală (Filiala Bistriţa), dl Leon Scridon. Localul a fost oferit în mod gratuit de dl general Corneliu Savu, care a pus la dispoziţie trei săli: sală de cursuri, sală de mâncare şi paturi la Cercul de Recrutare. Maestrul tipograf dl Gh. Matheiu a dăruit elevilor rechizite de scris, a tipărit gratuit diplomele de absolvire. Elevii şi-au adus deacasă tacâmuri şi câte o saltea plină cu paie.

In județul *Odorheiu* au funcționat în acest an Școale țărănești la:

Oeland. Școală țărănească pentru bărbați, organizată de despărțământul nostru de plasă cu sediul în această localitate. Cursurile au durat dela 13 Ianuarie la 7 Februarie 1937, fiind urmate de 32 de țărani, români seculzați, din 15 comune, între 14 și 44 ani. In mod neregulat cursurile au mai fost ascultate de numeroși români seculzați

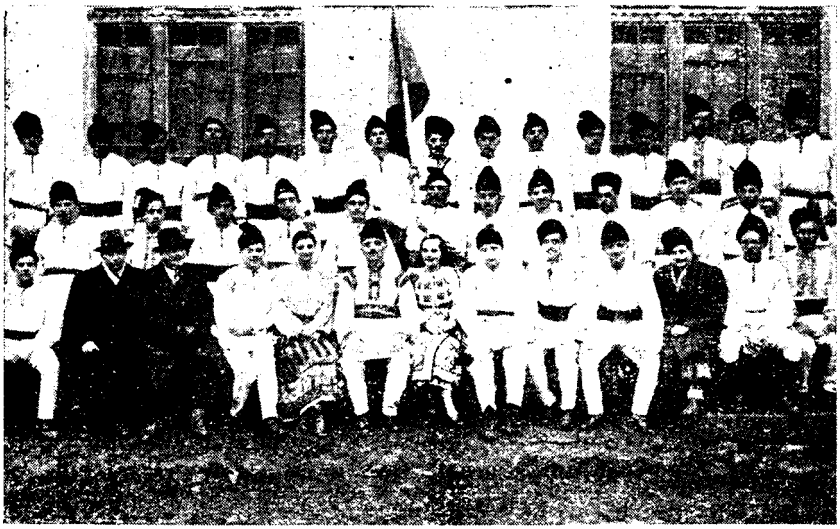

Profesorii și elevii dela Școala superioară țărănească din Oeland.

din Oeland. Directorul Școalei a fost dl *Dr. Macedon Cionca,* entuziastul președinte al acestui despărțământ, iar supraveghetorul permanent al cursiștilor dl Valeriu Scorța, secretar comunal. Orarul a fost distribuit pe întreaga zi, elevii fiind în continuu ocupați, începând dela orele 7 până la 21 jum. Spiritul de disciplină al Șoimilor Carpaților a fost urmat cu strictețe. In fiecare zi se făceau rugăciuni în biserica din loc. La sfârșitul cursurilor mulți din elevi au fost împărtășiți, iar 6 din ei au fost botezați în legea românească. Profesori au fost intelectualii din loc. S'a insistat în mod deosebit asupra cursurilor de limba română, geografie și istorie națională, pentru ca sufletele acestor înstrăinați să fie din nou încopciate cu etnicul românesc.

La sfârşitul cursurilor s'a făcut o examinare amănunţită, constatându-se că elevii au urmat cu dragoste şcoala şi-au însuşit cunoştinţele, iar sentimentele lor au fost trezite la conştiinţa naţională. Dansurile şi cânturile naţionale n'au fost nici ele uitate. Seara s'au făcut lecturi, iar de vreo câteva ori au fost rulate filme instructive. Serbarea dela sfârşitul cursurilor a fost îmbinată cu adunarea generală a despărţământului. Au participat la ea ţărani din numeroasele şi admirabil organizatele Cercuri culturale ale despărţământului. La festivalul din seara acestei zile, elevii şcolei au reprezentat piesa *Pentru patrie,* de Ţintariu.

In judeţul *Sălaj* a funcţionat o Şcoală ţărănească la:

Carei. Şcoală ţărănească pentru bărbaţi, organizată de despărţământul de plasă cu sediul în această localitate. A durat dela 15 Februarie la 6 Martie 1937, cu 16 elevi între 18 şi 38 ani, recrutaţi din comunele româneşti ale plasei Carei, situate de-a-lungul frontierei. Orarul a fost distribuit pe întreaga zi, urmându-se programa tip a Astrei, bineînţeles cu unele adaptări la necesităţile locale. Astfel, întru cât ne găsim într'o regiune bogată în păioase, s'au ţinut cursuri speciale de pompierit. S'a insistat apoi asupra antirevizionismului. Dansurile şi corurile naţionale s'au bucurat şi ele de o solicitudine specială. Au fost vizitate fabricile de hârtie, săpun şi oleiu. In orele de seara se organizau şezători şi audiţii de radio. Elevii au asistat la câteva reprezentaţii de cinematograf. Ei au fost găzduiţi în internatul liceului „Vasile Lucaciu" şi supraveghiaţi de aproape tot timpul de domnul *A. Coza,* directorul acestui liceu şi harnicul preşedinte al despărţământului. Şcoala a avut 23 de profesori, toţi intelectuali din localitate, cari au alergat cu dragă inimă să-şi ofere serviciile. Ea a fost subvenţionată de Comitetul central al „Astrei". „Trebue să vă spunem — declară dl Coza în raportul asupra acestei şcoale — că am avut o deosebită plăcere să petrecem trei săptămâni în societatea acestor ţărani cuminţi şi cu o judecată chibzuită, să-i vedem cum caută să prindă orice cuvânt ce li se rostea, cum tresare în privirea lor mândria, pregătindu-i bravi şi conştii stăpâni ai

gliei, în faţa minorităţilor care-i înconjoară, disprețuesc şi ameninţă chiar, dacă nu pe faţă, în ascuns, cu schimbarea situaţiei actuale şi cu câtă încredere se apropie, când le spuneam că le cunoaştem păsurile şi de aceea le indicăm drumul de urmat cu nădejde în ziua de mâine". Şcoala a avut un bun efect însă şi pentru intelectualii care au participat la organizarea ei: „Prin contactul cu ei (cu ţăranii) se înalţă sufleteşte şi intelectualii şi culeg o încredere nespusă în goana atâtor frământări disparate, şi 'n viaţa publică, cu atâtea oscilări sufleteşti, patimi urîte şi slăbiciuni ce se resimt la tot pasul".

Despărţământul central judeţean *Satu-Mare*, condus de dl *Dr. E. Seleş*, ne-a dat în anul acesta Şcoala ţărănească pentru bărbaţi dela:

Satu-Mare. Cursurile ei, organizate după programul tip al Astrei, au fost audiate de 19 ţărani din mai multe comune ale desp. Ele au durat dela 7—20 Februarie. Programul a fost distribuit pe întreaga zi. Elevii au fost supraveghiaţi deaproape. Au fost găzduiţi în internatul liceului „Mihail Eminescu". Şcoala a fost subvenţionată de despărţământul nostru central din această localitate.

Despărţământul central judeţean *Severin*, condus de dl *Tiberiu Mităr*, ne-a dat în acest an Şcoala ţărănească din:

Lugoj. Din scurtul raport asupra acestei şcoale desprindem: Ea a durat dela 8 la 21 Martie şi a fost urmată, în prima săptămână, de 17 elevi, iar în a doua de 12, găzduiţi pe cheltuiala despărţământului. Lecţiunile au urmat programul tip al Astrei. Cele mai numeroase au fost din domeniul Agriculturei, Zootechniei şi Pomiculturei. Ele au fost predate la Şcoala Agronomică din Lugoj, unde elevii au petrecut toate înainte-de-mesele. S'au făcut şi lecţiuni de Apărare contra gazelor, de Educaţie cetăţenească şi Economie politică.

In judeţul *Sibiu* au funcţionat în anul trecut Şcoale ţărăneşti la:

Sibiu. Şcoală ţărănească pentru bărbaţi, organizată de desp. nostru central condus de dl *Silviu Ţeposu*. Cursu-

rile au durat dela 22 Martie la 10 Aprilie. Au fost urmate de 20 de elevi, recrutaţi din mai multe comune ale judeţului Sibiu. In anul acesta s'a căutat să se organizeze o şcoală tip, pentru regiunea de munte. S'au făcut şi lecţiuni de port, dans şi cântec. De educaţiunea sufletească s'au îngrijit profesorii Academiei Teologice. La sfârşitul cursurilor, care a avut loc în cadre sărbătoreşti, toţi elevii s'au împărtăşit. Elevii au primit premii, scule agricole şi cărţi în valoare de 5000 Lei. Şcoala a fost pusă sub conducerea dlui prof. Iulian T. Dumitru, dela Liceul comercial din localitate.

Avrig. Şcoala ţărănească pentru bărbaţi organizată de desp. nostru de plasă din această localitate, condus de dl *Dr. O. Vraciu.* Au participat la ea, în mod regulat, 50 de ţărani din comunele Avrig (cei mai numeroşi), Bradu şi Săcădate. Cursurile au durat dela 1 la 25 Martie. Ele au avut loc în orele de după prânz. S'a avut în vedere programul tip al Astrei. Unii din profesori s'au deplasat dela Sibiu. Atât deschiderea cât şi închiderea cursurilor s'a făcut în cadre sărbătoreşti.

Sălişte. Şcoală ţărănească pentru femei, organizată de despărţământul nostru de plasă din această localitate, condus de dl *Dr. O. Borcia,* protopop. Cursurile au durat dela 24 Mai la 17 Iunie şi au fost urmate de 12 eleve, recrutate din mai multe comune ale judeţului. Lecţiunile au avut loc la Şcoala de menaj din Sălişte, ale cărei profesoare au colaborat activ la această iniţiativă lăudabilă. S'au ţinut mai ales cursuri din domeniul gospodăriei şi economiei casnice.

In judeţul *Someş* a funcţionat în anul acesta la:

Gherla. Şcoală ţărănească pentru fete, organizată de desp. de plasă din această localitate, condus de dl *Dr. E. Precup.* Au fost înscrise 21 de fete şi au terminat şcoala 19. Şcoala a durat dela 1—25 Martie. Cursurile teoretice au fost urmate la Gimnaziul de fete din Gherla, iar gospodăria la bucătăria internatului de băieţi. S'a avut în vedere programul tip al Astrei. Inchiderea cursurilor s'a făcut în cadre festive. Elevele au fost premiate cu cărţi de bu-

cătărie. Şcoala a fost subvenţionată de Comitetul central al Asociaţiunii.

Judeţul *Târnava-Mare* ne-a dat în anul acesta o Şcoală ţărănească la:

Mediaş. Şcoală ţărănească pentru femei, organizată de despărţământul de plasă din această localitate, condus de dl *Const. Muşlea.* A durat dela 8 Februarie la 29 Martie,

Şcoala ţărănească pentru femei dela Mediaş.

fiind urmată în mod regulat de 46 eleve, iar neregulat de 68, toate din Mediaş. Li s'a ţinut, de trei ori la săptămână în orele de după masă, câte două sau trei lecţiuni de către intelectualii din localitate. S'a insistat în mod deosebit asupra problemelor de igienă şi Puericultură. Cursurile au fost ţinute la Şcoala primară de Stat Nr. 2 şi au fost urmate cu foarte mult interes. Atât deschiderea, cât şi închiderea lor s'a făcut în cadre sărbătoreşti, cu participarea tuturor autorităţilor din oraş. Elevele au primit câte 3 volume din Biblioteca Astrei şi seminţe de flori şi legume. Medicul Dr. Ilie Ciocan, unul din profesorii şcoalei, s'a angajat să dea în fiecare Duminecă consultaţii gratuite pentru femeile care au urmat şcoala.

Județul *Târnava-mică* ne-a dat în acest an școalele țărănești dela:

Blaj. Școala țărănească pentru femei, organizată de despărțământul central din *Blaj*, condus de dl *Al. Lupeanu*. A durat dela 24 Mai la 18 lunie, cu 25 fete, recrutate, în cea mai mare parte, de pe teritorul despărțământului. Elevele au primit hrana și locuința la Școala de menaj, a cărei directoare, dra Paraschiva Tâmpănariu, le-a supraveghiat tot timpul. Cea mai mare parte din cursurile practice s'au făcut în această școală. Orarul a fost distribuit pe întreaga zi, urmându-se în linii generale, programul Astrei. Cursurile practice se făceau la Școala de menaj. Corpul didactic a fost alcătuit din profesoarele dela această școală și dela alte institute de învățământ din Blaj. La serbarea de închidere, elevele au primit diplome și obiecte de bucătărie. Școala a fost subvenționată de Comitetul central al Astrei.

Blăjel. Școala țărănească pentru bărbați, organizată de despărțământul nostru de plasă din *Diciosânmărtin*. Cursurile au durat dela 15 Februarie la 1 Martie, fiind frecventate în mod regulat de 49 elevi, din comunele Blăjel, Bazna, etc. Profesorii s'au deplasat dela Diciosânmărtin. Iată ce spune despre această școală dl *I. Vulcuțiu*, președintele acestui despărțământ în raportul dsale: „S'a verificat cu acest prilej că în programul școalelor țărănești suprema țintă trebue să fie practica agricolă, realizată pe teren și nu cunoștințele teoretice, cari nu încântă pe țărani. La această concluzie au ajuns elevii, membrii activi ai despărțământului, care s'au deplasat în comuna menționată, îmbinând în modul cel mai fericit cunoștințele teoretice cu practica lor, executată la moșiile model ale vechilor elevi dela școala țărănească". Școala a fost subvenționată de Comitetul central al Asociațiunii.

In județul *Timiș-Torontal* am avut în anul acesta o Școală țărănească la:

Lipova. Școală țărănească pentru bărbați, organizată de despărțământul nostru de plasă, cu sediul în această localitate. Cursurile au durat dela 1 la 19 Martie, fiind ur-

mate de 22 de țărani din 11 comune dela vârsta de 16—41 ani, unii din ei proprietari a 32 jug. de pământ. Elevii au fost recrutați cu mare greutate. La întâiul apel, trimis la 8 Februarie la 22 de Primării din plasa Lipova, cu tot sprijinul Preturei, n'a răspuns decât Primăria din Ususău, „că nu sunt sătenî în stare de a cerceta aceste cursuri". S'au mai prezentat doi țărani, aduși de primarul din Chiadia. Comitetul desp., condus de dl *Sever Bocu*, n'a renunțat însă la ideia școalei, pentru care au fost angajați deja profesorii și localul. Secretarul desp., împreună cu un membru

Școala țărănească din Lipova.

din comitet au vizitat comună de comună, făcând propagandă pentru școală. Au constatat cu acest prilej că adresa trimisă prin Primării, în cele mai multe cazuri nici n'a fost adusă la cunoștința țăranilor. Numai astfel au putut fi convinși țăranii să participe la cursuri. Elevii au fost găzduiți în Internatul Liceului comercial de băieți din Lipova. Au fost predate în total 80 de lecțiuni, de către intelectualii specialiști din Lipova și Miniș. S'a urmat programul tip al Astrei, adaptat nevoilor locale. Orarul a fost distribuit pe întreaga zi. Director de studii a fost dl Nicolae Totoreanu, prof. la Liceul comercial. Cursurile au fost urmate

cu foarte multă regularitate, atât de elevi cât şi de profesori. „In fiecare zi ce trecea — spune bogatul raport asupra acestei şcoale — vedeam o satisfacţie sufletească a cursiştilor şi o dorinţă de a învăţa tot mai mult. Erau încântaţi de felul de predare al profesorilor". Cursurile au fost inspectate adesea de dl preş. al desp. Cu acest prilej s'a constatat că metoda de predare dialogică este cea mai bună. Mai mulţi membri din comitet au luat masa împreună cu elevii. Dl preşedinte al desp. a dăruit elevilor 40 de cărţi pentru lectură în timpul liber şi „1 litru de spirt (esenţă) pentru a-l folosi la spălarea dinţilor, cu câte o perie de dinţi cumpărată din banii despărţământului nostru"... După o săptămână de zile s'a putut constata la ei o schimbare în toată privinţa: erau mai curaţi, mai vioi, mai comunicativi, mai respectuoşi faţă de „domni"... In fiecare dimineaţă la orele 6 jum. făceau exerciţii fizice. După cină aveau lecţii de cor. Au asistat la reprezentaţii de cinema. Deschiderea, dar mai ales închiderea cursurilor s'a făcut în cadre deosebit de festive. La serbarea de închidere, elevii au avut puncte de cor în 3 voci, iar doi din ei au mulţumit profesorilor în... versuri. Dl Ing. silvic Marin a dăruit fiecărui elev câte 5 nuci, 2 mere şi doi peri, iar dl Ad. Putici 15 nuci de soiu. Fiecare elev a primit un certificat de absolvire. S'a încheiat cu o masă comună, la care au participat, alături de elevi, membrii comitetului Astrei şi profesorii şcoalei.

Judeţul *Treiscaune* ne-a dat Şcoala ţărănească dela:

Ozun. Şcoală pentru bărbaţi, organizată de despărţământul de plasă cu sediul în această localitate, al cărui preşedinte e păr. *V. Folea.* A durat dela 1 la 18 Martie, 1937. A fost frecventată regulat de 48—55 ţărani din Ozun şi comunele apropiate. Cei din comunele vecine au primit o masă la zi. Orarul a fost alcătuit după programul tip al Astrei şi a fost distribuit pe întreaga zi, înainte de masă lecţiunile teoretice, iar după masă lecţiunile practice. Şcoala a avut 14 profesori. S'au dat şi lecţiuni de limba română — unii din elevi fiind români secuizaţi — apărare contra gazelor, muzică populară. Serbarea de închidere s'a făcut

cu fastul cuvenit. Fiecare elev a primit o diplomă de frecvenţă, cărţi, reviste şi câte 2—3 altoi. S'au făcut două excursiuni: 1. La Prejmer, unde a fost vizitată fabrica de postav şi sera de zarzavat şi la Sânpetru, unde a fost vizitată Şcoala de Agricultură şi câteva gospodării ţărăneşti. 2. La Bod, unde elevii au văzut postul de Radio, fabrica de zahăr, ferma model pe ţară Dr. Wilhelm Stefani, precum şi câteva creşcătorii de porci şi gospodării. Rezultatele şcoalei au mulţumit, atât pe elevi, cât şi pe profesori.

Au mai funcţionat în acest an Şcoale ţărăneşti în despărţămintele de plasă *Dumbrăveni* şi *Sânmărtin*. N'am primit însă nici un fel de raport despre felul în care au fost organizate.

Tabloul

şcoalelor superioare ale „Astrei".

Nr. crt.	Despărţământul	Durata cursurilor	Nr. elevilor sau elevelor	Observări
		a) *Şcoale ţărăneşti:*		
1	Alba Iulia	1/II—28/II	20	pt. bărbaţi
2	Oradea	14/II—11/III	40	„ „
3	„	„ „	20	„ femei
4	Salonta	15/II—28/II	30	„ bărbaţi
5	„	„ „	20	„ femei
6	Braşov (Sânpetru)	22/II—20/III	23	„ bărbaţi
7	„ (Crisbav)	30/I—27/III	35	„ „
8	Caransebeş	?	?	Nu a trimis raport detaliat
9	Cetatea Albă (I. G. Duca)	17/I—21/III	20	pt. bărbaţi
10	„ „ (Plătăreşti)	13/XII—1936	20	„ „
11	Mercurea Ciuc	24/III—8/IV	21	„ femei
12	„ „ (Ghimeş-Făget)	4—18/IV	39	„ bărbaţi
13	„ „ (Sândominic)	11—25/IV	100	„ „
14	Gheorgheni (Voşlobeni)	14/II—1/III	20	„ femei
15	Cluj (secţia fem.)	18/III—8/IV	23	„ „
16	„ (Gând Rom).	18/III—8/IV	23	„ bărbaţi
17	Deva (Sântandrei)	30/III—10/IV	27	„ femei
18	Jiu (Livezeni)	7/II—25/IV	32	„ bărbaţi
19	„ „	„ „	24	„ femei
20	Maramureş (Călineşti)	?	?	Nu a trimis raport detaliat

Nr. crt.	Despărţământul	Durata cursurilor	Nr. elevilor sau elevelor	Observări
21	Maramureş (Săcel)	?	?	Nu a trimis raport detaliat
22	„ (Sârbi)	?	?	„ „
23	„ (Beteşti)	?	?	„ „
24	Mureş	24/I—26/II	35	pt. bărbaţi
25	„	15/II—3/IV	18	„ femei
26	Band	15/II—28/II	47	„ bărbaţi
27	Reghin	6/I—30/I	59	„ „
28	„	60 zile	66	„ femei
29	Bistriţa	2/II—23/II	30	„ „
30	Ocland	13/I—7/II	32	„ „
31	Carei	15/II—6/III	16	„ „
32	Satu mare	7—20/II	19	„ „
33	Severin (Lugoj)	8—21/III	17	„ bărbaţi
34	Gherla	1—25/III	21	„ femei
35	Sibiu	22/III—10/IV	20	„ bărbaţi
36	Sălişte	24/V—17/VI	12	„ femei
37	Avrig	1—25/IV	50	„ bărbaţi
38	Mediaş	8/II—29/III	46	„ femei
39	Blaj	24/V—18/VI	25	„ „
40	Diciosânmărtin (Blăjel)	15/II—1/III	49	„ bărbaţi
41	Lipova	1/III—19/III	22	„ „
42	Ozun	1/III—18/III	55	„ „
	b) *Şcoală pentru meseriaşi:*			
43	Tg.-Mureş (secţia pantofari)	2 luni cu 6 ore pe săptămână	35	bărbaţi
44	„ („ croitori)	„ „ „ „ „ „ „	15	„
	c) *Şcoală pentru servitoare:*			
45	Reghin	în 30 Duminecl	92	servitoare
	d) *Şcoală pentru Şoimii Carpaţilor:*			
46	Reghin	în raportul desp. nu se arată durata şcoalei	200	şoimi

Şoimii Carpaţilor.

Este cea mai înfloritoare dintre toate iniţiativele culturale luate de Astra după Unire. Datorită energiei, stăruinţei şi jertfei tribunului Şoimilor, dl prof. *Dr. Iuliu Haţieganu*, a secretarului organizaţiei *Dr. Tiberiu Spârchez* şi a colaboratorilor dlor, perioada dibuirilor şi îndole-

tilor, caracteristică tuturor începuturilor, a fost trecută, drumul organizaţiei este aproape triumfal, contaminând tot mai multe judeţe de dincoace de Carpaţi. Efectivul organizaţiei se ridică astăzi la frumoasa cifră de 15.000. Dacă intelectualii satelor ar îndrăgi Şoimii în măsura în care îi îndrăgesc ţăranii, avem credinţa că în curs de un deceniu n'ar fi judeţ din Ardeal şi Banat necontaminat. Să sperăm însă că această lipsă dela datorie a intelectualilor, din pricina căreia sufere mult întreaga organizare a Astrei — şi sufere întreaga vieaţă rurală — nu va dura mult. Prin Şcoalele ţărăneşti căutăm să îndepărtăm acest neajuns, dând satelor ţărani şi ţărance de elită. Metoda aceasta a instrucţiei intensive începe să fie aplicată şi în difuzarea şoimăniei. Astfel despărţământul *Reghinului* a avut în anul trecut o *Şcoală de Şoimi*, urmată de 200 de tineri, care au dus în satele lor spiritul de disciplină, conştiinţă naţională şi vigoare din care se hrăneşte şoimănia. Foarte utilă pentru propagarea ideologiei şi a tehnicei şoimăneşti a fost broşura *Şoimii Carpaţilor*, apărută în anul acesta în „Biblioteca Poporală a Asociaţiunii". Marile manifestaţii colective, cum au fost cele dela adunarea jubilară dela Blaj, cea dela desvelirea statuii lui Vasile Lucaciu dela Satu-Mare, Şoimiada a IV-a dela Aşchileul-Mic, Şoimiada dela Reghin ţinută la 10 Mai, şi mai ales spectacolul unic, oferit Majestăţii Sale cu prilejul vizitei făcută la Cluj, în ziua de 13 iunie, au contribuit de asemenea, într'o mare măsură, la difuzarea, până în cele mai mari depărtări, a şoimăniei. Tot în acest scop al propagandei dl prof. Haţieganu a ţinut conferinţe la Turda, Satu-Mare, Dej şi Sighet, cu care prilej a avut consfătuiri cu intelectualii din aceste localităţi sau a participat, ca de pildă la Satu-Mare, la mari manifestaţii ale Şoimilor locali. Secretarul propagandei a insistat de asemenea, în toate deplasările lui prin despărţăminte, pentru întemeierea de nuclee şoimăneşti, arătând marele avantaj pe care îl aduc în sistematizarea şi intensificarea propagandei naţionale şi culturale a Astrei. Căci într'adevăr, prin nimic ca prin Şoimi, nu se dinamizează satul, prin nimic ca prin ei, ideologia Astrei: păstrarea şi îmbogăţirea patrimoniului etnic, nu devine o forţă vie şi creatoare.

Faptele pe care le vom spicui mai la urmă, din rapoartele despărţămintelor şi ale nucleelor, vorbesc în deajuns în această privinţă. Cercurile culturale care au înfiripat Şoimi sunt cele mai active. Contactul între membrii lor este săptămânal; cele mai multe din ele au coruri; festivalurile organizate de ele sunt cele mai bogate şi mai instructive. Din rapoartele intrate până acum am putut constata de pildă marele număr de reprezentaţii de teatru, organizate de ele într'un judeţ ca Clujul, unde spectacolele de acest fel erau aproape inexistente. Munca de folos obştesc apare şi ea într'un mod impresionant. Dar să lăsăm să vorbească evenimentele şi faptele mai importante din acest an ale Şoimilor.

Vom aminti mai întâiu pe cele colective, întru cât ele au luat în acest an proporţii cu adevărat grandioase:

La adunarea jubilară dela Blaj au participat aproximativ 1000 de Şoimi din desp. Cluj (cei mai mulţi), Reghin şi Alba. Ei au dat cu acest prilej, în faţa Suveranului, a distinşilor oaspeţi şi a zecilor de mii de ţărani, veniţi acolo de pe întreaga întindere a Ardealului, un spectacol de masă: exerciţii fizice, dansuri, coruri care au impresionat prin disciplina şi exactitatea cu care au fost săvârşite. In ziua a doua a serbărilor, Şoimii din desp. Cluj au organizat un spectatol de dansuri şi cântece în sala Palatului Cultural. care a stârnit un rar entuziasm prin originalitatea punctelor din program (dansuri locale) şi prin admirabila execuţie a corurilor. Se cuvine să amintim de pe acum numele părintelui protopop *Răcăşanu* din Sâncraiul Amiaşului, care a condus impresionante ansambluri corale, nu numai cu acest prilej, ci la toate manifestaţiile colective din acest an.

Manifestaţia colectivă care a luat proporţii cu adevărat grandioase a fost aceea pe care ne-au dat-o Şoimii cu prilejul vizitei la Cluj a M. S. Regelui, în ziua de 13 iunie 1937. 2500 de Şoimi din desp. Cluj (26 organizaţii), Satu-Mare (3 org.), Someş (2 org.), Mureş (1 org.) şi Alba (1 org.), toţi într'o admirabilă disciplină, îmbrăcaţi în costume naţionale unitare, au întâmpinat mai întâi pe înaltul oaspe la gară, iar în după masa zilei au dat pe Arena

Sportivă a oraşului un spectacol cu exerciţii de ansamblu, dansuri şi coruri executate în mod impecabil. A impresionat în mod deosebit ansamblul coral de 2000 persoane, poate cel mai mare ansamblu coral ţărănesc, din câte au existat până acum în România. Originale au fost şi dansurile colective, executate de ţărani cu o voie bună şi o degajare pe care numai ei o pot avea.

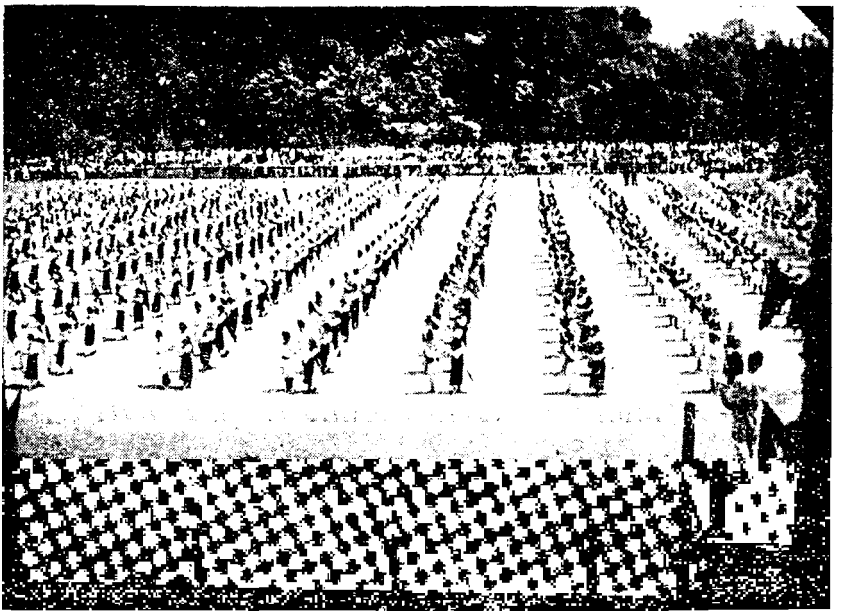

2500 Şoimi şi Şoimane dansând pe Arena Sportivă din Cluj în faţa M. S. Regelui (13 Iunie, 1937).

Trecând la evenimentele şi faptele singuraticilor despărţăminte, ţinem să amintim că noi nu facem decât o spicuire din marele lor număr. Ne-ar fi imposibil să le cuprindem pe toate în acest sumar raport. Nu am putea să fim apoi nici completi, întrucât nu toate nucleele şi-au înaintat rapoartele activităţii din anul trecut. Vom începe cu:

Despărţământul Cluj, fiind cel mai bogat în organizaţii şi fapte. Numărul nucleelor lui a crescut în anul trecut dela 46 la 52. Toată activitatea dela sate a desp. se desfăşoară în cadrele şi cu marele lor concurs. De aceea

Astra în județul Cluj este aproape identică cu Șoimii Carpaților. Pentru dinamizarea și supraveghierea lor de aproape, delegați ai desp. central au făcut peste 40 de descinderi la sate. Aproape toate organizațiile (excepțiile sunt foarte puține), au coruri pe mai multe voci, care cântă Duminecа și sărbătorile la biserică, dau reprezentații, unele fac chiar turnee în satele vecine, sau participă la spectacolele colective ale Șoimilor. Organizația din Topa-Mică, condusă de Părintele Protopop Cosma, are și o *orhestră*, cu care a făcut progrese mulțumitoare. Astfel cântecul românesc organizat, aproape inexistent înainte în acest județ, răsună astăzi în toate satele, într'o splendidă emulație. Același progres l-a făcut portul și dansul. Rezultatele sunt uneori într'adevăr uimitoare. Ni se citează astfel cazul organizației din Mihăești, întemeiată abia la 24 Ianuarie 1937, cu un efectiv de 60 de Șoimi. În acest scurt răstimp toți membri și-au făcut costume naționale — de care nu se mai amintea în satul lor — au ținut săptămânal câte o ședință, au învățat o Liturgie pe 4 voci. Astfel ei au putut participa la Șoimiada dela Așchileul-Mic și au cântat la inaugurarea unei școli în satul vecin, Sumurduc.

Toate organizațiile dau marilor sărbători naționale strălucirea și sinceritatea pe care la orașe rar o întâlnim cu aceste prilejuri. Ele serbează aceste zile mari ale neamului sau la ele acasă, sau în Șoimiade și manifestații colective. Astfel la 1 Decemvrie Șoimii din Florești au înviorat programul festivalului organizat de desp. central pe scena Teatrului din Cluj. Marea lor zi este însă 10 Mai, pentru înfrumsețarea căreia se pregătesc săptămâni de-a-rândul. În anul acesta ea a fost serbată la 9 Mai, întrucât ziua de 10 cădea Lunea. La Șoimiada aceasta — a III-a — au participat 20 de sate. Ea s'a desfășurat în pădurea dela Așchileul-Mic, programul fiind susținut de un ansamblu de 1300 de Șoimi și Șoimane. Într'o notă din *Transilvania* am relatat despre felul în care s'a desfășurat acest spectacol unic, la care de astă dată au luat parte un mare număr de președinți ai despărțămintelor noastre. Amintim acum un efect mai puțin cunoscut al ei: un țăran din Răscruci, care a luat parte la serbare, cu toate că era ostil Șoi-

milor, a rămas atât de impresionat, încât s'a înscris imediat în organizaţie, lăsând prin testament toată averea organizaţiei locale...

In ziua de 8 Iunie Şoimii din patru organizaţii au participat la serbările Restauraţiei din Capitala ţării.

De câteori vin la Cluj oaspeţi de seamă, Şoimii sunt gata să le ofere ceva din autenticitatea şi frumuseţa patrimoniului românesc. Vom aminti astfel spectacolul organizat de ei în ziua de 3 Decemvrie 1936 pe scena Teatrului Naţional din Cluj, în cinstea parlamentarilor cehoslovaci şi jugoslavi.

Contactul dintre intelectuali şi orăşeni, dar mai ales contactul între satele care nu se întâlneau înainte decât la bâlciuri, este unul din marile câştiguri ale acestor manifestaţii. Pentru realizarea lui se fac şi turnee numeroase. Astfel organizaţia din Răscruci, cu toate că a luat fiinţă numai în Octomvrie 1936, a făcut 5 turnee în satele apropiate. Uneori se deplasează şi în judeţele învecinate. Şoimii din Voivodeni, Sânmihai şi Zimbor au luat astfel parte, la 21 Iunie 1937, la o mică Şoimiadă de propagandă, organizată la Agrij (Sălaj), cu participarea a trei comune din acest judeţ.

Şoimii din Aghireş au susţinut un spectacol, alcătuit din coruri şi o piesă populară, la Radio-Bucureşti (13 Martie, 1937).

Dar Şoimii nu se ţin numai de petreceri. Ei participă şi la munca de folos obştesc cu aceeaşi dragoste şi voioşie cu care execută cântecul şi dansul. In mare parte cu ajutorul lor, Casele Naţionale din comunele Sâncraiul Amlaşului, Mociu şi Floreşti au fost aşezate sub acoperiş, urmând ca în această toamnă să se facă inaugurarea lor. In comuna Voivodeni s'a iniţiat de asemenea un fond pentru ridicarea unei astfel de Case. Organizaţia din Coasta (desp. Mociu) a adunat un fond de 16.000 Lei pentru un Monument al Eroilor din comună, iar cea din Bonţida 17.000 Lei pentru biserica în construcţie. Şoimii din Luna de sus au amenajat o pepinieră de pomi fructiferi, o grădină de zarzavat şi una de trandafiri, în vederea împodobirii mormintelor din cimitir, au plantat 50.000 de puieţi de pomi fruc-

tiferi şi 120.000 de puieţi de stejar. Toţi ei au construit un dig de apărare a satului. Cei din Aghireş au luat parte la plantarea a 162.000 de puieţi în hotarul comunei, iar organizaţiile din Ugruţiu şi Voivodeni şi-au întemeiat câte o bibliotecă din propriile mijloace (240 şi 323 vol.).

Centrul Cluj a dăruit comunelor Răscruci, Feleac, Floreşti şi Sâncraiu 150 de pomi, ce au fost distribuiţi apoi familiilor care au avut morţi în războiu, fiind numiţi, „Pomii eroilor". Sădirea lor s'a făcut în cadre deosebit de sărbătoreşti.

Şoimii se consideră membri ai unei mari familii, între care trebue să existe relaţiile cele mai camaradereşti. Iată-i de pildă pe Şoimii din Mociu, care iau parte, împreună cu intimosul lor comandant şi preş. al desp. de plasă dl *Dr. Emil Mureşan*, la cununia şoimiţelor Ana Ban şi Maria Sălăgean. Cinstirea aceasta ridică prestigiul organizaţiei în ochii ţăranilor şi mai ales a ţărancelor, care au la început rezerve faţă de viaţa în comun a Şoimilor.

Judeţul *Mureş* urmează în al doilea loc, prin activitatea deosebită pe care o desfăşoară Şoimii din *desp. Reghin*, al căror prefect e entuziastul, neobositul şi jertfitorul *Dr. Eugen Nicoară*. Am amintit la începutul acestui capitol de propaganda intensivă pentru răspândirea organizaţiei pe care d-sa a făcut-o, în iarna trecută, prin Şcoala Şoimilor, la care au participat 200 de tineri. Atâta n'a fost însă de ajuns. Cu o echipă volantă de Şoimi-ţărani, bine instruiţi, îmbrăcaţi în frumoase costume naţionale, d-sa a cutreerat în iarna trecută aproape 100 de sate ale regiunii acesteia, atât de originale din punct de vedere românesc, stârnind pretutindeni entuziasm pentru mişcare. D-sa are până acum 11 unităţi şoimăneşti bine organizate şi deosebit de active. Nucleee au fost însă înfiripate în mult mai numeroase comune (52). Progresele sunt şi aici adese uimitoare. Iată, de pildă pe Şoimii din Aluniş, a căror organizaţie a fost întemeiată de abia la 16 Ianuarie 1937. In acest răstimp ei au întemeiat un cor pe două voci, au dat 5 reprezentaţii teatrale, au înfiinţat o grădină de pomi, au plantat stejari în pădurea comunală, salcâmi în păşunea satului şi pomi fructiferi în grădina şcoalei; au renovat toate crucile şi au

ridicat mormintele părăsite ale cimitirului, au împodobit cu flori monumentul eroilor, au văruit şi curăţit de lichene nu numai pomii din grădina şcolară, ci şi pe cei din grădinile sătenilor.

Pentru intensificarea propagandei se organizează apoi şi alei şoimiade. O şoimiadă mai restrânsă, care a durat două zile, a fost organizată în comuna Maloreşti. Marea lor şoimiadă are loc însă tot la 10 Mai. La cea din acest an, care a avut loc la Reghin, au luat parte unităţi din 33 comune, cu un efectiv de peste 1200 de Şoimi, toţi în admirabile costume naţionale. Unii din ei se apropiau de vârsta de 50 de ani, ceeace nu-i împiedeca să colaboreze cu tinerii. S'au făcut exerciţii de ansamblu, s'au executat cântece şi dansuri. „Intreg programul zilei — spune dl Atanasie Popa, Insp. Gen. O. E. T. R., care a luat parte la această şoimiadă — s'a executat corect, frumos, impresionant de ordonat şi într'un cadru admirabil, într'o atmosferă de entuziasm şi voioşie, făcând frumoasă impreste costumele naţionale, care de care mai frumoase şi cu nota specifică localităţii. Aproape la toate unităţile am observat că motivele pe costume sunt uniforme şi în deplină armonie cu motivele locale şi ale regiunei".

Şoimii au mai organizat serbări la Reghin în zilele de 1 Dec. şi 24 Ianuarie, cu care ocazie au luat parte la program un număr mai restrâns de sate. In 16 Mai Şoimii din comunele Pietriş, Morăreni, Aluniş, Maloreşti au dat o frumoasă serbare câmpenească la Petriş în cadrele căreia s'au executat coruri, dansuri şi exerciţii de ansamblu. In 23 Maiu 1937, s'a inaugurat troiţa din Jabeniţa, ridicată din contribuţia Şoimilor din această comună şi a Astrei Reghin. Cu acest prilej au executat coruri şi exerciţii şoimăneşti, unităţile din Jabeniţa, Solovăstru, Adrian, Orşova, Caşva.

Din realizările mai importante ale Şoimilor din acest despărţământ, raportul dlui Dr. Eug. Nicoară citează următoarele: 1. „Şoimii din Goreni construesc Casa culturală. 2. In Ibăneşti-Pădure s'a pus temelia Casei Culturale; 3. In Maloreşti lucrează cu toţii la construirea bisericei şi a şcoalei şi a Casei culturale; 4. In Porceşti s'a plantat şoseaua naţională cu arbori pe ambele părţi pe o distanţă de 10 km.;

5. In Jabeniţa s'au îngrijit monumentele din cimitir; 6. In Adrian s'a plantat şoseaua cu pomi; 7. In Vătava s'au plantat 100.000 de arbori; 8. In Dumbrava 2000 de nuci".

„Incontestabil o vieaţă nouă începe prin mişcarea Şoimilor — spune dl dr. Nicoară în raportul d sale — o nouă credinţă se întăreşte în suflete, o nouă disciplină morală şi socială se instăpâneşte în vieaţa de mâine a satelor, unde Şoimii fac să răsune cântecul lor plin de iubire de neam, unde gimnastica lor farmecă tineretul şi bătrânii satului şi unde munca este închinată ridicării satului prin jertfa comună".

In despărţământul central încă creşte interesul pentru şoimănie. Cu prilejul visitei la Tg. Mureş din 20 Iunie 1936 a tribunului Şoimilor, dl Dr. Iuliu Haţiegan, s'a organizat o serbare pe arena sportivă a oraşului la care au participat unităţi din 6 comune. Pentru anul acesta Raportul desp. ne spune că a fost luată în buget suma de Lei 24.000 pentru intensificarea acţiunii. Se va angaja un absolvent al Institutului de Educaţie Fizică spre a se ocupa în special cu această problemă.

Despărţământul central judeţean Alba se mândreşte pe drept cuvânt cu Şoimii din desp. de plasă *Zlatna*, al căror prefect este dl *Ioan Popa*. Cu o energie demnă de admirat, dsa a reuşit să întemeieze până acum 19 organizaţii şi să trezească un entuziasm unanim pentru mişcare, în deosebi în sânul ţăranilor. Dacă mijloacele materiale de care dispune n'ar fi atât de modeste, cu siguranţă că numărul unităţilor ar fi astăzi mult mai mare. Contactul cu aceste unităţi este foarte viu. Activitatea lor interioară este de asemenea intens susţinută. In fiecare Duminecă şi sărbătoare au şezători locale, cu care prilej se fac lecturi, se rostesc conferinţe tip şi se învaţă exerciţiile de gimnastică, după îndrumările centrului. Ei au participat, într'o bună ordine la serbările, dela Blaj, în 4 Oct. 1936, la primirea M. S. Regelui la Cluj (250 de Şoimi!), au luat de asemenea parte la serbările Restauraţiei dela 8 Iunie, apoi la comemorarea zilei de 1 Dec. organizată de desp. central în Alba-Iulia (în număr de 400!). Serbări cu participarea mai multor unităţi au organizat în mai multe comune, cu

diferite prilejuri. La 9 Mai, 720 dintre ei au dat strălucire şi energie românească serbării organizate de despărţământ în Zlatna pentru comemorarea preotului erou Emanoil Beşa, la care a participat I. P. S. Episcopul Nicolae Colan al Clujului. La 21 iunie, cu prilejul zilei Astrei, au organizat o Şoimiadă în pădurea Negraia din com. Pătrângeni, la care au participat Şoimii din Zlatna, Valea Mică, Feneş, Galaţi, Presaca, Poiana şi Bucerdea Vinoasă, precum şi vreo 4000 de ţărani. S'a luat cu acest prilej jurământul unităţilor, s'a sfinţit drapelul organizaţiei din Pătrângeni—Valea-Mică. Când au fost bătute ţintele în drapel, dl Emanoil Scorobete, înv. pensionar, a dăruit organizaţiei suma de 2000 Lei, iar părintele Fodoreanu, preş. desp. a donat o porţiune de grădină, pe care să se ridice Casa culturală din Valea Mică.

Din realizările practice ale cohortei amintim: Şoimii din Zlatna au sădit 65 nuci pe marginea şoselei, cei din Valea Mică 15 nuci şi 30 alţi pomi, iar cei din Almaşul Mare 20 de nuci.

Despărţământul central judeţean Satu-Mare are zece unităţi active, al căror prefect e dl ing. *Zeno Spârchez*. Ele participă la serbările organizate de despărţământ cu ocazia marilor zile ale neamului, dându-le energia românească, atât de necesară în acest oraş înstrăinat dela marginea ţării. Cu prilejul vizitei pe care le-a făcut-o tribunul Şoimilor, în ziua de Sf. Gheorghe, ei au organizat a III-a Şoimiadă în comuna Baba Novac, cu participarea unităţilor din 5 comune, cu un efectiv de 600 de Şoimi şi în prezenţa a 6000 de oameni. Cea mai mare parte din ei erau colonişti. S'au făcut demonstraţii de ansamblu, la care au luat parte 320 Şoimi şi Şoimane.

Au fost distribuiţi 200 de pomi pentru Şoimii dela graniţa de Vest.

Judeţul *Odorheiu* are 14 organizaţii şoimăneşti în desp. de plasă *Ocland*, întemeiate şi conduse de dl *Em. Cionca*, energicul preşedinte al acestui desp. Aceste nuclee dau vieaţă cercurilor culturale din despărţământ. Prin disciplina în spirit naţional de care sunt animate, ele dau un preţios ajutor operii de reromânizare din această regiune secuizată.

Pe urmele lor portul şi cântecul românesc pătrund pretutindeni. Cu mijloacele modeste de care dispune, organizaţia a întemeiat două fanfare în comunele Mărtiniş şi Vârghiş. In ziua de 7 Februarie, cu prilejul închiderii cursurilor şcoalei ţărăneşti, toate organizaţiile au făcut o mare demonstraţie la Ocland.

In *despărţământul central judeţean Sibiu* mişcarea şoimănească, a luat de asemenea un frumos avânt, în anul trecut. Prefectul Şoimilor e aici dl *Dr. L. Ionaşiu.* Numărul lor în oraş este în jurul cifrei de 400 sute. Sub conducerea dlui Maior D. Palius, ei au desvoltat o intensă activitate în secţiunile de atletică uşoară, box, tenis şi nataţie. La sate, unde şoimănia a fost ajutată mult de dl revizor şcolar I. Dragomir, numărul membrilor s'a ridicat la 600. In anul acesta s'au înfiripat câteva organizaţii noi în plasele Sibiu, Avrig şi Ocna Sibiului. Un număr de 400 de Şoimi au participat la serbările tineretului dela 8 Iunie (la Sibiu) iar 60 au luat parte la manifestaţia dela Cluj din 13 Iunie, în prezenţa M. S. Regelui.

Judeţul *Someş* are 3 organizaţii proaspete de Şoimi, în comunele Livada, Mintiu şi Ieiod, din desp. de plasă *Gherla,* întemeiate de dl *Emil Precup,* preş. desp. Organizaţia din Mintiu are o fanfară, iar cea din Livada un cor. Aceştia din urmă au luat parte pe cheltuiala lor, la şoimiada dela Aşchileu. In ambele sate şi-au procurat costume naţionale, părăsind portul maghiarizat. Ei participă la opere de interes comun. Cu prilejul adunării generale a desp., ţinută la 30 Maiu, au luat parte la program, cu puncte de cor şi exerciţii fizice. „Au început o nouă vieaţă şi o nouă credinţă le întăreşte sufletele" — declară dl Precup, în raportul d-sale.

Despărţământul central judeţean Turda are două organizaţii şoimăneşti proaspăt înfiinţate la Câmpia Turzii şi Iara. Ultima din ele a organizat serbări locale. Profitul de 5189 Lei, rezultaţi dela o astfel de serbare, au fost donaţi bisericii, în curs de clădire.

Despărţământul central judeţean Sălaj a fost contaminat şi el în acest an de şoimănism. Preş. desp., dl *Leontin Ghergaru,* este foarte însufleţit pentru această organizaţie.

Cu nucleele întemeiate în acest an s'a organizat o serbare — o mică şoimiadă — în Agrij, (21 iunie), la care au participat şi trei organizaţii de Şoimi din judeţul Cluj.

Judeţul *Târnava-Mare* şi-a întemeiat în cursul acestei primăveri cea dintâi organizaţie şoimănească la *Mediaş*, prin străduinţa, înţelegerea pe care o are pentru idee şi jertfa dlui *Constantin Muşlea*, preş. acestui desp. de plasă. Cei 68 de Şoimi din Mediaş (dintre care 16 sunt Şoimane) şi-au procurat toate aparatele de gimnastică, ţin săptămânal de două ori şedinţă, în care se fac exerciţii de fizică, se rostesc conferinţe, se fac lecturi.

Despărţământul central judeţean Hunedoara este frământat şi el de ideea şoimănească. Comitetul desp. a însărcinat pe dl prof. Liviu Sirca cu studiul şi punerea în practică a ideii şi are speranţă să se prezinte în curând cu nuclee active.

O echipă Regală a „Astrei".

a funcţionat în vara anului 1936 la *Săcel* (Maramureş). Ea a fost alcătuită, în mare majoritate, de membri Astrei maramureşene. Au luat parte şi trei echipieri ai Fundaţiilor Regale. Ea a atins următoarele rezultate: 1. 1248 de consultaţii medicale, din care vreo 400 date de preşedintele desp. dl Dr. Ilea; 2. Asociaţia mutuală de asigurare a vitelor, foarte bine primită de sătenî; 3. Şcoala ţărănească pentru bărbaţi cu 70 de elevi; 4. Înfiinţarea unei pepiniere şi obţinerea alor 1500 altoi dela Camera Agricolă; 5. 462 de consultaţii veterinare dintre care foarte multe salvatoare pentru vite; 6. Un frumos monument de peatră în amintirea eroilor din comună morţi pe câmpul de luptă; 7. Şcoală ţărănească pentru femei cu 57 eleve; 8. Cor mixt ţărănesc cu 33 membri; 9. Cor mixt de intelectuali cu 28 membri; 10. Bibliotecă şi local pentru Cercul cultural.

Expoziţii. Premii. Ajutoare.

Sunt în amintirea tuturor acelora care au participat la adunarea jubilară dela *Blaj*, expoziţiile organizate cu acest prilej de despărţământul nostru din aceasta localitate. Atât expoziţia etnografică şi agricolă a Târnavelor, cât şi cea istoric-culturală a Blajului, precum şi cea de

pictură (Mişu Pop şi Smigelschi) au stors admiraţia numeroşilor lor vizitatori, în frunte cu Augustul Preşedinte de onoare al Asociaţiunii.

Desp. *Blaj* a mai organizat o expoziţie de copii în 11 luiie a. c., cu prilejul adunării generale care a avut loc în comuna Veza. Au fost acordate 11 premii şi trei menţiuni.

Tot la această adunare a fost premiată cea mai bună grădină de pomi şi cea mai bună grădină de zarzavat din comună.

Despărţământul *Mureş* a organizat de asemenea o expoziţie de copii în Ungheni, unde a avut loc adunarea generală. S'au distribuit premii în bani în valoare de 2000 de Lei, două cămăşi româneşti, donate de d-na Elena Dr. Baciu şi 2 kg. bonboane.

Am amintit, atunci când am vorbit de opera desfăşurată în regiunea secuizată, de ajutoarele pe care le acordă desp. noastre de acolo copiilor de şcoală. Adăugăm aici frumoasa operă de ajutorare a celor mici şi lipsiţi, săvârşită de desp. *Lipova*. In ziua de 23 Decemvrie s'a realizat prin colectă publică suma de 5550 Lei din care s'au distribuit daruri de Crăciun şcolarilor săraci. Tot atunci 20 de doamne şi 16 ţărance au dăruit copiilor 409 cozonaci.

Din şedinţa plenară a Comitetului central al „Asociaţiunii", ţinută la 7 August 1937, în Sibiu.

Dr. Gh. Moga m. p.,
vicepreşedinte.

Nicolae Bătlă m. p.,
secretar.

Onorată Adunare Generală!

Ne luăm voie a Vă prezenta în alăturare „Bilanţul" „Asociaţiunii" şi contul de „Venituri şi Cheltueli" pe anul 1936, împreună cu anexele însoţitoare, asupra cărora raportăm următoarele:

In anii din urmă bugetele „Asociaţiunii" au fost întocmite cu multă precauţiune, ţinând cont la bugetarea veniturilor de încasările reale ale „Astrei", mai adăugând ca subvenţii şi ajutoare dela Stat şi diferite instituţiuni particulare, suma minimă de realizat.

In cadrul modestelor venituri au fost bugetate cheltuelile imperioase şi, graţie unei bune şi chibzuite gospodăriri, „Asociaţiunea" îşi încheie anul de gestiune 1936, cu un excedent bugetar îmbucurător, de Lei 299.168·— mai mare cu Lei 124.168·— faţă de cel prevăzut.

Fondul „General disponibil" per 31 Decemvrie 1936, împreună cu excedentul de reportat pe anul 1937, se urcă la Lei 1,290.629·— şi se compune din următoarele poziţii:

Cassa Lei 11.625·—. Efecte Lei 252.311·—. Opţări Lei 3530·—. Depuneri spre fructificare Lei 32.267·—. Diverşi debitori Lei 205.564·—. Pretenziuni Lei 596.996·—. Contcurent „Albina" Lei 222.200·—, în total Lei 1,324.493·—, din care sumă se scade Lei 33.864·—, datorii la diferite fonduri şi fundaţiuni.

Incasările Fondului „Central disponibil"
în cursul anului 1936, au fost de . . . Lei 1,659.657·—
iar cheltuelile au fost de . . . . . „ 1,360.489·—
de unde rezultă că cheltuelile au fost, conform specificărilor din contul „Venituri şi cheltueli" mai mici decât veniturile cu Lei 299.168·—

Fondurile şi fundaţiunile au crescut cu veniturile după depuneri şi după unele efecte.

Următoarele fonduri şi fundaţiuni au mai avut şi alte venituri şi anume:

1. Fondul „General inalienabil", Lei 20.900·—, încasări din taxe de membri fondatori şi pe vieaţă;

2. „Fondul de pensiuni al funcţionarilor", Lei 26.160·— 1/2 din sumă reprezintă contribuţiunea „Asociaţiunii" şi 1/2 contribuţiunea funcţionarilor;

3. Fundaţiunea „I. Bădilă Moldovan", Lei 280.000·—, chirie brută încasată după imobilul fundaţiunii;

4. Fundaţiunea „N. Rusu", Poiana de Arieş, Lei 150.103·—, încasări dela debitorii fundaţiunii, întraţi în conversiune;

5. Fondul „Mihail Kogălniceanu", Lei 12.135·—, încasări din arenzile după terenurile de Case naţionale.

6. Fundaţiunea „Ioan Petran", Lei 10.000·—, arendă după grădina din Cluj.

In cursul anului 1936, s'au întâmplat următoarele schimbări în stocul efectelor:

I. Fondul „General disponibil" a primit un titlu provizor Nr. 9, dela Banca Română, Dumbrăveni, despre 2 acţiuni à Lei 500·— nominal.

A preschimbat Bonurile de impozite de Lei 182·300·—, în „Imprumut Intern de Consolidare 3% din 1935" şi a vândut apoi din acest împrumut Fundaţiunii „I. Bădilă-Moldovan" nominal Lei 6800·—.

A amortizat două rente antebelice ungare de Fl. 200·—, precum şi 2 acţii Banca „Vulturul", Tăşnad, înregistrate cu Lei 50·—, cari sunt totodată scoase din evidenţă.

II. „Fondul de pensiuni al funcţionarilor" a preschimbat Bonurile de impozite de Lei 300.000·—, în „Imprumut Intern de Consolidare 3% din 1935".

III. Fundaţiunea „N. Rusu", Poiana de Arieş, a cumpărat cu Lei 185.421·—, „Imprumut de înzestrare a Ţării 4½% din 1934", de nominal Lei 357.000·—.

A amortizat şi scos din evidenţă 10 titli provizori „Centrala Cărţii Bucureşti", înregistraţi cu Lei 10·—.

IV. Fundaţiunea „I. Oltean" a preschimbat renta antebelică ungară cu „Imprumut Intern de Consolidare 3% din 1935", de Lei 15.000·—, nominal.

V. Fundaţiunea „I. Bădilă-Moldovan“ a preschimbat Bonurile de impozite de Lei 43.200·—, cu „Imprumut intern de Consolidare 3% din 1935“, mai cumpărând din acest împrumut şi dela „Asociaţiune“ Lei 6800·—, nominal.

VI. Fondul „Anetta Călcinarlu“ a preschimbat Bonurile de impozite de Lei 12.500·—, în „Imprumut intern de Consolidare 3% din 1935“.

VII. „Fondul de Teatru Român“ a suportat o pagubă de Lei 5000·—, prin reducerea la jumătate a unui titlu de Lei 10.000·— nominal, „Prima societate civilă de credit funciar rural Bucureşti“, reducere aplicată în urma Legii conversiunii.

VIII. Fundaţiunea „S. Stoica“ a amortizat şi scos din evidenţă 6 acţii „Banca „Fortuna“, Rodna Veche, înregistrate cu Lei 6·—.

IX. Fundaţiunea „Gh. Filep“ a amortizat şi scos din evidenţă împrumutul de războiu ungar şi un loz turcesc, înregistrate cu Lei 65·—.

X. Fundaţiunea „Dr. I. Nichita“ a amortizat şi scos din evidenţă 5 titli provizori „Szilágycsech és Vidéke“, înregistraţi cu Lei 50·—.

Numărul fondurilor şi fundaţiunilor administrate de „Asociaţiune“ se urcă la 75.

Averea administrată de „Asociaţiune“ se urcă cu finea anului 1936, la Lei 10,697.568·—.

Terminând Vă rugăm:

1. Să aprobaţi conturile de încheiere „Bilanţ“ şi „Venituri şi Cheltueli“, verificate de Comitetul de censori şi să daţi cuvenita descărcare pe anul de gestiune 1936;

2. Să alegeţi Comitetul de censori, pentru censurarea gestiunii anului 1937.

Sibiu, la 31 Decemvrie 1936.

Pt. preşedinte:

Dr. Gheorghe Moga m. p.
vice-preşedinte.

Nicolae Băilă m. p.
secretar.

Ioan Isailă m. p.
contabil.

Anexa III a.

Bilanţ general la

M. F.	A C T I V A	Lei	b.	Lei	b.
188	Cassa			11.625	—
	Realităţi:				
77	Edificiul Muzeului	350.000	—		
	„ din str. Şaguna Nr. 6 . . .	300.000	—		
	„ Internatul de fete	250.000	—		
	„ din str. Şaguna Nr. 8 . . .	100.000	—	1,000.000	—
	Efecte:				
187	Efectele Fond. General disponibil . .	252.311	—		
122	„ „ „ inalienabil . .	370.650	—		
93	„ „ de pensiuni al funcţ. .	408.500	—		
79	„ „ şi Fund.	3,147.624	—		
92	Efecte depuse garanţie	69·000	—		
80	Optări de acţiuni pro-		—		
	prietatea „Asociaţiunii" Lei 3.530·—		—		
80	Optări de acţiuni propr.		—		
	Fond. şi Fund. . . . „ 10.120·—	13.650	—	4,261.735	—
	Depuneri spre fructificare:				
195	Depunerea Fond. Gen. disponibil . .	32.267	—		
	„ „ „ inalienabil .	94.108	—		
	„ „ de pensiuni . . .	273.781	—		
	„ pentru garanţie	37.239	—		
	„ Fond. şi Fund.	3,382.703	—	3,820.098	—
	Diverşi debitori:				
90, 119, 146, 177	Diverşi debitori la Fond. Gen. dispon.	205.564	—		
87	Pretenziuni ale „ „ „	596.996	—	802.560	—
	Depuneri în cont-curent:				
192	Bonul „Asoc." în cont-crt. la „Albina"	222.200	—		
124	„Albina" Pt. Mon. A. Bârseanu . . .	45.700	—		
165	„ pt. Fond. de Teatru Român	47.900	—		
149	„ Cto. sep. I. pentru propaganda				
	naţională culturală	485.750	—	801.550	—
	Transport			10,697.568	—

31 Decemvrie 1936.

M. F.	P A S I V A	Lei	b.	Lei	b.
14	Fund. „Regele Ferdinand I."			151.617	—
169	Fond. „General disponibil"			991.461	—
194	„ „General inalienabil"			1,140.056	—
174	„ de pensiuni al funcţionarilor . .			459.029	—
5	„ „Al. I. Lapedatu"			463.553	—
9	Fond. „Const. Brâncoveanu"			230 137	—
12	Fund. „And. Bârseanu"			184.520	—
13	Fond. „And. Mureşianu pt. statuie" .			156.725	—
16	Fund. „Petre Mureşan"			130.698	—
17	„ „I. Rusu Brad"			133.065	—
18	„ „I. Albon"			71.691	—
20	„ „I. Oltean"			99 155	—
21	Fond. „N. Iorga"			105.014	—
22	Fund. „G. Sândeanu"			27.538	—
24	„ „Dr. I. Nichita"			17.090	—
25	„ „Gh. Filep"			18.478	—
26	„ „Sidonia Munteanu"			47.535	—
28	„ „Boboroni"			34.359	—
29	Fond. „V. Alecsandri"			44.859	—
30	Fund. „T. Sandul"			13.239	—
31	Fond. „A. Iancu"			34.400	—
32	Fund. „Gh. Anca"			23.116	—
33	Fond. „Part. Cosma"			16.719	—
34	„ „Corn. Diaconovich"			14.907	—
35	Fund. „And. Mureşianu"			23.702	—
36	Fond. „Gh. Bariţiu"			23 555	—
37	„ „Gh. Coşbuc"			22.162	—
38	Fund. „Adam Buda"			12 539	—
39	Fond. „Aurel Vlaicu"			15.393	—
40	Fund. „Dim. Suciu"			5.863	—
	Transport			4,712.175	—

M. F.	A C T I V A	Lei	b.	Lei	b.
	Report			10.697.568	—
	Muzeele „Asociaţiunii"			—.—	—
	Bibliotecile „Asociaţiunii"			—.—	—
	Arhiva „Asociaţiunii"			—.—	—
	Mobilierul „Asociaţiunii"			—.—	—
	Transport			10,697.568	—

M. F.	P A S I V A	Lei	b.	Lei	b.
	Report			4,712.175	—
41	Fund. „Gh. Foro"			13.928	—
42	„ „I. Iancu"			13.493	—
43	„ „Gh. Boeriu"			18.945	—
44	„ „N. Marinoviciu"			11.941	—
45	„ „S. Pop Maior"			11.839	—
46	„ „D. I. Moga"			11.528	—
47	„ „I. Roman"			11.505	—
48	Fond. „M. Eminescu"			11.175	—
49	„ „Bibl. Univ. Cluj"			10.255	—
50	„ „N. Petra-Petrescu"			8.800	—
51	Fund. „N. Densuşianu"			8.428	—
52	„ „I. Galianu"			7.488	—
53	„ „I. Balomiri"			7.396	—
54	Fond. fostei soc. rom. de lectură Sibiu			10 194	—
55	Fund. „Anonimă Dobâca"			7.144	—
56	Fond. „V. Ladislau baron Pop" . . .			7.044	—
57	Fund. „N. Opincariu"			6.953	—
58	Fund. „E. Başota"			6.709	—
59	„ „I. Bozacu"			6.392	—
60	„ „Oncescu"			10.898	—
61	„ „R. Riureanu"			5.943	—
62	„ „Stipend. Asociaţiunii"			5.321	—
63	„ „Ioan Simu"			5.184	—
64	„ „Desp. Timişoara"			3.265	—
65	„ „I. Cav. Puşcariu"			4.781	—
66	Fond. „Carmen Sylva"			4.990	—
67	Fund. „D. Birăuţiu"			4.655	—
68	„ „S. Stoica"			7.723	—
70	Fond. „Internat. Petran"			2.692	—
	Transport			4,958.784	—

M. F.	A C T I V A	Lei	b.	Lei	b.
	Report			10,697.568	—
	Total .			10,697.568	—

Sibiu, la 31 Decemvrie 1936.

Ioan Vătăşianu m. p.
controlor.

Examinând acest cont, am constatat, că este exact şi

COMITETUL DE

Dr. Nicolae Comşa m. p. **Constantin Popp** m. p.

Aprobat în şedinţa plenară a Comitetului

Pt. preşedinte:
Dr. Gheorghe Moga m. p.
vicepreşedinte.

M. F.	P A S I V A	Lei	b.	Lei	b.
	Report			4,958.784	—
71	Fond. pt. Bust. Eminescu şi Bariţiu . .			1.818	—
72	Fund. „I. Hangea"			1.754	—
73	Fond. „Dr. L. Bran de Lemény" . . .			1.732	—
74	Fund. „Desp. Torac"			848	—
120	Fond. pt. mon. A. Bârseanu			45.540	—
128	„ pt. mon. M. Viteazul			232.636	—
140	„ fostei reuniuni de agricult. j. Sibiu			39.360	—
145	Fund. famil. D. Moldovan			2.966	—
153	Fond. „Romul Simu"			3.722	—
157	Fund. „N. Rusu", Poiana de Arieş . .			1,124.099	—
159	Fond. „M. Kogălniceanu"			106.498	—
166	„ de Teatru Român"			1,573.500	—
171	Fund. „Dr. C. Păcurariu Buianu" . .			428 442	—
172	„ „Iulia Pop"			27.712	—
173	„ „Ioan Petran"			223.758	—
184	Fond. „Anetta Călciunariu"			12.616	—
185	Fund. „Monasterianu"			362.151	—
186	„ „D. Bălănescu"			100.725	—
189	„ „I. Bădilă-Moldovan"			481.606	—
94	Fond. pentru propag. naţională cult. .			481.675	—
130	Garanţii			106.697	—
178	Cto. Cor. Fund. „Bădilă-Moldovan" . .			70.750	—
177	Diverşi creditori			9 011	—
	De reportat pe anul 1937			299.168	—
	Total .			10,697.568	—

Ioan Isailă m. p.
contabil.

în consonanţă cu cărţile de contabilitate, purtate corect.

C E N S O R I:

Trandafir Preda m. p. **Dr. Gheorghe Proca** m. p. **Romul Pop** m. p.

Central, ţinută la 7 August 1937.

Nicolae Băilă m. p.
secretar.

M.F.	CHELTUELI	Bugetat				Cheltuit			
		Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.
	I. Fondul „General disponibil"								
	Biblioteca centrală								
161	Pentru cumpărarea de cărţi şi pentru compactarea ziarelor şi revistelor	5.699	—			5.699	—		
27	Muzeul central . . .	315	—			315	—		
175	„Biblioteca poporală", Calendarul şi Anuarul „Astrei"	201.966	—	207.980	—	201.966	—	207.980	—
	Conservarea realităţilor								
196	Impozite către stat . .	94.659	—			94.659	—		
196	Taxe comunale şi taxe pt. apă, hornar, asigurări şi Casa Cercuală	56.842	—			56.842	—		
126	Reparaturi	37.727	—			37.727	—		
125	Incălzit	45.337	—			45.337	—		
101	Luminat	7.234	—			7.234	—		
—	Grădină	—		241.799	—	—	—	241.799	—
	Spese de administrare								
162	Salarii	419.400	—			419.400	—		
104	Bani de locuinţă . . .	23.168	—			23.168	—		
182	Spese de birou, (imprimate, porto, etc.) . .	74.813	—			74.813	—		
164	Cheltueli de propagandă	17.458	—			17.458	—		
163	Secţiilor ştiinţifice din Cluj, onorar pentru secretar	54.000	—			54 000	—		
162	Adaus de scumpete pt. secretarul pensionat, Romul Simu	48.000	—	636.839	—	48.000	—	636.839	—
	Transport			1,086.618				1,086.618	

M.F.	VENITURI	Bugetat				Incasat			
		Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.
	I. Fondul „General disponibil"								
	Dobânzi								
111	Dobânzi după efecte	10.000	—			18.125	—		
110	Dobânzi de cont-curent	2.500	—	12.500	—	13.548	—	31.673	—
	Publicaţii								
175	Incasări din vânzarea broşurilor din biblioteca poporală şi a calendarului			50.000	—			43.816	—
	Cinematografe								
160	Incasări după concesiunile de cinematograf .			135.000	—			143.329	—
	Subvenţii								
190	Diferite subvenţii . .			150.000	—			150.000	—
	Diverse								
193	Chirii	519.300	—			574.986	—		
113	Taxe de administrare .	65.000	—			115.174	—		
196	Incasări dela chiriaşi în contul impozitelor şi taxelor comunale şi pentru apă şi hornar	45.000	—			44.023	—		
161	Incasări dela împrumutătorii de cărţi din „Biblioteca centrală" pentru compactare .	3.000	—			3.804	—		
27, 94 116, 121, 176, 181	Venituri extraordinare (neprev.)					8.538	—		
116	Report din anul 1935 .	150.000	—	782.300	—	352.453	—	1,098.978	—
191	Ofranda publică . . .							170.961	—
	Transport			1,129.800	—			1,638.757	

M.F.	CHELTUELI	Bugetat				Cheltuit			
		Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.
	Report			1,086.618	—			1,086.618	—
	Fondul de pensiuni								
181	Contribuţiunea „Asociaţiunii" la augmentarea acestui fond			13.080	—			13.080	—
	Diverse								
181	Pentru cheltueli neprevăzute (extraordinare) .	30.102	—			30.288	—		
—	Fond pentru deschideri de credite extraordinare	—	—	30.102	—	—	—	30.288	—
191	Ofranda publică . . .	—	—			199.600	—		
97	Biblioteca „Astra" . .	—	—			10.003	—	209.603	—
116	De reportat pe anul 1937							299.168	—
	II. Fondul „General inalienabil"								
194	Taxe de membri fondatori şi pe vieaţă .			12.000	—			20.900	—
	Total			1,141.800	—			1,659.657	—

S i b i u, la 31 Decemvrie 1936.

Ioan Vătăşianu m. p.
controlor.

Examinând acest cont, am constatat, că este exact şi

COMITETUL

Dr. Nicolae Comşa m. p. **Constantin Popp** m. p.

Aprobat în şedinţa plenară a Comitetului

Pt. preşedinte:
Dr. Gheorghe Moga m. p.
vicepreşedinte.

M.F	VENITURI	Bugetat				Incasat			
		Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b
	Report			1,129.800	—			1,638.757	—
	II. Fondul „General inalienabil"								
194	Taxe de membri fondatori și pe vieață .			12.000	—			20.900	—
	Total			1,141.800	—			1,659.657	—

Ioan Isailă m. p.
contabil.

în consonanță cu cărțile de contabilitate, purtate corect.

DE CENSORI:

Teandafir Preda m. p. **Dr. Gheorghe Proca** m. p. **Romul Pop** m. p.

Central, ținută la 7 August 1937.

Nicolae Băilă m. p.
secretar.

Anexa III c)

Tabloul

efectelor Fondurilor „General inalienabil“ şi „General disponibil“ la 31 Decemvrie 1936.

Fondul „General inalienabil“:

		Lei
706 acţiuni „Albina“ Sibiu, 353 pe cursul de Lei 500 şi 353 pe cursul de Lei 550.		370.650·—
	Total .	370.650·—

Fondul „General disponibil“:

	„Imprumut de consolidare 3% 1935“ în valoare nominală de.			175.500·—
	„Renta Improprietăririi 5% 1922“ de nominal Lei 52.000·— înregistrată cu preţul de cumpărare de			19.400·—
10 acţiuni	„B-ca Agrară“ Cluj,	de nom. Lei 1000	pe cursul de 300·—	3.000·—
211 „	„B-ca Centrală“ Cluj,	„ „ „ 250	„ „ „ 150·—	31.650·—
2 „	„Banca Românească“ Bucureşti	„ „ „ 500	„ „ „ 500·—	1.000·—
50 „	„Victoria“ Arad	„ „ „ 10	„ „ „	500·—
6 „	„Concordia“ Uzdin	„ „ „ 50	„ „ „ 1·—	6·—
2 „	„Coroana“ Cluj	„ „ „ 500	„ „ „ 100·—	200·—
100 „	„Făgeţeana“ Făget	„ „ „ 100	„ „ „ 50·—	5.000·—
60 „	„Forestiera“ Cluj	„ „ „ 200	„ „ „ 250·—	15.000·—
1 „	„Minerva“ Beclean	„ „ „ 500	„ „ „ 250·—	250·—
21 „	„Sătmăreana“ Seimi	„ „ „ 100	„ „ „ 5·—	105·—
9 „	„Someşana“ Dej	„ „ „ 200	„ „ „ 77.77	700·—
1 „	„Concordia“ Sibiu	„ „ Cor. 200	„ „ „ —·—	—·—
2 „	„Hordoleana“ Hondol	„ „ „ 30	„ „ „ —·—	—·—
1 „	„Antheil Schein an dem Gründungsfonde des Austellungsgebäudes u. Gesellschaftshauses Sibiu“, à nom. Fl. 100·—		—·—	—·—
4 „	„Abrudbányai takp. r. t.“, Abrud à Fl. 50			
1 „	„Nagyváradi vaskohi“ à Fl. 100·— .		—·—	—·—
1 „	„Szatmárnagybányai“ à Fl. 100·— .		—·—	—·—
	„Imprumut de răsboi ungar“ Cor. 3550·—			
			Total Lei	252.311·—

Optări de titluri

Fondul „General disponibil“:

		Lei
2 titli provizori „Banca Română“ Dumbrăveni à Lei 500·— nominal		1.000·—
1 titlu provizor de 250 acțiuni „Astra Cinegrafică“ Sibiu, de nominal Lei 1000·— pe cursul de Lei 1	250·—	
1 titlu provizor de 1500 acțiuni „Astra Cinegrafică“ Sibiu, de nominal Lei 1000·— pe cursul de Lei 1	1.500·—	1.750·—
78 titli provizori „Victoria“ Arad, de nominal Lei 500·— pe cursul de Lei 10		780·—
	Total Lei	3.530·—

Sibiu, la 31 Decemvrie 1936.

Ioan Isailă m. p.
contabil.

Nr. 2645—1937.

Onorată Adunare Generală!

Ne luăm voie a Vă prezenta în alăturare „Bilanțul" Internatului de fete al „Asociațiunii" și contul de „Venituri și Cheltueli" pe anul școlar 1936—1937, cu anexele însoțitoare, asupra cărora raportăm următoarele:

Din cauza că piața în tot cursul anului școlar 1936—37, a fost în continuă urcare, precum și a urcării în mod simțitor a lemnelor și a cheltuelilor necesare cu unele reparaturi la imobilul folosit de Internat, pe când taxele dela eleve au rămas neschimbate, cheltuelile Internatului au fost mai mari cu Lei 80.288·— decât veniturile.

Acest deficit de Lei 80.288·— resultat în cursul anului școlar 1936—37, se acopere în întregime din veniturile Internatului reportate din anii trecuți de Lei 166.349·— mai rămânând și un excedent de Lei 86.061·—.

In taxele restante de Lei 95.008·— numai Lei 31.787·— sunt taxe restante din anul școlar 1936—1937, restul de Lei 63.221·— sunt taxe restante vechi.

Veniturile din cursul anului școlar 1936—1937, împreună cu excedentul reportat din anii trecuți, se urcă la suma de Lei 761.576·— și se repartizează astfel pe articole: Excedentul anilor trecuți reportat Lei 166.349.—. Taxe dela eleve Lei 477.050·—. Venituri extraordinare Lei 3.836·—. Spese particulare Lei 97.611·—. Muzică Lei 15.840·— și Dobânzi de cont curent Lei 890·—.

Cheltuelile în cursul acestui an școlar se urcă la suma de Lei 675.515·— și se repartizează astfel pe articole: Salare Lei 116.363·—. Alimentare Lei 312.496·—. Cheltueli extraordinare Lei 7930·—. Luminat Lei 20.566·—. Spese particulare Lei 70.987·—. Muzică Lei 14.250·—. Incălzit Lei 68.250·—. Contribuțiuni Lei 24.040·—. Utensilii Lei 15.554·— și Reparaturi Lei 25.079·—.

Totalul încasărilor fiind cu finea anului
şcolar de . . . . . Lei 595·227·—
iar totalul cheltuelilor de . . . . . „ 675.515·—
rezultă un deficit al anului şcolar 1936/37 de Lei 80.288·—
care se acopere din excedentul reportat din anii trecuţi.

Internatul a adăpostit în cursul anului şcolar 1936—1937 53 eleve şi 2 d-şoare particulare, dintre cari 33 au stat întreg anul, iar restul a stat cca. jumătate din anul şcolar sau numai pentru examene.

17 eleve au rămas, în parte, cu o restanţă de taxă în sumă totală de Lei 31.787·—.

Terminând Vă rugăm să aprobaţi conturile de încheiere „Bilanţ" şi „Venituri şi Cheltueli", verificate de Comitetul de censori şi să daţi cuvenita descărcare pe anul şcolar 1936—1937.

Sibiu, la 30 Iunie 1937.

Pt. preşedinte :
Dr. Gheorghe Moga m. p.
vicepreşedinte.

Nicolae Băilă m. p.
secretar.

Ioan Isailă m. p.
contabil.

Activa — Bilanţ General

M. F.		Lei	b.
23	Casa	1.654	—
27	Taxe restante	95.008	—
84	Diverşi debitori	6.274	—
	Total . .	102.936	—

Cheltueli — Venituri şi Cheltueli

M. F.		Lei	b.
18	Salare	116.363	—
16	Cheltueli extraordinare	7.930	—
30	Luminat	20.566	—
36	Spese particulare	70.987	—
41	Muzică	14.250	—
50	Încălzit	68.250	—
56	Contribuţiuni	24.040	—
63	Utensilii	15.554	—
67	Alimentare	312.496	—
85	Reparaturi	25.079	—
—	De reportat pe anul şcolar 1937—1938 . . .	86 081	—
	Total . .	761.576	—

Sibiu, la

Ioan Vătăşianu m. p.
controlor.

Examinând acest cont, am constatat că este exact şi în

COMITETUL

Dr. Nicolae Comşa m. p. **Constantin Popp** m. p.

Aprobat în şedinţa plenară a Comitetului

Pt. preşedinte:
Dr. Gheorghe Moga m. p.
vicepreşedinte.

AL „ASOCIAȚIUNII"

la 30 lunie 1937. **Pasiva**

M. F.		Lei	b.
84	Diverşi creditori	7.342	—
90	„Albina"	8.533	—
	De reportat pe anul şcolar 1937—1938 . . .	86.061	—
	Total . .	102.936	—

la 30 lunie 1937. **Venituri**

M. F.		Lei	b.
29	Profitul anilor trecuţi reportat	166.349	—
16	Venituri extraordinare	3.836	—
25	Taxe dela elevi	477.050	—
36	Spese particulare	97.611	—
41	Muzică	15.840	—
82	Dobânzi de cont-curent	890	—
	Total . .	761.576	—

30 lunie 1937.

Ioan Isailă m. p.
contabil.

consonanță cu cărțile de contabilitate, purtate corect.

DE CENSORI:

Trandafir Preda m. p. **Dr. Gheoghe Proca** m. p. **Romul Pop** m. p.

Central, ținută la 7 August 1937.

Nicolae Băilă m. p.
secretar.

Anexa V.

Nr 2646—1937.

Onorată Adunare Generală.

Avem onoare a Vă prezenta, în alăturare, câte un proiect de buget pe anul 1938 şi anume:

a) pentru „Asociaţiune“ şi

b) pentru fundaţiunile administrate de „Asociaţiune“.

Proiectul de buget pentru „Asociaţiune“, pe anul 1938, s'a întocmit cu multă precauţiune, ţinând cont la bugetarea veniturilor de încasările reale ale „Astrei“, mai adăugând ca subvenţii şi ajutoare suma minimă de realizat.

În cadrul veniturilor s'au prevăzut la cheltueli sumele necesare pentru funcţionarea „Asociaţiunii“.

În ce priveşte proiectul de buget pentru fundaţiunile administrate de „Asociaţiune“, încă e mai urcat faţă de cel din anul trecut de Lei 414.707·— cu Lei 97.263·—,

Această urcare se datoreşte faptului că la fundaţiunea „Ioan Petran“ am bugetat Lei 90.000·—, drept dobânzi după suma realizată din vânzarea grădinei „I. Petran“ din Cluj, iar diferenţa de Lei 7.263·— se datoreşte urcării dobânzilor după efecte.

Burse şi ajutoare pe anul 1938, s'au prevăzut la fundaţiunile M. Albon, I. Bădilă-Moldovan, A. Bârseanu, D. Bălănescu, I. Monasterianu, P. Mureşan, I. Oltean, Dr. C. Păcurariu-Bianu, I. Petran, I. Rusu, N. Rusu, Poiana de Arieş, Iulia Pop şi Fundaţiunea Maiestăţii Sale Regelui Ferdinand I.

În încheiere rugăm Onorata Adunare Generală să binevoiască a aproba aceste două proiecte de buget pe anul 1938.

Sibiu, la 2 August 1937.

Pt. preşedinte:

Dr. Gheorghe Moga m. p.
vicepreşedinte.

Nicolae Băilă m. p.
secretar.

Ioan Isailă m. p.
contabil.

Proiect de buget
pentru „Asociaţiune“ pe anul 1938.

Anexa V. a)

Proiect de buget pentru

CHELTUELI	Lei	b.	Lei	b.
I. FONDUL GENERAL DISPONIBIL.				
Biblioteca centrală				
Pt. cump. de cărţi Lei 4.000				
Pt. compactarea ziarelor şi revistelor „ 3.500	7.500	—		
Muzeul central	2.500	—		
„Biblioteca poporală", calendarul şi anuarul „Astrei" .	170.000	—	180.000	—
Conservarea realităţilor				
Impozite către Stat	110.000	—		
Taxe comunale şi taxe pentru apă, hornar, asigurări şi Casa Cercuală	70.000	—		
Reparaturi	20.000	—		
Incălzit	48.000	—		
Luminat	8.500	—	256.500	—
Spese de administrare				
Salare	537.000	—		
Bani de locuinţă	23.200	—		
Spese de birou, (imprimate, porto, etc.)	78.000	—		
Cheltueli de propagandă . .	27.000	—		
Secţiilor ştiinţifice din Cluj, onorar pentru secretar . .	54.000	—		
Adaus de scumpete pentru secret. administrativ pensionat Romul Simu . . .	48.000	—	767.200	—
Transport			1,203.700	—

„Asociaţiune“, pe anul 1938.

VENITURI	Lei	b.	Lei	b.
I. FONDUL GENERAL DISPONIBIL.				
Dobânzi după efecte	27.500	—		
Dobânzi după depuneri . .	7.500	—	35.000	—
Publicaţii				
Incasări din vânzarea broşurilor din „Biblioteca populară“, a calendarului şi revistei „Transilvania“ . . .			40.000	—
Cinematografe				
Incasări după concesiunile de cinematograf			60.000	—
Subvenţii				
Diferite subvenţii şi ajutoare			150.000	—
Diverse				
Chirii	541.900	—		
Taxe de administrare . . .	140.000	—		
Incasări dela chiriaşi în contul impozitelor, taxelor comunale şi pt. apă şi hornar	42.600	—		
Incasări dela împrumutătorii de cărţi din „Biblioteca centrală“, pentru compactare .	3.500	—		
Venituri extraordinare . . .	5 000	—		
Report din anul 1937. . . .	175.000	—	908.000	—
Transport			1,193 000	—

CHELTUELI	Lei	b.	Lei	b.
Report			1,203.700	
Fondul de pensiuni				
Contribuţiunea „Asociaţiunii“ la augmentarea acestui fond			13.100	—
Diverse				
Pentru cheltueli neprevăzute (extraordinare)	25.000	—		
Fond pentru deschideri de credite extraordinare . .	40.000	—	65.000	—
Ofranda publică				
Pentru diferite ajutoare, redactarea a 5 Nri din revista „Transilvania“ şi altele . .			111.200	—
II. FONDUL GENERAL INALIENABIL				
Taxe de membri fondatori şi pe vieaţă			20.000	—
Total . .			1,413.000	—

Sibiu, la 31 Iulie 1937.

Ioan Vătăşianu m. p.
controlor.

COMISIA

Dr. Ilie Beu m. p. **Dr. Liviu Ionaşiu** m. p.

Aprobat în şedinţa plenară a Comitetului

Pt. preşedinte:
Dr. Gheorghe Moga m. p.
vicepreşedinte.

VENITURI	Lei	b.	Lei	b.
Report			1,193.000	—
Ofranda publică				
Incasări din subscrieri pe liste, serbări de ziua „Astrei", precum şi din încasările cu discul, în biserică			200.000	—
II. FONDUL GENERAL INALIENABIL				
Taxe de membri fondatori şi pe viaţă			20.000	—
Total . .			1,413.000	—

Ioan Isailă m. p.
contabil.

FINANCIARĂ

Victor Aron m. p **Emilian Cioran** m. p.

Central, ţinută la 7 August 1937.

Nicolae Băilă m. p.
secretar.

Anexa V b.

Proiect de buget

pentru fundaţiunile admi-

CHELTUELI	Lei	b.	Lei	b.
Fundaţiunea Mihail Albon:				
Taxă de administrare . . .	400	—		
Burse	1.200	—		
Capitalizare	400	—	2.000	—
Fundaţiunea Dr. Gh. Anca:				
Taxă de administrare . . .	200	—		
Capitalizare	800	—	1.000	—
Fundaţiunea Ioana Bădilă şi Iohana Moldovan n. Farkas, „Intru memoria lui Dimitrie Moldovan“:				
Taxă de administrare . . .	56.900	—		
Reparaturi la casa din Sibiu, str. Avram Iancu Nr. 9 . .	30.000	—		
Burse	65.300	—		
Capitalizare	65.300	—		
Impozite şi taxe comunale .	67.000	—	284.500	—
Fundaţiunea studiosului de a V-a cl. gim. Emiliu Dionisiu Başiota Motiu, Dembul din Abrud:				
Taxă de administrare . . .	30	—		
Capitalizare	120	—	150	—
Fundaţ. Andreiu Bârseanu:				
Taxă de administrare . . .	1.220	—		
Ajutoare pentru bibl. poporală	3.660	—		
Capitalizare	1.220	—	6.100	—
Fundaţ. Dimitrie Bălănescu:				
Taxă de administrare . . .	630	—		
Burse	2.268	—		
Capitalizare	252	—	3.150	—
Fundaţ. Andrei Boboroni:				
Taxă de administrare . . .	240	—		
Capitalizare	960	—	1.200	—
Transport .			298.100	—

pe anul 1938

nistrate de „Asociațiune".

VENITURI	Lei	b.	Lei	b.
Fundațiunea Mihail Albon:				
Dobânzi după efecte	1.000	—		
Dobânzi după depuneri . .	1.000	—	2.000	—
Fundațiunea Dr. Gh. Anca:				
Dobânzi după efecte	600	—		
Dobânzi după depuneri . .	400	—	1.000	—
Fundațiunea Ioana Bădilă și Iohana Moldovan n. Farkas, „Intru memoria lui Dimitrie Moldovan":				
Dobânzi după efecte . . .	6.300	—		
Dobânzi după depuneri . .	7.200	—		
Chirii	271.000	—	284.500	—
Fundațiunea studiosului de a V-a cl. gim. Emiliu Dionisiu Bașiota Motiu, Dembul din Abrud:				
Dobânzi după depuneri . .	150	—	150	—
Fundaț. Andreiu Bârseanu:				
Dobânzi după efecte	4.300	—		
Dobânzi după depuneri . .	1.800	—	6.100	—
Fundaț. Dimitrie Bălănescu:				
Dobânzi după efecte . . .	2.200	—		
Dobânzi după depuneri . .	950	—	3.150	—
Fundaț. Andrei Boboroni:				
Dobânzi după efecte . . .	1.020	—		
Dobânzi după depuneri . .	180	—	1.200	—
Transport .			298.100	—

CHELTUELI	Lei	b.	Lei	b.
Report . .			298.100	
Fundaţ. Gh. Boeriu din Vad:				
Taxă de administrare . . .	148	—		
Capitalizare	592	—	740	—
Fundaţiunea Adam Buda:				
Taxă de administrare . . .	64	—		
Capitalizare	256	—	320	—
Fundaţ. Gregoriu Bozacu:				
Taxă de administrare . . .	34	—		
Capitalizare	136	—	170	—
Fundaţiunea Balomireană:				
Taxă de administrare . . .	36	—		
Capitalizare	144	—	180	—
Fundaţ. Dimitrie Birăuţiu:				
Taxă de administrare . . .	24	—		
Capitalizare	96	—	120	—
Fundaţiunea anonimă Dobâca:				
Taxă de administrare . . .	36	—		
Capitalizare	144	—	180	—
Fundaţiunea George Filep:				
Taxă de administrare . . .	—	—		
Capitalizare	—	—	—	—
Fundaţiunea Gregoriu Forro:				
Taxă de administrare . . .	76	—		
Capitalizare	304	—	380	—
Fundaţiunea Ioan Gallianu:				
Taxă de administrare . . .	36	—		
Capitalizare	154	—	190	—
Fundaţ. Gregoriu Hangea:				
Taxă de administrare . . .	—	—		
Capitalizare	40	—	40	—
Transport .			300.420	—

VENITURI	Lei	b.	Lei	b.
Report .			298.100	—
Fundaț. Gh. Boeriu din Vad:				
Dobânzi după efecte	690	—		
Dobânzi după depuneri . .	50	—	740	—
Fundațiunea Adam Buda:				
Dobânzi după efecte	170	—		
Dobânzi după depuneri . .	150	—	320	—
Fundațiunea Grigorie Bozacu:				
Dobânzi după efecte	25	—		
Dobânzi după depuneri . .	145	—	170	—
Fundațiunea Balomireană:				
Dobânzi după depuneri . .	180	—	180	—
Fundaț. Dimitrie Birăuțiu:				
Dobânzi după depuneri . .	120		120	—
Fundaț. anonimă Dobâca:				
Dobânzi după depuneri . .	180	—	180	—
Fundațiunea George Filep:				
Dobânzi după efecte . . .	—	—		
Dobânzi după depuneri . .	—	—	—	—
Fundațiunea Gregoriu Forro:				
Dobânzi după efecte	200	—		
Dobânzi după depuneri . .	180	—	380	—
Fundațiunea Ioan Gallianu:				
Dobânzi după depuneri . .	190	—	190	—
Fundaț. Gregoriu Hangea:				
Dobânzi după depuneri . .	40	—	40	—
Transport .			300.420	—

CHELTUELI	Lei	b.	Lei	b.
Report .			300.420	—
Fundaţiunea Avram Iancu:				
Taxă de administrare . . .	230	—		
Capitalizare	920	—	1.150	—
Fundaţiunea Ioan Iancu:				
Taxă de administrare . . .	68	—		
Capitalizare	272	—	340	—
Fundaţiunea comerciantului Nicolae Marinovici senior din Reghinul-săsesc:				
Taxă de administrare . . .	60	—		
Capitalizare	240	—	300	—
Fundaţiunea Dr. Ioan Moga şi soţia Ana n. Bologa:				
Taxă de administrare . . .	60	—		
Capitalizare	240	—	300	—
Fundaţiunea soţilor Niniţa şi Daniel I. Monasterianu:				
Taxă de administrare . . .	6.040	—		
Burse şi ajutoare	19.600	—		
Capitalizare	4.560	—	30.200	—
Fundaţ. Sidonia Munteanu:				
Taxă de administrare . . .	320	—		
Capitalizare	1.280	—	1.600	—
Fundaţ. Petru Mureşianu:				
Taxă de administrare . . .	1.070	—		
Burse	2.800	—		
Capitalizare	1.480	—	5.350	—
Fundaţ. Andreiu Mureşianu:				
Taxă de administrare . . .	148	—		
Capitalizare	592	—	740	—
Transport .			340.400	—

VENITURI	Lei	b.	Lei	b.
Report .			300.420	—
Fundaţiunea Avram Iancu:				
Dobânzi după efecte . . .	950	—		
Dobânzi după depuneri . .	200	—	1.150	—
Fundaţiunea Ioan Iancu:				
Dobânzi după efecte. . . .	150	—		
Dobânzi după depuneri . .	190	—	340	—
Fundaţiunea comerciantului Nicolae Marinovici senior din Reghinul-săsesc:				
Dobânzi după efecte . . .	150	—		
Dobânzi după depuneri . .	150	—	300	—
Fundaţiunea Dr. Ioan Moga şi soţia Ana n. Bologa:				
Dobânzi după efecte . . .	150	—		
Dobânzi după depuneri . .	150	—	300	—
Fundaţiunea soţilor Niniţa şi Daniel I. Monasterianu:				
Dobânzi după efecte. . . .	29.200	—		
Dobânzi după depuneri . .	1.000	—	30.200	—
Fundaţ. Sidonia Munteanu:				
Dobânzi după efecte. . . .	1.300	—		
Dobânzi după depuneri . .	300	—	1.600	—
Fundaţiunea Petru Mureşianu:				
Dobânzi după efecte. . . .	4.780	—		
Dobânzi după depuneri . .	570	—	5 350	—
Fundaţ. Andreiu Mureşianu:				
Dobânzi după efecte. . . .	600	—		
Dobânzi după depuneri . .	140	-	740	—
Transport .			340.400	—

CHELTUELI	Lei	b.	Lei	b.
Report .			340.400	—
Fundaț. Dr. Ioan Nichita:				
Taxă de administrare . . .	154	—		
Capitalizare	616	—	770	—
Fundațiunea Ioan Olteanu:				
Taxă de administrare . . .	690	—		
Burse	1.380	—		
Capitalizare	1.380	—	3.450	—
Fundaț. Nicolae Opincariu:				
Taxă de administrare . . .	28	—		
Capitalizare	112	—	140	—
Fundaț. Ioan Oncescu:				
Taxă de administrare . . .	20	—		
Capitalizare	80	—	100	—
Fundaț. Ioan Popp Maior:				
Taxă de administrare . . .	62	—		
Capitalizare	248	—	310	—
Fund. Dr. C. Păcurariu-Bianu:				
Taxă de administrare . . .	2.900	—		
Burse și premii literare . .	9.280	—		
Capitalizare	2.320	—	14.500	—
Fundațiunea Ioan Petran:				
Taxă de administrare . . .	20.000	—		
Burse	40.000	—		
Capitalizare	40.000	—	100.000	—
Fundațiunea M. Sale Regelui Ferdinand I. al României:				
Taxă de administrare . . .	900	—		
Burse	2.880	—		
Capitalizare	720	—	4.500	—
Transport .			464.170	—

VENITURI	Lei	b.	Lei	b.
Report .			340.400	—
Fundaț. Dr. Ioan Nichita:				
Dobânzi după efecte. . . .	770	—		
Dobânzi după depuneri . .	—	—	770	—
Fundațiunea Ioan Olteanu:				
Dobânzi după efecte. . . .	3.000	—		
Dobânzi după depuneri . .	450	—	3.450	—
Fundaț. Nicolae Opincariu:				
Dobânzi după depuneri . .	140	—	140	—
Fundațiunea Ioan Oncescu:				
Dobânzi după efecte. . . .	—	—		
Dobânzi după depuneri . .	100	—	100	—
Fundaț. Ioan Popp Maior:				
Dobânzi după efecte. . . .	150	—		
Dobânzi după depuneri . .	160	—	310	—
Fund. Dr. C. Păcurariu-Bianu:				
Dobânzi după efecte. . . .	10.500	—		
Dobânzi după depuneri . .	4.000	—	14.500	—
Fundațiunea Ioan Petran:				
Dobânzi după efecte. . . .	2.700	—		
Dobânzi după depuneri . .	97.300	—	100.000	—
Fundațiunea M. Sale Regelui Ferdinand I. al României:				
Dobânzi după efecte. . . .	2.500	—		
Dobânzi după depuneri . .	2.000	—	4 500	—
Transport .			464.170	—

CHELTUELI	Lei	b.	Lei	b.
Report .			464.170	—
Fundaț. Radu M. Râureanu:				
Taxă de administrare . . .	30	—		
Capitalizare	120	—	150	—
Fundaț. Ioan și Zinca Roman:				
Taxă de administrare . . .	60	—		
Capitalizare	240	—	300	—
Fundaț. Ioan Rusu, medic și soția sa Catalina:				
Taxă de administrare . . .	980	—		
Burse	2.700	—		
Capitalizare	1.220	—	4.900	—
Fundaț. N. Rusu și soția sa Cornelia Man din Poiana de Arieș:				
Taxă de administrare . . .	7.860	—		
Burse	23.500	—		
Capitalizare	7.940	—	39.300	—
Fundaț. Dr. Gregoriu Sândean:				
Taxă de administrare . . .	134	—		
Capitalizare	536	—	670	—
Fundaț. Teodor Sandul:				
Taxă de administrare . . .	—	—		
Capitalizare	—	—	—	—
Fundațiunea Ioan Simu:				
Taxă de administrare . . .	26	—		
Capitalizare	104	—	130	—
Fundațiunea Simeon și Letiția Stoica:				
Taxă de administrare . . .	24	—		
Capitalizare	96	—	120	—
Transport .			509.740	—

VENITURI	Lei	b.	Lei	b.
Report .			464.170	—
Fundaț. Radu M. Râureanu:				
Dobânzi după depuneri . .	150	—	150	—
Fundaț. Ioan și Zinca Roman:				
Dobânzi după efecte . . .	150	—		
Dobânzi după depuneri . .	150	—	300	—
Fundaț. Ioan Rusu, medic și soția sa Catalina:				
Dobânzi după efecte	4.350	—		
Dobânzi după depuneri . .	550	—	4.900	—
Fundaț. N. Rusu și soția sa Cornelia Man din Poiana de Arieș:				
Dobânzi după efecte	23.300	—		
Dobânzi după depuneri . . .	16.000	—	39 300	—
Fundaț. Dr. Gregoriu Sândean:				
Dobânzi după efecte	470	—		
Dobânzi după depuneri . . .	200	—	670	—
Fundaț. Teodor Sandul:				
Dobânzi după efecte	—	—		
Dobânzi după depuneri . . .	—	—	—	—
Fundațiunea Ioan Simu:				
Dobânzi după depuneri . .	130	—	130	—
Fundațiunea Simeon și Letiția Stoica:				
Dobânzi după depuneri . .	120	—	120	—
Transport .			509.740	—

CHELTUELI	Lei	b.	Lei	b.
Report .			509.740	—
Fundaț. Demetriu Suciu:				
Taxă de administrare . . .	—	—		
Capitalizare	30	—	30	—
Fundațiunea Iulia Pop:				
Taxă de administrare . . .	440	—		
Burse	1.320	—		
Capitalizare	440	—	2.200	—
Total .			511.970	—

Sibiu, la 31 Iulie 1937.

Ioan Vătășianu m. p.
controlor.

COMISIA

Dr. Ilie Beu m. p. **Dr. Liviu Ionașiu** m. p.

Aprobat în ședința plenară a Comitetului

Pt. președinte:
Dr. Gheorghe Moga m. p.
vicepreședinte.

VENITURI	Lei	b.	Lei	b.
Report .			509.740	—
Fundaț. Demetriu Suciu:				
Dobânzi după efecte	—	—		
Dobânzi după depuneri . .	30	—	30	—
Fundațiunea Iulia Pop:				
Dobânzi după efecte	1.350	—		
Dobânzi după depuneri . . .	850	—	2.200	—
Total .			511.970	—

Ioan Isailă m. p.
contabil.

FINANCIARĂ

Victor Aron m. p. **Emilian Cioran** m. p.

Central, ținută la 7 August 1937.

Nicolae Băilă m. p.
secretar:

Tabloul bursierilor „Asociaţiunii"

pe anul şcolar 1936/37.

I. Din fundaţiunea „Bădilă-Moldovan":

1.	Mihai Virgil, stud. med. an. III. Cluj	Lei	7.000·—
2.	Beldean Andron, stud. med. an. I. Cluj	„	7.000·—
3.	Cândea Aurel „ „ „ I. „	„	7.000·—
4.	Tincu Ioan, stud. în drept, an. II. „	„	7.000·—
5.	Muntean Liviu „ „ „ „ IV. „	„	7.000·—
6.	Slăvescu Eugen „ „ „ „ II. „	„	7.000·—
7.	Sămărtineanu Liviu „ „ „ „ III. „	„	7.000·—
8.	Noveanu Gheorghe, stud. III. şi fiioz. an. II. Cluj	„	7.000 —
9.	Frăţilă Victor „ „ „ „ „ III. „	„	7.000·—
10.	Stoia Virgil „ „ „ „ „ II. de lic. Cluj	„	7.000·—

II. Din fundaţiunea „Nicolae Rusu şi soţia sa Cornelia":

1.	Suciu G. Titus, Şc. Politehn. an. prepr. Bucureşti	Lei	4.000·—
2.	Felderean Emil, stud. în drept an. I. Cluj	„	4.000·—
3.	Felderean Petronele, lic. com. Cluj, cl. VII	„	2.000·—
4.	Lupşan Valer, lic. de băieţi Tg. Mureş, cl. VII	„	2.000·—
5.	Popa Nicolae, lic. industrial Timişoara, cl. II	„	2.000·—
6.	Vereşiu Ioan, stud. med. an. I. Cluj	„	4.000·—
7.	Crăciun Ioan, Acad. com. an. prep. Cluj	„	4.000·—
8.	Dan Artur, lic. ped. univ. cl. IV Cluj	„	2.000·—
9.	Dili Mariana, lic. com. cl. V Sibiu	„	2.000 —

III. Din fundaţiunea „Daniel Monasterianu":

1.	Moldovan Ioan, doctorand în drept, Cluj	Lei	3.000·—
2.	Făgărăşan Traian, elev. lic. cl. III Dej	„	1.000·—
3.	Rus Pompeiu „ „ „ I „	„	1.000·—
4.	Ghişe Virgina, şc norm. „A. Şaguna" cl. V Sibiu	„	1.000·—
5.	Moldovan Dumitru, ucenic compactor cl. III Sibiu	„	500·—
6.	Soare Ioan „ tipograf cl. IV „	„	500·—
		Total Lei	103.000·—

		Transport	103.000·—
7.	Ciama Romulus	ucenic croitor cl. III Sibiu	Lei 500·—
8.	Nicola Ioan	„ tipograf „ „ „ „	500·—
9.	Câmpean Gheorghe	„ tâmplar cl. IV Baţa „	500·—
10.	Moldovan Aurel	„ librar cl. I Sibiu „	500·—
11.	Trifan Onoriu	„ tipograf cl. II „ „	500·—
12.	Piştea Nicolae,	ucenic pantofar cl. II „ „	500·—
13.	Roman Cornel	„ lăcătuş „ III „ „	500·—
14.	Săbăduş Nicuşor	„ tâmplar „ IV Baţa „	500·—

IV. Din Fundaţiunea „Ioan Petran“ :

1.	Marin Emil,	stud. Acad. de agr. an II. Cluj	Lei 1.000·—
2.	Florea Silvia	„ „ „ muz. „ IV. „ „	1.000·—
3.	Vasilie Ioan	„ în drept an. III. Cluj . „	1.000·—
4.	Tatu Artenie	„ Acad. com. an. IV. Bucureşti . „	1.000.—

V. Din fundaţiunea „Ioan Albon“ :

1.	Cernea Ilie,	ucenic lăcătuş cl. IV Sibiu	Lei 500·—
2.	Bobeş Cornelia,	lic. com. cl. V. Sibiu . „	500·—

VI. Din fundaţiunea „Petru Mureşan“ :

1.	Mureşan Aurora,	lic. de fete cl. III Oradea	Lei 2 500·—

VII. Din fundaţiunea „Dimitrie Bălănescu“ :

1.	Hoctotă Isaia,	elev lic. cl. IV. Sibiu . .	Lei 1.500·—

VIII. Din fundaţiunea „Ioan Rusu şi soţia sa Ecaterina“ :

1.	Silea Petre,	elev. lic. com. cl. V. Bucureşti . , ... ,	Lei 1.200·—
2.	Botha Adriana,	elevă lic. cl. V. Cluj . „	800·—
		Total	Lei 118 000·—

TABLOU

sumar al conferinţelor şi prelegerilor poporale după categoria materiilor.

1.	Despre „Asociaţiune“ şi importanţa ei	80
2.	Comemorări de ale bărbaţilor distinşi ai neamului	72
3.	Educaţia cetăţenească	64
4.	Sfaturi medicale şi higienice	188
5.	Religie	161
6.	Juridice (mai ales noul cod penal Carol al II-lea)	42
7.	Istorie (însemnătatea zilelor de sărbătoare naţională şi din trecutul neamului nostru)	199
8.	Despre Şcolile ţărăneşti	20
9.	Despre Şoimi	75
10.	Despre Casele Naţionale	5
11.	Chestiuni culturale	59
12.	Chestiuni economice (agronomie, gospodărie, meserii)	114
13.	Probleme sociale	92
14.	Despre pomicultură	49
15.	„ stupărit	9
16.	„ creşterea vitelor	39
17.	„ antirevizionism	83
18.	„ jocuri, porturi şi obiceiuri româneşti . .	37
19.	Varia (geografie, ştiinţe popularizate, despre alte ţări, radio şi conferinţe nespecificate)	2853
	Total .	4241

Tablou sumar

al conferinţelor şi prelegerilor poporale, al Bibliotecilor poporale şi al despărţămintelor central-judeţene şi de plasă cu preşedinţii lor.

Nr. crt.	DESPĂRŢĂMÂNTUL	Nr. conf. şi preleg. poporale	Nr. Bibl. poporale	NUMELE preşedinţilor şi ocupaţiunea lor
1	**I. Alba**	53	8	E. Hulea, prof.
2	Abrud	—	—	Dr. Cand. David, advocat
3	Aiud	—	—	O. Hulea, prof.
4	Ighiu	—	12	P. Circo, preot
5	Ocna Mureş	18	—	Dr. I. Rişca, advocat
6	Sebeş	6	21	Dr. V. Oana, protopop
7	Teiuş	—	1	Dr. Bărluţiu, primpretor
8	Vinţul de jos	—	3	Dr. N. Dragomir, medic
9	Zlatna	53	26	I. Fodorean, preot
10	**II. Arad**	85	8	Dr. I. Marsieu, advocat
11	Hălmagiu	—	9	lipseşte
12	Ineu	—	—	Mihaiu Cosma, protopop
13	Nădlac	—	1	Dr. P. Oprişa, vicepreşedinte
14	Pecica	—	4	Eugen Imbuzeanu, primpretor
15	Săvârşin	—	—	Petre Pinchici, preot
16	Sebiş	—	—	Dr. T. Popa, primpretor
17	Şiria	6	—	Dr. Sim. Pop-Zaslo, primpretor
18	**III. Bihor** (Oradea)	15	71	Dr. T. Popa, advocat
19	Beiuş	—	1	Dr. Nic. Flueraş, dir. lic.
20	Salonta	15	1	C. Safta, dir. gimn. de băieţi
21	Săcueni	—	1	Cornel Chişiu, primpretor
22	Tinca	—	6	I. Catone, protopop
23	Vaşcău	—	1	lipseşte
24	**IV. Braşov**	17	27	Dr. Nic. Căliman, medic
25	Bran	4	—	Dr. Aurel Stoian, medic
26	Budila	31	1	I. Curcubătă, preot
27	Buzău	15	4	I. Modroiu, preot
28	Codlea	5	5	G. Preşmereanu, preot
29	Feldioara	—	3	Ilie Ioanovici, preot
30	Hărman	1	1	D. Greceanu, preot
31	Râşnov	—	—	Eug. Popescu
32	Săcele	—	4	Ioan Tăraş, prof.
33	Târlungeni	—	—	I. Bărbat, pr.
34	Teliu	8	1	Aurel Radu, preot
35	Zârneşti	—	1	Ilie Piso, preot
36	**V. Caransebeş**	50	10	Dr. C. Corneanu, advocat
37	Orşova	3	7	Tr. Ţăranu, prof.
38	Sacul	—	—	Vasile Soceneanţu, preot

Nr. crt.	DESPĂRȚĂMÂNTUL	Nr. conf. și preleg. poporale	Nr. Bibl. poporale	NUMELE preşedinţilor şi ocupaţiunea lor
39	Teregova	—	—	lipseşte
40	**VI. Caraş** (Oraviţa)	—	26	Ilie Rusmir, prof.
41	Bocşa	—	1	C. Manciu, ing.
42	Bozovici	—	15	Al. Boldescu
43	Moldova nouă	—	8	Ioan Oraviţanu, preot
44	Reşiţa	—	5	Dr. N. Roşu, medic
45	Sasca Montană	—	1	Gh. Târba, preot
46	**VII. Cetatea Albă**	—	38	T. Iacobescu, deputat
47	**VIII. Ciuc** (Merc. Ciuc.)	68	20	Petre Paşnicu, preş. Trib.
48	Bicazul ard.	17	1	T. Cândea, pr.
49	Gheorgheni	7	6	Teodor Chindea, prof.
50	Sânmărtin	—	—	S. Both, prof.
51	**IX. Cluj**	390	8	Dr. Iuliu Haţieganu, prof.
52	Almaş	—	27	Romul Rusu, primpretor
53	Câmpia	—	—	Bungărdean, pr.
54	Huedin	—	16	Aurel Munteanu, protopop
55	Mociu	52	23	Dr. E Mureşanu, cons. de C. Apel
56	**X. Făgăraş**	17	30	Valeriu Literat, prof.
57	Arpaş	—	—	Dr. O. Boeriu, medic
58	Cincul	62	8	Ioan Brumbea, înv. dir.
59	Şercaia	—	2	Petre Basarabescu, judecător şef
60	Viştea	—	11	V. Voineag, preot
61	**XI. Hunedoara** (Deva)	30	16	Dr. E. Caba, medic
62	Baia de Criş	—	—	Dr. Nerva Oncu, adv.
63	Brad	3	2	C. Ciocan, dir. lic.
64	Dobra	5	—	Iosif Morariu, protopop
65	Geoagiu	—	24	A. Romas, prof.
66	Haţeg	—	4	decedat
67	Hunedoara	14	17	N. Suciu, preot
68	Ilia	18	17	Iuliu Josan, protopop
69	Jiu	6	8	Iosif Iancu, ing.
70	Orăştie	—	14	Aron Demian, dir. lic.
71	Pui	—	9	Dr. Mihaiu Tirea, adv.
72	**XII. Maramureş**	6	26	Dr. V. Ilea, medic
73	**XIII. Mureş** (Tg.-Mureş)	82	13	Dr. I. Bozdog, prof.
74	Band	44	8	Iuliu Man, preot
75	Gurghiu	—	5	Leon Ternoveanu, preot
76	Mercurea-Nirajului	7	9	I. Oltean, preot
77	Râciu	—	5	Nicolae Vulcu, proprietar
78	Reghin	1604	65	Dr. Eug. Nicoară, medic
79	Teaca	—	—	Dr. A. Caliani, adv.
80	Topliţa	—	1	Dr. I. Luca, notar public
81	**XIV. Năsăud** (Bistriţa)	35	40	Ion Pavel, rev. şcolar i. r.
82	Năsăud	—	20	Iuliu Moisil, prof. p.
83	**XV. Odorheiu**	—	1	N. Steriopol, dir. lic.
84	I. G. Duca	—	4	Iustin Şalanţiu, dir. şc. n.
85	Ocland	208	13	Dr. Macedon Cionca, primpretor
86	Praid	—	1	E. Sămărghiţan, pr.
87	**XVIII. Sălaj**	—	26	Leontin Ghergariu, dir. lic.
88	Băseşti	—	—	Laurenţiu Bran, preot
89	Careii mari	7	4	A. Coza, prof.
90	Crasna	—	—	Dr. L Ciato, adv.
91	Jibou	—	16	Dumitru Ilea, înv. dir.

Nr crt.	DESPĂRȚĂMÂNTUL	Nr. conf. și preleg. poporale	Nr. Bibl. poporale	NUMELE preşedinţilor şi ocupaţiunea lor
92	Şimleu	—	—	Dr. I. Ossian, v.-p.
93	Tăşnad	—	13	Al. Mihuţiu, protop.
94	**XVII. Satu-Mare**	14	14	Dr. Eugen Seleş, dir. lic.
95	Baia-mare	—	16	Alex. Breban, protopop
96	C. Mănăştur	—	22	Emil Dragomir, preot
97	Chioar	—	35	Al. Nilvan, dir. de bancă
98	Oaşiu	—	1	Gh. Puşcaşiu, ing. silv.
99	Seini	—	2	Al. Brâncoveanu, preot
100	Ugocea	—	1	V. Dragoş, primpretor
101	**XVIII. Severin** (Lugoj)	6	3	Tiberiu Mităr, dir. şc.
102	**XIX. Sibiu**	253		Silviu Ţeposu, insp. gen. şcolar
103	Avrig	54		Dr. O. Vraciu, medic
104	Miercurea	123	95	Pant. Bratu, primpretor
105	Nocrich	125		Dr. I. Tatu, medic
106	Ocna-Sibiului	111		Nicolae Albu, primar
107	Sălişte	188		Dr. D. Borcia, protopop
108	**XX. Someş** (Dej)	—	37	Gh Mânzat, protopop
109	Beclean	—	—	Ioan Cârcu, controlor fin.
110	Gârbău	17	4	G. Deac, preot
111	Gherla	132	33	Dr. E. Precup, dir. lic.
112	Tg.-Lăpuşului	—	12	Ştefan Gheţie, protopop
113	**XXI. T.-Mare** (Sighiş.)	43	12	H. Teculescu, dir. lic.
114	Agnita	—	18	Dr. Romul Curta, adv.
115	Hendorf	—	12	Valeriu Rodean, dir.
116	Mediaş	22	13	C. Muşlea, dir. de bancă
117	Şeica-mare	—	—	Dr. Oct. Deac, medic
118	**XXII. T.-Mică** (Blaj)	69	38	Alex. Lupeanu, dir. lic.
119	Dumbrăveni	—	3	Nicolae Negruţ, dir. lic.
120	Diciosânmărtin	6	19	I. Vulcuţiu, dir. gimn.
121	**XXIII. Timişoara**	—	27	Dr. P. Ţiucra, protopop
122	Biled	—	1	Dr. I Dămian, not. publ.
123	Buziaş	—	—	Ioan Gheţia, protopop
124	Ciacova	—	—	A. Ghilezan, protopop
125	Deta	—	7	Petru Bizeria, preot
126	Lipova	2	1	Sever Bocu
127	Recaş	—	—	Iuliu Tioldan, preot
128	Periam	—	—	Dr. A. Deacu, primpretor
129	Sânnicolaul mare	—	3	Ionel Deac, primpretor
130	Vinga	—	—	Sava Seculiu, protopop
131	Comloşul-mare	—	—	Dr. St. Cioroianu, protopop
132	**XXIV. Treiscaune**	—	12	Petre Marcu, dir. gimn.
133	Baraolt	—	5	Dr. I. Brătăleanu
134	Covasna	—	—	Dr. I. Culca, adv.
135	Ozun	7	8	Victor Folea, preot
136	Tg.-Săcuesc	—	3	lipseşte
137	**XXV. Turda**	—	28	Dr. C. Aldea, adv.
138	Câmpeni	—	—	Iosif Furdui
139	Câmpia Turzii	—	12	Onoriu Savu, preot
140	Iara	—	—	Teodor Felea, preot
141	Ludoş	—	—	Dr. V. Rusu
142	Sălciua	2	—	V. Span, protopop
143	**XXVI. Bucureşti**	—	—	Ştefan Pop, dir. lic.
144	**XXVII. Constanţa**	—	57	Ioan Ionescu, institutor
	Total general	4241	1419	

TABLOUL

membrilor „Asociaţiunii" (despre al căror decces am primit ştire) decedaţi în anul 1936—37.

I. Membri onorari:

1. *Wilhelm Meyer Lübke, prof. univ. î. r., Frankfurt.*

II. Membri fondatori:

1. *Dr. Ioan Stroia,* episcop militar, Alba-Iulia;
2. *Dr. Enea Papiu,* fost advocat al Băncii „Ardeleana", Orăştie;
3. *Dr. Alexandru Măcelariu,* fost prim-medic jud., Blaj;
4. *Dumitru Man,* fost notar pensionar, Blaj.

III. Membri pe vieaţă:

1. *Dr. Ioan Radu,* prof. î. r., Brad;
2. *Dr. Toma Vasinca,* notar public, preşed. desp. Haţeg;
3. *Dr. Pavel Oprişa,* dir. de lic. î. r., Brad;
4. *Dr. Iosif Blaga,* protopop, Braşov.

IV. Membri activi:

1. *Aurel Trifan,* croitor, Blaj.

Tabloul sumar
al membrilor „Asociaţiunii".

I.	Membri onorari	13
II.	Membri activi ai secţiilor	121
III.	Membri fondatori ai Casei Naţionale	111
IV.	Membri fond., pe vieaţă şi activi ai „Asoc." .	6200
V.	Membri ajutători	684
	Total .	7129

			Membri fondatori	Membri pe vieaţă	Membri activi	Total
1.	Desp.	I. Alba	12	13	—	25
2.	„	Abrud	2	20	—	22
3.	„	Aiud	7	88	—	95
4.	„	Ighiu	1	5	—	6
5.	„	Ocna Mureşului .	—	10	—	10
6.	„	Sebeş	5	43	16	64
7.	„	Teiuş	3	16	—	19
8.	„	Vinţul de jos . .	3	41	—	44
9.	„	Zlatna	8	24	—	32
10.	„	II. Arad	36	82	—	118
11.	„	Hălmagiu . . .	9	37	—	46
12.	„	Ineu	5	23	—	38
13.	„	Nădlac	6	—	—	6
14.	„	Pecica	9	27	—	36
15.	„	Radna	4	12	—	16
16.	„	Săvârşin	6	24	—	30
17.	„	Sebiş	1	12	—	13
18.	„	Şiria	—	6	—	6
19.	„	III. Bihor (Oradea) .	28	50	—	78
20.	„	Beiuş	2	23	—	25
21.	„	Beliu	—	1	—	1
22.	„	Ceica	1	13	—	14
23.	„	Mărghita	2	11	—	13

				Membri fondatori	Membri pe viață	Membri activi	Total
24.	Desp		Salonta mare . .	3	5	24	32
25.	„		Săcueni	1	2	—	3
26.	„		Tinca	1	11	—	12
27.	„		Dăşcău	—	1	—	1
28.	„	IV.	Braşov	45	265	—	310
29.	„		Bran	5	11	—	16
30.	„		Budila	3	7	—	10
31.	„		Buzău	—	—	—	—
32.	„		Codlea	1	4	—	5
33.	„		Feldioara . . .	—	10	—	10
34.	„		Hărman	4	4	—	8
35.	„		Râşnov	—	10	—	10
36.	„		Săcele	—	18	—	18
37.	„		Teliu	—	—	—	—
38.	„		Zărneşti	7	53	—	60
39.	„	V.	Caraş (Oraviţa) .	2	22	—	24
40.	„		Bocşa	—	11	—	11
41.	„		Bozovici	2	50	—	52
42.	„		Moldova Nouă .	1	9	—	10
43.	„		Reşiţa	2	—	—	2
44.	„		„Dichentie Babeş“	1	8	—	9
45.	„	VI.	Cluc (Mercurea Cluc) .	2	29	—	31
46.	„		Bicazul	5	8	47	60
47.	„		Gheorgheni . .	1	12	—	13
48.	„		Sânmărtin . . .	—	—	—	—
49.	„	VII.	Cluj	42	155	—	197
50.	„		Almaş	3	22	—	25
51.	„		Câmpia (Şărmaş)	1	3	—	4
52.	„		Huedin	5	68	—	73
53.	„		Mociu	1	22	76	99
54.	„	VIII.	Făgăraş	15	65	263	343
55.	„		Cincul mare . .	3	9	—	12
56.	„		Şercaia	3	27	—	30
57.	„		Vistea de jos . .	3	39	—	42
58.	„	IX.	Hunedoara (Deva)	10	45	18	73
59.	„		Baia de Criş . .	—	16	—	16
60.	„		Brad	3	52	10	65
61.	„		Dobra	—	9	—	9

				Membri fondatori	Membri pe viață	Membri activi	Total
62.	Desp.		Geoagiul de jos	7	37	--	44
63.	„		Hațeg	3	25	—	28
64.	„		Hunedoara	11	37	35	83
65.	„		Ilia Mureșană	—	8	—	8
66.	„		Jiu	13	38	—	51
67.	„		Orăștie	22	80	—	102
68.	„		Pui	2	36	—	38
69.	„		Sarmisegetuza	—	1	—	1
70.	„		Simeria	—	9	—	9
71.	„	X	Maramureș (Sighet)	3	19	—	22
72	„		Iza	—	23	—	23
73.	„		Vișeu	—	3	—	3
74	„	XI.	Mureș (Tg.-Mureș)	22	46	—	68
75.	„		Band	—	5	57	62
76	„		Gurghiu	2	8	—	10
77.	„		Mierenrea-Niraj	—	—	—	—
78.	„		Râciu	2	8	—	10
79.	„		Reghin	8	37	—	45
80.	„		Teaca	3	16	—	19
81.	„		Topliță	10	14	—	24
82.	„	XII.	Năsăud (Bistrița)	16	25	—	41
83.	„		Năsăud	22	85	—	107
84.	„	XIII.	Odorheiu	5	8	—	13
85.	„		I. G. Duca	1	6	—	7
86.	„		Oeland	—	—	—	—
87.	„		Praid	—	—	—	—
88.	„	XIV.	Sălaj (Zălau)	7	76	—	83
89.	„		Băsești	10	51	—	61
90.	„		Careii Mari	22	58	—	80
91.	„		Crasna	1	21	—	22
92.	„		Jibou	5	56	—	61
93.	„		Șimleu	8	28	—	36
94.	„		Tășnad	2	51	—	53
95.	„		Valea lui Mihai	3	10	—	13
96.	„	XV.	Satu-Mare	6	8	—	14
97.	„		Ardud	—	—	—	—
98.	„		Baia Mare	32	63	—	95
99.	„		Chioar	15	43	—	58

				Membri fondatori	Membri pe vieață	Membri activi	Total
100.	Desp.		Mănăștur . . .	11	19	—	30
101.	„		Oașu	—	1	—	1
102.	„		Seini	1	6	—	7
103.	„		Ugocea	2	—	—	2
104.	„	XVI.	Severin (Lugoj) .	11	28	—	39
105.	„		Caransebeș . .	21	30	—	51
106.	„		Orșova	9	65	—	74
107.	„		Teregova . . .	3	7	—	10
108.	„		Sacul	1	—	—	1
109.	„	XVII.	Sibiu	60	190	128	378
110.	„		Avrig	—	38	—	38
111.	„		Miercurea . . .	5	31	—	36
112.	„		Nocrich	5	28	—	33
113.	„		Săliște	9	47	—	56
114.	„	XVIII.	Someș (Dej) . .	16	42	—	58
115.	„		Beclean	1	14	—	15
116.	„		Ciachi-Gârbău .	—	49	28	77
117.	„		Gherla	5	17	—	22
118.	„		Ileanda-Mare . .	1	1	—	2
119.	„		Tg. Lăpușului . .	4	15	—	19
120.	„	XIX.	T. mare (Sighișoara)	10	18	—	28
121.	„		Agnita	1	11	—	12
122.	„		Hendorf	—	8	—	8
123.	„		Mediaș	20	39	—	59
124.	„		Rupeni (Cohalm)	4	19	—	23
125.	„		Șeica mare . .	8	15	—	23
126.	„	XX.	T.-mică (Blaj) . .	11	53	90	154
127.	„		Dicțosânmărtin .	6	20	—	26
128.	„		Dumbrăveni . .	24	25	—	49
129.	„		Iernut	5	25	—	30
130.	„	XXI.	Timiș-Torontal .	18	110	—	128
131.	„		Biled	—	—	—	—
132.	„		Buziaș	3	11	—	14
133.	„		Ciacova	3	26	—	29
134.	„		Deta	1	5	—	6
135.	„		Jimbolia	2	—	—	2
136.	„		Lipova	8	40	79	127
137.	„		Recaș	—	4	—	4

				Membri fondatori	Membri pe viață	Membri activi	Total
138.	Desp.		Periam	—	—	—	—
139.	„		Sânnicolaul mare	4	37	—	41
140.	„		Dinga	2	6	—	8
141.	„		Comloşul mare .	—	—	—	—
142.	„	XXII.	Treiscaune . . .	12	44	10	66
143.	„		Covasna	1	5	—	6
144.	„		Ozun	—	3	—	3
145.	„		Tg.-Săcuesc . .	1	15	—	16
146.	„	XXIII.	Turda	6	52	37	95
147.	„		Câmpeni	7	13	—	20
148.	„		Câmpia Turzii .	1	15	—	16
149.	„		Iara	2	15	—	17
150.	„		Ludoşul de Mureş	5	18	—	23
151.	„		Săleiua	—	33	—	33
152.	„		Bucureşti . . .	38	54	—	92
153.	„		Ceahlău	2	10	—	12
154.	„		Cetatea Albă . .	19	70	—	89
155.	„		Constanţa . . .	—	—	—	—
156.	„	Afară de Despărţăminte		64	82	—	146
			Total	1041	4241	918	6200